ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛОВЕЧ

2021 – 2028г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I.ВЪВЕДЕНИЕ ... 4

II.ОБХВАТ И ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА ... 6

III.ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗА ОБЩИНА ЛОВЕЧ ... 7

IV.СЪСТОЯНИЕ И ПРАКТИКИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ... 11

4.1.АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО ОТНОСНО ОТПАДЪЦИТЕ ... 11

1.АНАЛИЗ НА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ ... 11

2.АНАЛИЗ НА ОТПАДЪЦИ ОТ СТРОИТЕЛСТВО И РАЗРУШАВАНЕ (ОСР) ... 23

3.АНАЛИЗ НА ОТПАДЪЦИ ОТ ПСОВ ... 26

4.2.АНАЛИЗ НА ДЕЙСТВАЩИТЕ НОРМАТИВНИ ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ... 31

1.ПРИНЦИПИ И ПОЛИТИКИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ... 32

2.АНАЛИЗ НА НАЦИОНАЛНАТА НОРМАТИВНА РАМКА ... 39

4.3.АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ПРИЛАГАНЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА МЕСТНО НИВО ... 56

1.АНАЛИЗ НА МЕСТНАТА НОРМАТИВНА РАМКА ... 56

4.4.АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ (РСУО) РЕГИОН ЛОВЕЧ (ЗА ОБЩИНИТЕ ЛОВЕЧ, ЛЕТНИЦА И УГЪРЧИН) ... 59

1.СЪСТАВ И РЪКОВОДСТВО НА РСУО ... 59

2.ОРГАНИ НА УПРАВЛЕНИЕ НА РСУО - ЛОВЕЧ ... 60

3.АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА РСУО ... 61

4.УЧАСТИЕ НА ОБЩИНИТЕ В РСУО. ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ВЗЕТИ И/ИЛИ ИЗПЪЛНЕНИ РЕШЕНИЕ НА РСУО ... 62

4.5.АНАЛИЗ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ, В Т.Ч. ПРИЛАГАНЕ НА КОНТРОЛНИТЕ ФУНКЦИИ СЪГЛАСНО НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И МЕСТНИТЕ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ ... 65

1.АНАЛИЗ НА ФУНКЦИИТЕ НА ОБЩИНАТА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ... 65

2.РАЗРАБОТВАНЕ НА ОБЩИНСКИ ПРОГРАМИ И НОРМАТИВНИ ДОКУМЕНТИ ... 66

3.СЪБИРАНЕ, ТРАНСПОРТИРАНЕ, ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ И ТРЕТИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИ ... 68

4.РАЗРАБОТВАНЕ НА ГОДИШНИ БЮДЖЕТИ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ТАКСА БО ... 69

5.КОНТРОЛ И ИНСПЕКЦИИ ... 69

6.ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ... 72

4.6.АНАЛИЗ НА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИ И ОСЪЩЕСТВЕНИ МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ. ... 72

1.ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕПА С ПРЕУСТАНОВЕНА ЕКСПЛОАТАЦИЯ И СТАРИ ЗАМЪРСЯВАНИЯ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ЛОВЕЧ ... 73

4.7.АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ВЪВЕДЕНИТЕ СХЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ПРИНЦИПА НА „ОТГОВОРНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛЯ“ И „ЗАМЪРСИТЕЛЯ ПЛАЩА“ ... 74

1.СЪЩНОСТ НА ПРИНЦИПА *„ЗАМЪРСИТЕЛЯ ПЛАЩА“* И *„РАЗШИРЕНА ОТГОВОРНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛЯ“* ... 75

2.СХЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ... 76

4.8.АНАЛИЗ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ... 79

1.ИНФРАСТРУКТУРА ЗА СЪБИРАНЕ И ТРАНСПОРТИРАНЕ НА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ ... 80

2.ДЕПО ЗА НЕОПАСНИ ОТПАДЪЦИ – РЕГИОН ЛОВЕЧ ... 83

4.9.АНАЛИЗ НА ПРИЛОЖЕНИТЕ МЕРКИ И СЪЩЕСТВУВАЩИ ПРАКТИКИ ПО ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ 86

1.ПРИЛОЖЕНИ МЕРКИ И СЪЩЕСТВУВАЩИ ПРАКТИКИ ПО ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ 86

4.10.АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ИНСТРУМЕНТИ И СТИМУЛИ В ОБЛАСТТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ И ЕФЕКТИВНОСТТА ОТ ДЕЙСТВИЕТО ИМ 88

1.АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ИНСТРУМЕНТИ И СТИМУЛИ В СЕКТОРА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 88

4.11.АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИТЕ ПОТОЦИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ С ОТПАДЪЦИ . 94

1.РАЗХОДИТЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ В АБСОЛЮТНА СУМА И НА 1 ЖИТЕЛ, НА ТОН ОТПАДЪЦИ, ТЕНДЕНЦИИ 95

2.РАЗХОДИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ПО КАТЕГОРИИ РАЗХОДИ СЪГЛАСНО ПЛАН - СМЕТКАТА ЗА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ЧЛ. 66 ОТ ЗМДТ И ПРЕДВИД ОТЧЕТИТЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ТАЗИ ПЛАН - СМЕТКАТА– ЗА ВСЯКА ГОДИНА НА АНАЛИЗИРАНИЯ ПЕРИОД И ОБЩО ЗА ПЕРИОДА 95

3.ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ НА РАЗХОДИТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ПО ГОДИНИ НА АНАЛИЗИРАНИЯ ПЕРИОД 96

4.12.ИЗГОТВЯНЕ НА ПРОГНОЗИ ЗА ОБРАЗУВАНИТЕ ОТПАДЪЦИ 97

1. БРОЙ НА НАСЕЛЕНИЕ И ДЕМОГРАФСКА ПРОГНОЗА 97

2. ПРОГНОЗНА НОРМА НА НАТРУПВАНЕ 98

3.ПРОГНОЗНИ КОЛИЧЕСТВА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ 99

4.ПРОГНОЗА ЗА КОЛИЧЕСТВАТА БИОРАЗГРАДИМИ ОТПАДЪЦИ 100

5.ПРОГНОЗА ЗА ВИДОВЕТЕ ОТПАДЪЦИ, КОИТО МОГАТ ДА БЪДАТ ПРЕДОТВРАТЕНИ 101

V.SWOT АНАЛИЗ 104

VI.ЦЕЛИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ В АЛТЕРНАТИВНИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ 106

VII.ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА НА ЧЛ. 19, АЛ. 3 ОТ ЗУО 107

VIII.РАЗРАБОТВАНЕ НА ПОДПРОГРАМИ С МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ИНДИКАТОРИ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА НАПРЕДЪКА НА МЕРКИТЕ 112

IX.КООРДИНАЦИЯ С НАЦИОНАЛНИ, ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ . 148

X.СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 150

XI. НАСОКИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ И ОРГАНИЗИРАНЕ НА КОНСУЛТАЦИИ С ОБЩЕСТВЕНОСТТА И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ ПРИ РАЗРАБОТВАНЕ НА ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 152

XII.ПРОЦЕДУРА ЗА ПРЕЦЕНКА НЕОБХОДИМОСТТА ОТ ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА И ОЦЕНКА НА СЪВМЕСТИМОСТТА С ПРЕДМЕТА И ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ЗООС И ЗБР 159

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ

Фигура 1 Географско местоположение на община Ловеч 7
Фигура 2 Състав на битовите отпадъци по данни от морфологичния анализ, 2019 г. в % 15
Фигура 3 Количества разделно събрани отпадъци от опаковки от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки, 2018-2020 г. 18
Фигура 4 Общо образувани и третирани утайки в страната, 2008 – 2018 г. 27
Фигура 5 Рекултивация на старо общинско депо гр. Ловеч 74

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица 1 Население и населени места в община Ловеч 9
Таблица 2 Обхванати райони/зони за сметосъбиране на смесени битови отпадъци 12
Таблица 3 Количества битови отпадъци за периода 2015 – 2020 г. 13
Таблица 4 Данни от морфологичен анализ за състава на битовите отпадъци (след сумиране на разделно събран отпадък) за община Ловеч 14
Таблица 5 Норма на натрупване на битови отпадъци (без разделно събрани) 15
Таблица 6 Норма на натрупване на битови отпадъци (без разделно събрани) за територията на община Ловеч 16
Таблица 7 Събрани отпадъци от опаковки в община Ловеч 17
Таблица 8Процент рециклирани опаковки от организации по оползотворяване към 2020 г., съгласно Заповед №РД-491/10.05.2021г. 18
Таблица 9 Количества отпадъци от строителни и ремонтни дейности, събрани в община Ловеч 25
Таблица 10 Количествата депонирани утайки 30
Таблица 11 Обхванати райони/зони за сметосъбиране на смесени битови отпадъци 80
Таблица 12 Брой и вид на съдове използвани за сметосъбиране в община Ловеч 82
Таблица 13 Технически характеристики на използваната транспортна техника 82
Таблица 14 Капацитет на депо за неопасни отпадъци – регион Ловеч 83
Таблица 15 Приходи от такса битови отпадъци за периода 2016 – 2020 г. 90
Таблица 16 Приходи от такса битови отпадъци/жител и на тон отпадък за периода 2016 – 2020 г. 90
Таблица 17 Разходите за управление на отпадъците в абсолютна сума и на 1 жител, на тон отпадъци, тенденции 95
Таблица 18 Разходи за управление на отпадъците за периода 2016 – 2020 г. на Ловеч 95
Таблица 19 Източници и форми на финансиране в община Ловеч 97
Таблица 20 Население на община Ловеч за периода 2016 – 2020 г. 98
Таблица 21 Демографска прогноза за населението на област Ловеч за периода 2020 - 2035 98
Таблица 22 Демографска прогноза за населението на община Ловеч за периода 2021 - 2028 98
Таблица 23 Норма на натрупване на битови отпадъци за периода 2016 - 2020 г. 99
Таблица 24 Прогнозна норма на натрупване за периода 2021 – 2028 г. 99
Таблица 25 Прогнозни количества отпадъци за периода 2021 – 2028 г. 100
Таблица 26 Прогнозен морфологичен състав на отпадъци в община Ловеч 100
Таблица 27 Матрица на влиянието на заинтересованите страни 153

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

БО	Битови отпадъци
БрО	Биоразградими отпадъци
ЕГО	Едрогабаритни отпадъци
РЗИ	Регионална здравна инспекция
ЗООС	Закон за управление на отпадъците
ЗМДТ	Закон за местни данъци и такси
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИУГ	Излезли от употреба гуми
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
МРО	Масово разпространени отпадъци
НДНТ	Най-добри налични техники
НПУО	Национален план за управление на отпадъците
НСИ	Национален статистически институт
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ОООО	Организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки
ОУП	Общ устройствен план
ПО	Програми за предотвратяване
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУО	Програма за управление на отпадъците
РДО	Рамкова директива за отпадъци
РДНО	Регионално депо за неопасни отпадъци
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда
РОП	Разширена отговорност на производителя
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за управление на отпадъците на Община Ловеч за периода 2021 – 2028 г. е изготвена на основание чл. 52, ал.1 от Закона за управление на отпадъците (*в сила от 13.07.2012 г., обн., ДВ, бр. 19 от 5 Март 2021 г.*), неразделна част от програмата за опазване на околната среда.

Основната цел на Програмата е да допринесе за устойчивото развитие на Община Ловеч, чрез реализиране и прилагане на интегрирана система за управление на отпадъците, която следва да доведе до намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от генерираните отпадъци, увеличаване дела на разделно събраните отпадъци както и стимулиране на инвестициите за подобряване управлението на отпадъците. Програмата е изготвена въз основа на налични данни за отпадъците в общината, резултати от проведени проучвания за системите за управление на отпадъците, както и въз основа на анализа на възможностите за финансиране на дейности свързани с отпадъци.

В програмата са направени експертни предложения и прогнози за периода 2021 – 2028 г., за развитието на инфраструктурата и практиките за управление на отпадъците, в т.ч.:

- демографска прогноза;
- прогноза за образуваните отпадъци;
- прогноза за видовете отпадъци, които могат да бъдат предотвратени;
- прогноза за видовете отпадъци, които могат да бъдат подложени на подготовка за повторна употреба;

Програмата е разработена в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците (НПУО) 2021 – 2028 г. и може да бъде актуализирана при промяна на фактическите или нормативните условия, при които е създадена.

Общинската програма за управление на отпадъците на Община Ловеч, съдържа 5 (пет) подпрограми, с конкретни адресирани мерки към всяка една от тях, а именно:

- подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци вкл. подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци;
- подпрограма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци;
- подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
- подпрограма за постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО вкл. подпрограма за управление на опаковки и отпадъци от опаковки;
- програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци.

Програмата включва и необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на общината, съгласно Глава втора, Раздел III на ЗУО. Приложени са необходимите административни, технически и финансови мерки за осигуряване на практическото

прилагане на програмата и упражняване на дейности по контрол и мониторинг на практическото ѝ изпълнение.

Програмата е динамичен и отворен документ, който може да бъде допълван по предложение на кмета на общината, съобразно настъпилите промени в приоритетите на общината, в националното законодателство и други фактори със стратегическо значение.

II. ОБХВАТ И ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Отправни точки за определяне на стратегическите цели в Програмата са направените изводи от прилаганата политика за управление на отпадъците в общината, изводите от изготвения SWOT анализ, както и целите на националната политика за управление на отпадъците и ефективното използване на ресурсите, респ. на Националната програма за управление на отпадъците (НПУО) 2021 – 2028 г.

Основната цел на програмата е *„Общество и бизнес на Община Ловеч, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива“;*

В унисон с НПУО 2021 – 2028 г., стратегическите цели, които се поставят в програмата са:

- Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;
- Увеличаване на количествата на рециклирани и оползотворени отпадъци;
- Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци;

В рамките на ПУО са разработени подпрограми с мерки, които водят както до постигане на основната цел, така и до постигането и изпълнението на разгледаните по-горе три стратегически цели. Подпрограмите представляват на практика конкретен план за действие, които обикновено е представен в табличен вид.

Програмата обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на кмета на общината, съгласно Закона за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане. Съгласно ЗУО и НПУО, в обхвата на програмата са анализирани и попадат следните отпадъчни потоци:

- Битови отпадъци;
- Утайки от ПСОВ;
- Строителни отпадъци;
- Опасни отпадъци;

Отпадъците, които са извън обхвата на НПУО 2021 – 2028 г., респ. на РДО и ЗУО са представени в приложение №1 към настоящата програма.

Основното предназначение на ПУО е да осигури практически инструмент на община Ловеч за планиране и аргументиране на най-ранен етап на необходимите ресурси, мерки и действия, по управление на отпадъците за населението и бизнеса в т.ч да подобри управлението на отпадъците в съответствие с общоевропейската политика за управление на отпадъците.

III. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗА ОБЩИНА ЛОВЕЧ

1. Географско местоположение

Община Ловеч е разположена в Централна Северна България на площ от 946 км² в североизточната част на Ловешка област. Общината обхваща 22,89% от територията на областта и е на първо място по големина в сравнение с другите седем общини – Летница, Луковит, Угърчин, Троян, Ябланица, Априлци и Тетевен. Има 35 населени места, от които 34 села и град Ловеч. В Ловешката община по данни на ГД ГРАО към 15.01.2021 г. живеят 51 833 лица с постоянен адрес и 46 438 с настоящ адрес.

В административно отношение община Ловеч граничи:

- на североизток – община Летница;
- на изток – община Севлиево, област Габрово;
- на юг - община Троян, област Ловеч;
- на запад – община Угърчин, област Ловеч;
- на север – община Плевен и община Пордим, област Плевен.
-

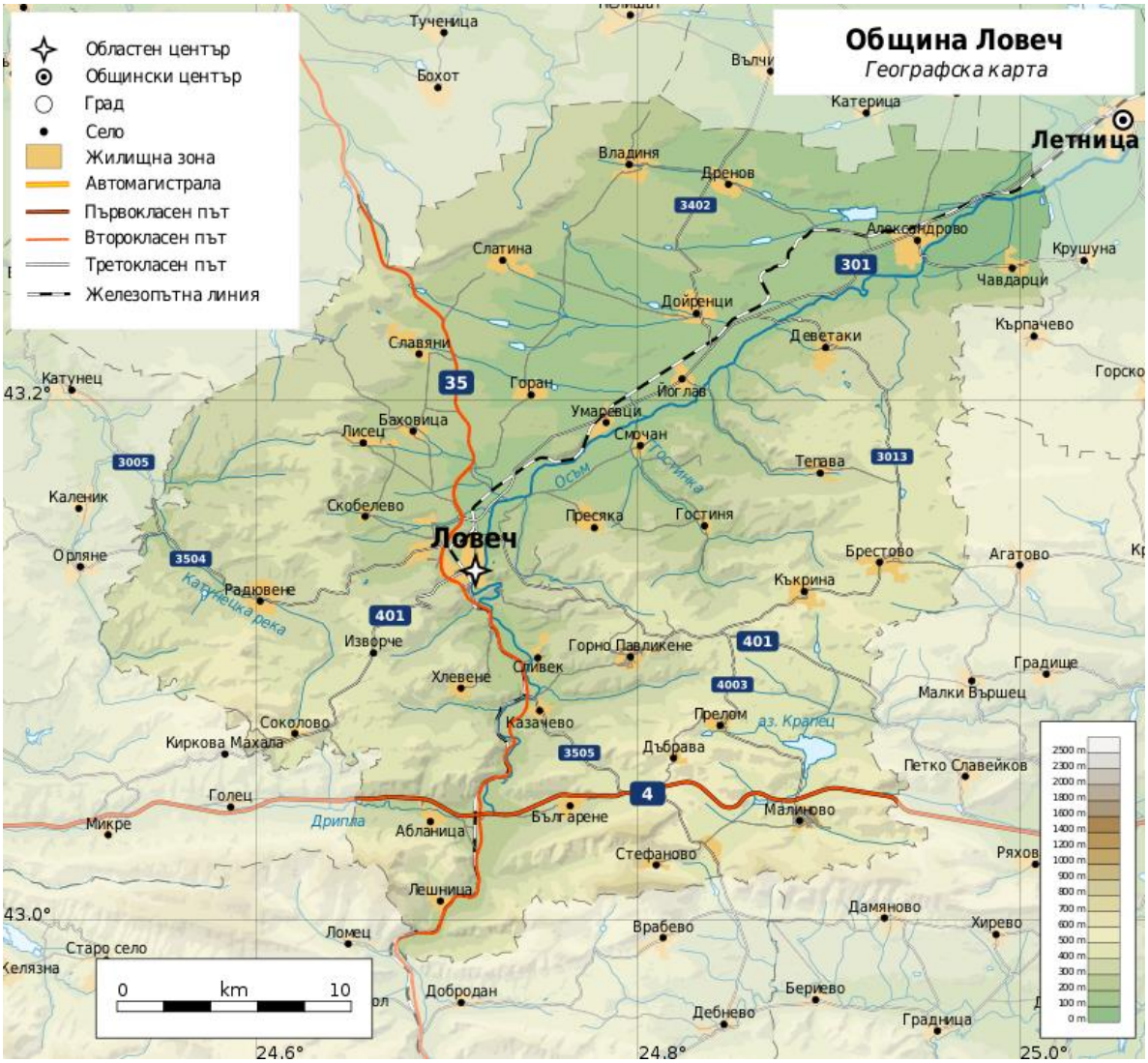

Фигура 1 Географско местоположение на община Ловеч

2. Природни ресурси

Релеф

Община Ловеч е част от Среднодунавската хълмиста равнина (долното разширение на р. Осъм). Релефът е предимно хълмист, в североизточната част – хълмисто-равнинен. Средната надморска височина е 200 м. На юг обхваща най-северните разклонения на средните части на Предбалкана, на изток пресича Деветашкото плато и част от Ловчанските височини (665 м н.в.), на запад – източната част от Беглежко – Радювенския плоскохълмест район.

Град Ловеч се намира в Средния Предбалкан. Разположен е в котловина, оформена от Ловчанските височини и широко отворена на север. Ловчанските височини (665 м н.в.) представляват продълговати ридове и хълмове с предимно плоски била и стъмни в горната си част склонове по поречието на река Осъм. Градът има компактна форма и заема речните тераси на р. Осъм. Разнообразие в ландшафта внася хълмът Ак баир (450 м н.в.), който огражда града от юг и чийто източни и южни склонове се спускат стръмно към поречието на р. Осъм с красиви скални образувания. Основната част от гр. Ловеч е разположена в най-ниската си част на 150 – 190 м н.в. с наклон на терена 3-8 %.

Климат

Климатът в община Ловеч е умереноконтинентален, със студена зима и горещо лято. Средната годишна температура на въздуха е 11,4 °С. Годишният ход се характеризира с минимум през януари (-1,5 °С) и максимум през юли (23 °С). Средноденонощните температури на въздуха определят типичната за умереноконтиненталния климат температурната амплитуда от 24,5 °С. Относителната влажност на въздуха се колебае от 61% през август до 84% през декември.

Средната годишна сума на валежите в региона е 636 мм с максимум през май, юни и юли (77-95 мм) и минимум през януари и февруари (28 – 32 мм). През зимните месеци валежите са предимно от сняг с дебелина на снежната покривка 10-12 см.

Средната месечна и годишна скорост на вятъра е сравнително ниска - от 1,3 м/сек. през юли, септември и ноември до 1,8 м/сек през февруари, март и април. Преобладаващата посока на ветровете е североизток, запад и юг.

Води и водни ресурси

Водните ресурси на територията на общината се състоят предимно от произтичащата през общината р. Осъм и многобройните и маловодни притоци. Реката е десен проток на р. Дунав. Образува се от сливането на реките Черни и Бели Осъм. Воднят отток е неравномерно разпределен през годината. Подхранването на водите на реката е снежно-дъждовно. Оттокът на р. Осъм е нарушен от изградените на р. Черни Осъм две водохващания, които заедно с каптажа на извор Стенето образуват т.нар. група „Черни Осъм“, която подава вода за водоснабдяване на населените места в Ловешка област, в т.ч. гр. Ловеч.

На територията на община Ловеч подземните води са пукнатинни, карстови и порови. В западната част от община Ловеч, през с. Радювене, тече р. Катунецка – десен приток на р. Вит, а в югоизточната част – р. Крапец, ляв приток на р. Росица.
На територията на общината са изградени множество язовири, най-големите от които са яз. „Крапец" и яз. „Александрово". Язовир „Крапец" е изграден на р. Крапец, приток на р. Росица. Изграден е за напояване. Язовир „Александрово" е изграден на р. Берница и р. Дреновска за напояване. Наличието на редуващи се окарстени варовити комплекси с мергелно-песъчливи, съчетано с редица гънки и разседи, създава условия за съсредоточаване на подземни води и образуване на карстови извори при Ловеч - Гурковото (1,5-10 л/сек) и Владишкото (0,4-27 л/сек). Подземните води в района се използват за питейно-битово и промишлено водоснабдяване.

Почви

Почвената покривка на територията на общината е разнообразна, Преобладават сивите горски почви, а по долините на реките – алувиално – ливадните почви. Сивите и тъмносивите горски почви заемат най-голяма площ и са основният почвен тип на територията на общината. Подходящи са за отглеждане на пшеница, ечемик, овес, царевица, рапица, слънчоглед, фуражен грах, а при благоприятни климатични условия върху тях добре виреят лозя и някой овощни видове – сливи, круши, ягоди, малини, къпини, череши, праскови. Съществуват и оподзолени почви. Те имат добре оформен хумусен хоризонт и са подходящи за отглеждане на почти всички зърнени и фуражни култури, както и на захарно цвекло. Алувиално-ливадните почви са разпространени предимно по долините на реките в общината. Наличието на карбонати по целия почвен слой ги прави рохкави и леки за обработка след обилни валежи и поливания. Най-подходящи са за отглеждане на зеленчукови и фуражни култури.

Полезни изкопаеми

Общината е сравнително бедна на полезни изкопаеми. Известно е находище на природен газ в с. Деветаки, община Ловеч. Наличието на юрските и кредните варовици в Предбалкана е предпоставка за развитие на циментова промишленост и вародобив. В област Ловеч има находища от нерудни изкопаеми, използвани в строителството и грънчарството.

3. Население и населени места

Селищната система на община Ловеч включва общо 35 населени места в т.ч. град Ловеч – административен център и 34 села (виж таблица №1).

Таблица 1 Население и населени места в община Ловеч

№	населени места	население към 2020 г. (жители)
1	гр. Ловеч	30 353
2	с. Абланица	130

№	населени места	население към 2020 г. (жители)
3	с. Александрово	1336
4	с. Баховица	901
5	с. Брестово	126
6	с. Българене	157
7	с. Владиня	203
8	с. Горан	326
9	с. Горно Павликене	191
10	с. Гостиня	99
11	с. Деветаки	162
12	с. Дойренци	1019
13	с. Дренов	260
14	с. Дъбрава	33
15	с. Изворче	43
16	с. Йоглав	285
17	с. Казачево	179
18	с. Кькрина	212
19	с. Лешница	167
20	с. Лисец	776
21	с. Малиново	559
22	с. Прелом	53
23	с. Пресяка	248
24	с. Радювене	714
25	с. Скобелево	253
26	с. Славяни	708
27	с. Слатина	591
28	с. Сливек	136
29	с. Смочан	235
30	с. Соколово	107
31	с. Стефаново	135
32	с. Тепава	42
33	с. Умаревци	324
34	с. Хлевене	243
35	с. Чавдарци	251

Източник: Инфостат, НСИ

Най-близко разположеното населено място до административния център гр. Ловеч са селата Скобелево, Изворче и Сливек, а най-отдалечени са селата Владиня и Александрово.

Към 31 декември 2020 г., населението на община Ловеч наброява 41 527 души, което представлява 0,6 % от населението на България и 33,9 % от населението на област Ловеч. За периода 2018 – 2020 г., населението на община Ловеч е намаляло с 3,97 % или 1415

души. Към края на 2020 г., мъжете са 19 999., или 48,2 %, а жените 21 528 или 51,8 %.

IV. СЪСТОЯНИЕ И ПРАКТИКИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

4.1. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО ОТНОСНО ОТПАДЪЦИТЕ

1. АНАЛИЗ НА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

Настоящият анализ е разработен с цел да даде отговор на следните въпроси:

- Какви са количествата образувани отпадъци в общината и каква е нормата на натрупване;
- Какъв е морфологичният състав на образуваните битови отпадъци в общината;
- Какви са количествата повторно използвани, рециклирани, оползотворени и обезвредени битови отпадъци за разглеждания период и какви са тенденциите в третирането на битовите отпадъци;
- Каква е степента на изпълнение на целите, които са поставени пред общината в съответствие с националното законодателство и разпределението на ангажиментите между общините в дадена РСУО, ако те са одобрили споразумение за такова разпределение.

За целите на настоящият анализ е използвана основно информация, налична в община Ловеч, ИАОС (годишни доклади на оператори) и НСИ.

А. Количества образувани битови отпадъци

Съгласно допълнителните разпоредби на ЗУО (обн. ДВ, бр. 19, от 05.03.2021 г.) ***Битови отпадъци са :***

а.) *смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от домакинства, включително хартия и картон, стъкло, метали, пластмаса, биоотпадъци, дървесина, текстил, опаковки, отпадъци от електрическо и електронно оборудване, отпадъци от батерии и акумулатори, както и едрогабаритни отпадъци, включително дюшеци и мебели;*

б.) *смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от други източници, когато тези отпадъци са сходни по естество и състав с отпадъците от домакинства;*

Битовите отпадъци не включват отпадъците от производството, селското стопанство, горското стопанство, рибарството, септичните ями и канализационната система и от третирането на отпадъчните води, включително утайки от пречистване на отпадъчни води, излезли от употреба моторни превозни средства или отпадъци от строителство и разрушаване. Битовите отпадъци се формират от жизнената дейност на хората, като количеството и състава им се влияе пряко от:

- Мястото на образуване;
- Стандарта на живота на населението и неговата култура;
- Степен на благоустроеност на населените места;

- Начини на отопление и други фактори.

Съгласно НПУО 2021 – 2028 г. основен източник на битови отпадъци в страната (около 90%) са домакинствата. Имайки предвид административно-териториалната и социално-икономическата характеристика на община Ловеч към основните източници на битови отпадъци следва да бъдат отнесени:

- Домакинствата;
- Промишлени предприятия;
- Търговски и обслужващи обекти.

Сметосъбирането и сметоизвозването в град Ловеч се извършва от „Чистота Осъм“ ДЗЗД, а за селата в общината - от "Комунална дейност-Община Ловеч".

Границите на районите, видът на предлаганите услуги по чл.62 от ЗМДТ в съответния район и честотата на сметосъбиране и сметоизвозване за град Ловеч и 34-те населени места в община Ловеч през 2022 г. са както следва

Таблица 2 Обхванати райони/зони за сметосъбиране на смесени битови отпадъци

Район	Обхванати имоти в гр. Ловеч
Първи район	Имоти между ул. „Търговска“, ул. „Осъмски юнак“, ул. „Цар Шишман“, ул. „Велики Преслав“, ул „Хан Крум“, ул. „Княз Имеритински“, ул. „Акад. Ан. Иширков“, ул. „Ген. Скобелев“, ул. „Св. Св. Кирил и Методий“, бул. „България“, ул. „Г. С. Раковски“, ул. „Осъмска“, ул. „Ст. Караджа“, железен мост ул. „Васил Левски“, транспортния мост; Алея „Башбунар“
Втори район	Обхваща имотите между ул. „Търговска“, ул. „Осъмски юнак“, ул. „Цар Шипман“, ул. „Велики Преслав“, ул. „Хан Крум“, ул. „Княз Имеритински“, ул. „Акад. Ан. Иширков“; ул. „Ген. Скобелев“, ул. „Св. Св. Кирил и Методий“, бул. „България“, ул. „Г. С. Раковски“, ул. „Осъмска“, ул. „Велико Търново“, ул. „„Княз Имеритински“, ул. „Тодор Каблешков“, ул. „Полк. Тутолмин“, ул. „Полк. Ал. Кусев“, подлез „Автогара“, ул. „Акад. Иван Урумов“, ул. „граф Игнатиев“, ул. „Отец Климент“, ул. „Д-р Съйко Съев“, ул. „Ал. Батенберг“, ул. „Цар Самуил“, ул. „Цар Шишман“, ул. „Декисанска“.
Трети район	жк. „Младост“, жк. „Червен бряг“, жк. „Здравец“, Северна и Източна индустриална зона
Четвърти район	кв. „Вароша“, кв. „Дръстене“, кв. „Гозница“, кв. „Продимчец“, гробищни паркове „Стратеш“ и „Скобелево“, парк „Стратеш“, вкл. зоопарка, дом за стари хора „Върбовка“, промишлени предприятия извън индустриални зони;

Източник: Заповед № З-1822/19.10.2021 г.

Честотата на сметосъбиране и сметоизвозване за град Ловеч и 34-те населени места в община Ловеч през 2022 г. са както следва:

За град Ловеч:

1. За всички имоти разположени в първи, втори и трети район - услугата се предлага ежедневно за контейнери 1100 *л*. и един път седмично (всеки четвъртък) за контейнери 240 *л*. и 120 *л*.

2. За кв. „Вароша“- услугата се предлага два пъти седмично (вторник и петък)
3. За кв. „Гозница“ – услугата се предлага един път седмично (дясна част вторник, лява част – петък);
4. За кв. „Продимчец“ – услугата се предлага един път седмично (сряда);
5. Гробищни паркове „Стратеш“ и „Скобелево“ – услугата се предлага един път седмично (понеделник);
6. За промишлените предприятия разположени в трети район и четвърти район – дом за стари хора „Върбовка“ – услугата се предлага до два пъти седмично или според заявената честота на сметоизвозване в дните понеделник и петък;
7. За парк „Стратеш“ и „Зоопарк Стратеш“ – услугата се предлага два пъти седмично в дните вторник и петък.

За 34-те населени места в община Ловеч – услугата се предлага два пъти месечно за периода 16 октомври – 14 април и три пъти месечно за периода 15 април – 15 октомври, съгласно изготвен ежемесечен график за сметоизвозване, публикуван на интернет страницата на общината.

Събраните отпадъци от територията на общината отпадъци се транспортират до Регионалната депо за управление на битовите отпадъци в регион Ловеч за общините Ловеч, Летница и Угърчин.

Количеството на образуваните битови отпадъци е променлива величина, която е функция от броя на населението, начина и стандарта на живот на населението, населеното място и степента му на благоустрояване, годишния сезон и др. Източници на данни за докладваните количества битови отпадъци за периода 2015 -2020 г. е общинска администрация гр. Ловеч. Количествата на събраните битови отпадъци от територията на община Ловеч са представени в следващата таблица:

Таблица 3 Количества битови отпадъци за периода 2015 – 2020 г.

Общини	***2015***	***2016***	***2017***	***2018***	***2019***	***2020***
Община Ловеч	27 481,18	17 127,52	16 861,36	16 715,16	17 182,58	16 122,58

Източник: Община Ловеч

През разглеждания период в община Ловеч се редуват години на спад и увеличаване на количествата образувани смесените битови отпадъци. За периода 2015-2020 г., трудно може да се направи извод за тенденциите в промяната на количествата отпадъци образувани в общината през годините. За последните няколко години количествата образуваните смесени битови отпадъци се движат в границите между 16 000 т. и 17 000 т. По рязка промяна се наблюдава през 2015 година, като количествата битови отпадъци се увеличават почти два пъти. В този период общината след закриване на общинското депо, третира отпадъците на РСУО за общините Ловец, Летница и Угърчин.

1.1. *Морфологичен анализ на битови отпадъци*

Друг важен аспект на анализа на битовите отпадъци в общината е определянето на морфологичния анализ на състава и количествата на генерираните битови отпадъците. Морфологичния анализ на битови отпадъци в община Ловеч е изготвен през 2019 г. по проект „Определяне на морфологичния състав на БО в България“, с възложител ПУДООС, разработен в рамките на Проект „Проучване и разработване на пилотни модели за екологосъобразно събиране и временно съхранение на опасни отпадъци от домакинствата“, финансиран по Българо-Швейцарската програма за сътрудничество.
Представените по-долу данни, включват информация за целия обследван период за извършаване на анализа, съгласно изискуемият по “Методиката за определяне на морфологичния състава на битовите отпадъци“, формат и са както следва:

Таблица 4 Данни от морфологичен анализ за състава на битовите отпадъци (след сумиране на разделно събран отпадък) за община Ловеч

Вид Отпадък	Общ Отпадък на Година т/год	Общ Отпадък на Година %
Хранителни	1 798.90т	8.43%
Хартия	761.47 т.	3.57%
Картон	871.55т	4.08%
Пластмаса	1 981.99т	9.29%
Текстил	1 431.64т	6.71%
Гума	417.29т	1.95%
Кожа	199.42т	0.93%
Градински	3 348.66т	15.69%
Дървесни	644.23т	3.02%
Стъкло	659.02т	3.09%
Метали	333.92т	1.56%
Инертни>4 см	991.66т	4.65%
Опасни	217.95т	1.02%
Други	915.43т	4.29%
Ситна Фракция<4см	6 771.89т	31.73%
Общо	21 345.03т	100.00%

1 633.02т

7.65%

Източник: Община Ловеч

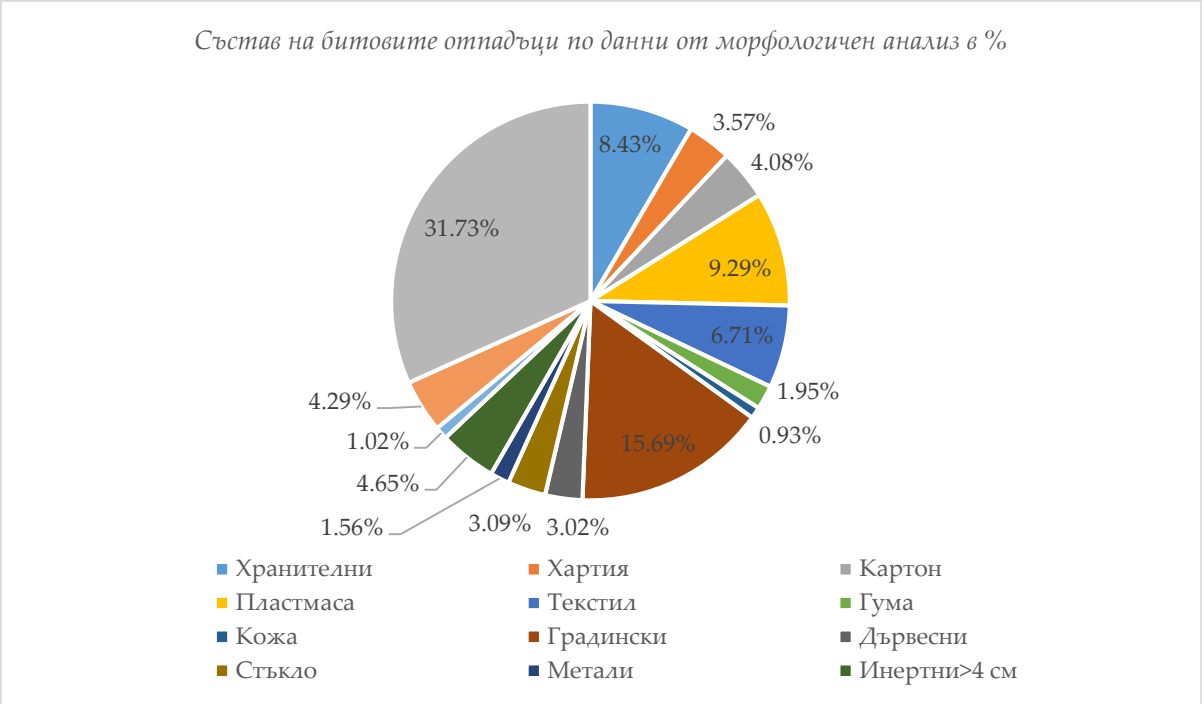

Фигура 2 Състав на битовите отпадъци по данни от морфологичния анализ, 2019 г. в %

Според данните от морфологичния състав, представени в горната таблица, с най-голям относителен дял за община Ловеч е ситна фракция под 4 см (31.73%), следвани от градински (15.69%), пластмаса (9.29%) и хранителни (8.43%). Фракциите с най-нисък относителен дял са отпадъци от кожа (0.93%), следвани от опасни (1.02%), метали (1.56%) и гума (1.95%);

Отпадъците с най-ясно изразена флуктуация през отделените сезони са ситната фракция < 4,пластмаса (9.29%), градински (15.69%), текстил (6.71%) С най-слабо изразена флуктуация са фракциите: метали (1.56%), гума (1.95%), хранителни (8.43%) и дървесни (3.02%).

Делът на рециклираните отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали, изчислени на основа на морфологичния анализ проведен през 2019 г. възлиза на 4 607.95 т. или 21.59 % от общото количество генерирани отпадъци в общината, съгласно морфологичния анализ.

Друг важен показател при управлението на отпадъците е ***нормата на натрупване (НН)***, представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от населението.

От анализа на съществуващите данни и тенденциите при проучванията в страната може да бъде предположена като най-реалистична за момента „Норма на натрупване“, представена в таблицата по-долу:

Таблица 5 Норма на натрупване на битови отпадъци (без разделно събрани)

Тип населеното място	**Норма на натрупване на смесени битови отпадъци без разделно събрани отпадъци**
над 150 хиляди	410,3

50 -150 хиляди	349,6
25 – 50 хиляди	334,9
3 – 25 хиляди	295,5
под 3 хиляди	241,7

Източник: Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, 2019 г.

При провеждане на морфологичен анализ, нормата на натрупване следва да бъде представена по два начина: „Норма на натрупване“ на смесени битови отпадъци без разделно събрани отпадъци и „Норма на натрупване“ на смесени битови отпадъци с разделно събрани отпадъци (при определяне на нормата на натрупване с разделно събрани отпадъци не се включват количествата на отпадъците, образувани в резултат на поддържането на публичните и частните паркове и градини).

Таблица 6 Норма на натрупване на битови отпадъци (без разделно събрани) за територията на община Ловеч

Общини	***2015***	***2016***	***2017***	***2018***	***2019***	***2020***
Количество отпадъци (кг)	27 481 000	17 127 000	16 861 000	16 715 000	17 182 000	16 122,58
Население /бр. жители*	45901	44994	44086	43242	42318	41527
НН (кг/жител/год)	598.70	380.65	382.45	386.45	406.02	388,24

Източник: Община Ловеч

Съгласно представените информация в горната таблица, изчислената норма на натрупване в общината се доближава до нормата определена за населени места с население от 25 000 – 50 000, а именно 334,9 кг/ж/год, в съответствие с Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци. Като цяло трудно може да се направи извод за тенденциите на количествата на образуваните през годината отпадъци в общината. От друга страна, предвид установената тенденция в непрекъснатото намаляване на населението, не се установява същата закономерност в стойностите на образуваните отпадъци, генерирани на територия ѝ.
Сравнението на изчислената норма на натрупване, отрежда място на община Ловеч под осреднените стойности за нормата на натрупване в България от 407 кг/г/ж, съгласно НПУО 2021 – 2028 г

В. Количества повторно използвани, рециклирани, оползотворени и обезвредени битови отпадъци

1. ***Количества разделно събрани и предадени за рециклиране отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло, метали, текстил и други потоци отпадъци, обхванати от системата за разделно събиране***

1.1. Количества разделно събрани отпадъци от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки

В изпълнение на изискванията на чл. 19, ал. 3, т.6 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО), община Ловеч има сключен договор с организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки „Екопак България" АД, съгласно Договор за изграждане и обслужване на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки № Дв-902/09.11.2021г. До месец септември 2021 г., разделното събиране на отпадъци от опаковки се осъществява от „Екобулпак" АД, съгласно договор за сътрудничество № ДВ-324/08.09.2010г.

Системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки, организирана от Екопак България АД на територията на община Ловеч, включва трицветни контейнери (син, зелен и жълт) за събиране на отпадъци от опаковки от домакинствата, различни от тези за битови отпадъци. Използваните контейнери са тип „Иглу" 1 500 литра. Схема за разположението е спрямо договор № Дв-902/09.11.2021г с „Екопак България" АД

Обхванатото население от системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки е за гр. Ловеч, с. Александрово, с. Баховица, с. Дойренци и с. Лисец - общо 36 077 жители.

В гр. Ловеч са разположени общо 75 броя точки по 3 бр. съда или общо 225 бр. контейнери

В села Александрово, с. Баховица, с. Дойренци и с. Лисец са разположени 12 броя точки по 3 бр. съда или общо 36 бр. контейнери.

Обхванато население от системата за разделно събиране на опаковки е 86.7% от населението на общината. За последните три отчетни години (периода 2018 – 2020 г.) са отчетени следните количества разделно събрани отпадъци от опаковки:

Таблица 7 Събрани отпадъци от опаковки в община Ловеч

№	Събрани отпадъци от опаковки	Количество т/год 2018 г.	Количество т/год 2019 г.	Количество т/год 2020 г.
1	Хартия и картон	22,094	27,880	25,27
2	Стъкло	37,203	38,430	39,06
3	Пластмаси	11,396	13,58	10,19
	Общо	70.639	79.89	74.52
Количество смесени битови отпадъци генерирани през същата година (тона)		16 715,16	17 182,58	16 122.58
Процент на генерираните отпадъци от опаковки, спрямо общото количество генерирани смесени битови отпадъци през съответната година. %		0,42	0,46	0,46

Източник: Община Ловеч

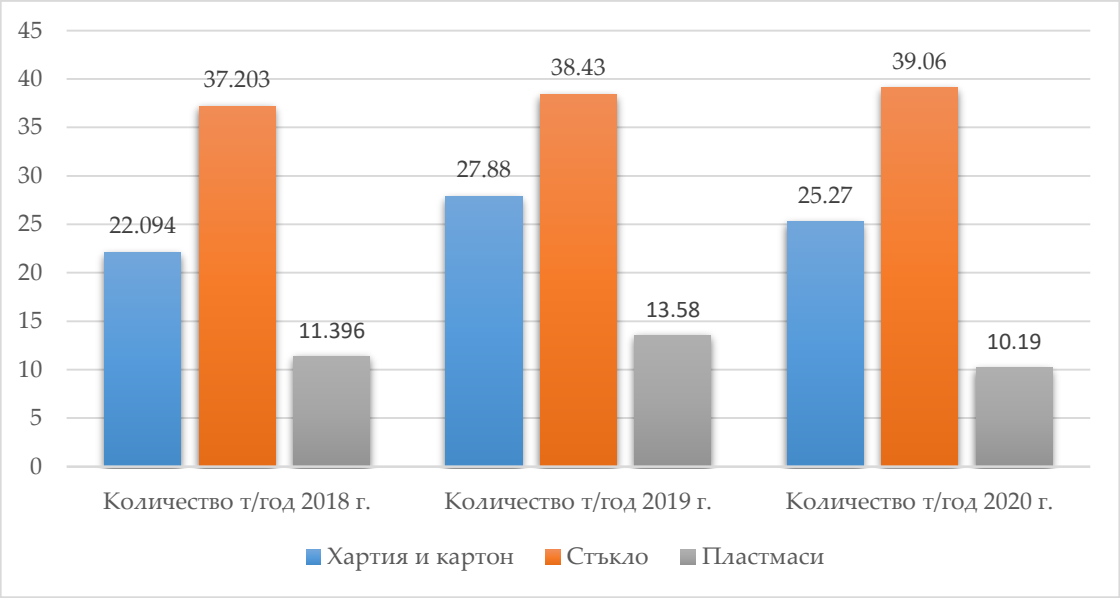

Фигура 3 Количества разделно събрани отпадъци от опаковки от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки, 2018-2020 г.

Ежегодно организациите по оползотворяване на отпадъци от опаковки, предоставят на министъра на околната среда и водите одиторски доклад за дейността през изминалата година. След неговото разглеждане, министърът издава заповед, с която потвърждава изпълнените цели за рециклиране на отпадъци от опаковки, съгласно чл.9, ал. 1 от Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковките. С издадените досега заповеди се потвърждава редовното преизпълнение на целите от страна на организациите по оползотворяване, опериращи на територията на община Ловеч. От пуснатите на пазара опаковки, „Екопак България“ АД е постигнали следната степен на рециклиране за 2020 г.:

Таблица 8Процент рециклирани опаковки от организации по оползотворяване към 2020 г., съгласно Заповед №РД-491/10.05.2021г.

Вид опаковки	Норми за рециклиране, съгласно НООО	Изпълнени от Екопак България АД за 2020 г.
Пластмаса	22,5 %	40,33%
Хартия и картон	60 %	89,11 %
Стъкло	60 %	61,12 %
Метали	50 %	52,92 %
Дърво	15 %	44,14%

Източник: Заповед № РД-491/10.05.2021 г.

В контекста на политиката на Европейската комисия за отпадъците и развитие на кръговата икономика, линейният икономически модел от типа „вземи, произведи и изхвърли“ вече не съответства на нуждите на съвременното общество и на ограничения характер на природните ресурси. В този смисъл, държавната политика по управление на отпадъците се фокусира върху интегрирането на нови, устойчиви от екологична гледна точка модели, където от битовите отпадъци да се отделя всичко, което може да

се оползотвори и рециклира, да се превърне в енергия, суровина за индустрията, а в изградените регионални депа да се депонират минимални количества отпадъци.

Законът за управление на отпадъците, регламентира цели за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, за изпълнение от общините на територията на Р. България.

Чл. 31 ал. 1 на ЗУО предоставя информация за конкретните параметри за изпълнение, а именно:

- т. 1. най-късно до 1 януари 2020 г. подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници на не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци;
- т. 2. най-късно до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г.[1]

Целите по ал. 1 до 2020 година, се постигат поетапно съгласно срокове, определени в Параграф 15 от преходните и заключителните разпоредби на ЗУО.
При изпълнение на законовите цели (чл. 31, ал. 1), размерът на отчисленията за битови отпадъци се намалява, както следва:

- При изпълнение на целите за отпадъците от хартия, метал, пластмаса и стъкло, общините се освобождават от заплащане на 50% от финансовите отчисления за депониране на отпадъци, което цели увеличаване от общините на рециклираните и оползотворени битови отпадъци.

- При изпълнение на целите за биоразградими отпадъци, общините се освобождават от заплащане на 50% от финансовите отчисления за депониране на отпадъци, целящи увеличаване на оползотворени битови биоразградими отпадъци и намаляване на дела на депонираните такива.

Съгласно чл. 13, ал. 3, от Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци изпълнението на целите по чл. 31, ал. 1, т. 1 от ЗУО се изчислява по методите съгласно приложение № 1 на Решение на Комисията от 18 ноември 2011 г. за установяване на правила и изчислителни методи за проверка на съответствието с целите, зададени в чл. 11, параграф 2 от Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета.

[1] количеството депонирани биоразградими битови отпадъци в Република България през 1995 г. е 2 247 500 t

Избраният изчислителен метод за страната ни, за изчисляване на целите за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници до 2020 г. е Метод 4 от Приложение 1 на Решение на Комисията от 18 ноември 2011 г. Според него степента на постигане на целите се изчислява по следния начин:

$$\text{Рециклиране на битовите отпадъци (\%)} = \frac{\text{Рециклирани битови отпадъци (тона)}}{\text{Генерирани битови отпадъци (тона)}}$$

В количеството на рециклираните битови отпадъци попадат всички отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали предадени за рециклиране от:

- Организации по оползотворяване на отпадъци;
- Пунктове за вторични суровини;
- Общински и частни предприятия управляващи инсталации за предварително третиране на битови отпадъци или сепариращи инсталации;
- Търговски обекти
- Физически лица;
- Експорт на отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали.

1.2. Биоотпадъци и биоразградими отпадъци

По смисъла на Допълнителните разпоредби на ЗУО:

- § 1, т. 2 от ЗУО (изм. ДВ, бр. 19 от 2021 г.) „***Биоотпадъци***“ са биоразградими отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, офисите, ресторантите, търговията на едро, столовете, заведенията за обществено хранене и търговските обекти за търговия на дребно, както и подобните отпадъци от предприятията на хранителновкусовата промишленост.
- § 1, т. 3 от ЗУО (изм. ДВ, бр. 19 от 2021 г.) "***Биоразградими отпадъци***" са всички отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно, като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и други.

Биоразградимите отпадъци можем да разделим основно на следните видове:

- Растителни зелени отпадъци - зелени площи към обществени и търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради, градини, паркове, домакинства и др.
- Хранителни и кухненски отпадъци: детски градини, училища, домакинства, ресторанти, заведения за обществено хранене, търговски обекти, социални домове, пазари, и др
- Биоразградими от хранително вкусовата промишленост
- Биоразградими - хартия, картон и други;

С изисквания приети през 2018 г от ЕС и приетите изменения в Закона за управление на отпадъците от 05.03.2021 , ДВ бр.19 пред общините стоят предизвикателствата в

управлението на биоразградимите отпадъци. Освен събирането на „Зелените отпадъци“ е необходимо разполагането на нови съдове, нова техника за транспортирането им, както и инсталации за третиране на биоразградимите хранителни отпадъци. Съгласно ЗУО, кмета на Общината трябва да изгради необходимата инфраструктура за разделното събиране на биоразградимите хранителни отпадъци, без да ги смесва с другите видове отпадъци, за да се достигнат поетапно приетите цели за рециклиране.

Целите по чл. 31, ал. 1, т. 2 от ЗУО за ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци се изчисляват за всяка година като процент на количеството депонирани биоразградими отпадъци спрямо количеството на образуваните биоразградими отпадъци през 1995 г. в Република България. Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградими отпадъци определя разрешените за депониране биораградими отпадъци в съответния регион за 2020 г. на 109 кг/жител. Поставените цели следва да бъдат постигнати при източника на образуване и оползотворяване, чрез компостиране, анаеробно разграждане или като източник на възобновяема енергия в инсталации за изгаряне на биомаса на територията на региона за управление на отпадъците. Целите се изпълняват чрез съвместни усилия на всички общини, които принадлежат към региона за управление на отпадъците.

За физическите лица, желаещи да изхвърлят зелените отпадъци се издава служебна бележка, като транспортирането е за сметка на притежателя на отпадъци. Фирмите генериращи хранителни отпадъци от производствената си дейност е необходимо да притежават договор с фирми за тяхното събиране.
До момента за територията на община Ловеч не е изградена инстаталация за компостиране на разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци. Към настоящия момент на територията на община Ловеч не се събират разделно биоразградими отпадъци. Предвижда се да се въведе разделно събиране на биоотпадъците, които да се изпращат за компостиране в новоизградена инсталация за компостиране на територията на „Регионална система за третиране на неопасни битови” за общините Ловеч, Летница и Угърчин.

1.3. Масово разпространени отпадъци (МРО)

Съгласно ЗУО, "***Масово разпространени отпадъци***" са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление.
Изпълнение на задълженията за участие в системите за разделно събиране се осъществява, като се сключат договори с организации по оползотворяване на ИУЕЕО, лица, които изпълняват задълженията си индивидуално или други лица, притежаващи документи по чл.35 от ЗУО за извършване на дейности по събиране, транспортиране, рециклиране или оползотворяване на отпадъци на територията на общината.

За разделно събиране на ИУЕЕО, НУБА, ИУМПС, ИУГ и отработени масла, Община Ловеч има сключен Договор за сътрудничество с „Феникс Инверс“ ООД гр. Ловеч за организирането, изграждането и прилагането на система за събиране и съхраняване на излезли от употреба гуми (ИУГ); излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО); негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА); отработени масла и отпадъчни нефтопродукти и предаването им за предварително третиране, рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане, образувани на територията на Общината. Договорът за сътрудничество с „Феникс Инверс“ ООД, включва организиране на система за разделно събиране, съхраняване и разкомплектоване на излезлите от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), със срок на действие до 12.05.2022 г.

Към настоящият момент, тези отпадъци се предават от гражданите в трите пункта на територията на град Ловеч, собственост на специализираната фирма "Феникс инверс" ООД - гр. Ловеч.

Батериите се събират в съдове, поставени в сгради на общински администрации, учебни и детски заведения, детски ясли, културни домове, медицински центрове и общински предприятия. Организациите по оползотворяване на излезли от употреба портативни батерии събират стари батерии и чрез търговската мрежа, където се продават батерии и където организациите по оползотворяване на батерии са поставили свои съдове, откъдето те се събират.

На територията на Община Ловеч действащи пунктове за събиране на излезли от употреба гуми са всички сервизи извършващи услугата по смяна на автомобилни гуми, на които им е вменено задължението за събиране и рециклиране.

С Решение на Общински съвет, смяна на отработени моторни масла е разрешено да се извършва само на бензиностанции, автомивки и автосервизи по начин, определен в приложимото законодателство.

На настоящия етап няма информация, относно точните количества събрани и третирани отработени масла и нефтопродукти. Това се дължи основно на факта, че по смисъла на законодателството, производителите и вносителите на масла са задължени да организират индивидуално или организирано събирането и предаването им за обезвреждане.

1.4. Опасни битови отпадъци

В съответствие с изискванията на чл. 19, ал. 3, т.9 от ЗУО, кмета на общината има ангажимента да събира разделни опасните битови отпадъци, генерирани от домакинствата (извън обхвата на наредбите по чл. 13, ал. 1 от ЗУО), с цел предаването им за обезвреждане и оползотворяване.

Във връзка изискване на чл. 19, ал. 3, т.9 от ЗУО, община Ловеч през 2022г. е в проекно-договорни отношения в организираната от Община Левски, система за събиране на опасни битови отпадъци в мобилни събирателни пунктове към изградения общински център за разделно събиране на опасни отпадъци от бита.

Общинският център в гр. Левски за разделно събиране и съхраняване на опасни битови отпадъци е изграден по проект „Проучване и разработване на пилотни модели за събиране и временно съхранение на опасни битови отпадъци“, в които участват и общините Съединение, Созопол, Разград и Шумен, заедно с обслужваните от тях 17 по-малки общини.

Общинският център за разделно събиране и съхраняване на опасни битови отпадъци е с годишен капацитет от 6т. опасни битови отпадъци (при максимално количество генерирани опасни битови отпадъци около 50т.) и 6т. масово разпространени отпадъци (електрическо и електронно оборудване, батерии и акумулатори и масла). В него се извършва приемане на опасни битови отпадъци от домакинствата и подобни на отпадъците от домакинствата, и временното им съхраняване до предаването им за последващо третиране.

1.5. Други битови отпадъци, вкл. едрогабаритни отпадъци

Едрогабаритните отпадъци (ЕГО), като част от потока битови отпадъци се събират от „ЕКО“ ЕАД- Ловеч. По данни на община Ловеч за 2020 г. са събрани общо 106.4 тона едрогабаритни отпадъци. Към момента общината няма изградена инфраструктура за оползотворяване на тези отпадъци, те се приемат, съгласно условията на КР №282–Н1/2016 г. на регионално депо - Ловеч, собственост на Община Ловеч.

От 28.06.2021г. Община Ловеч има сключен договор за сътрудничество № ДВ-618/28.06.2021г. за разделно събиране на отпадъци от обувки и текстил, образувани от територията на Общината с „Организация по оползотворяване на текстил и обувки“ АА, гр. Габрово. До момента на територията на общината са разположени 8 бр. съдове–контейнери с щампован надпис или стикер съдържащ вида на отпадъците, лого и телефон за връзка. Площадката за сортиране и балиране на отпадъците е обезпечена със специализирана техника и съответната транспортно-обслужваща техника за преработване на отпадъците чрез раздробяване, нарязване и валиране за производство на текстилна вата за мебелната промишленост.

Други отпадъци с битов произход са отпадъци от пепел и сгурия, които се появяват сезонно от отоплението на твърдо гориво на домакинствата. За територията на община, тези отпадъци се оставят в близост до съдовете за ТБО.

2. АНАЛИЗ НА ОТПАДЪЦИ ОТ СТРОИТЕЛСТВО И РАЗРУШАВАНЕ (ОСР)

Анализа на отпадъците от строителство и разрушаване се стреми да даде отговор на следните въпроси:

- Какви да количествата образувани и оползотворени строителни отпадъци в общината за анализирания период;
- Какви са основните източници на строителни отпадъци и каква е морфологията на строителните отпадъци;

- Какви са ключовите изисквания към общините в т.ч. към община Ловеч, относно управлението на строителните отпадъци и как община Ловеч отговаря на изискванията;
- Какви са основните изводи и препоръки;

По смисъла на Допълнителните разпоредби на ЗУО §1, т. 39 „***Строителни отпадъци***" са отпадъците от строителство и разрушаване, съответстващи на кодовете отпадъци, посочени в глава 17 от Индекс към Решение 2000/532/ЕО на Комисията от 3 май 2000 г. за замяна на Решение 94/3/ЕО за установяване на списък на отпадъците в съответствие с член 1, буква "а)" от Директива 75/442/ЕИО на Съвета относно отпадъците и Решение 94/904/ЕО на Съвета за установяване на списък на опасните отпадъци в съответствие с член 1, параграф 4 от Директива 91/689/ЕИО на Съвета относно опасните отпадъци и следващите му изменения".
Съгласно ЗУО кметът на общината отговаря за управлението на строителните отпадъци, образувани на нейната територия. Отговаря за оползотворяването и обезвреждането на строителните отпадъци събрани от ремонтните дейности на домакинствата. (чл.19, ал. 3, т.5 от ЗУО).

Кметът на общината е пряко ангажиран с организирането на системи за третиране на строителни отпадъци най – късно от 01 Януари на 2020г, за подготовката им за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни строителни отпадъци, включително при насипни дейности, чрез заместване на други материали с отпадъци в количество не по малко от 70 на сто от общото им тегло, от което се изключват материали в естествено състояние, определени с код 17 05 04 от списъка на отпадъците съгласно Наредба № 2 за класификация на отпадъците, като с това се постигат целите по чл. 32, параграф 16 от ЗУО, както следва:

- до 1 януари 2020 г. - най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.

Кмета на общината контролира дейностите (*чл.112, ал.1,т.1 от ЗУО*), свързани с образуването, събирането, включително разделното, съхраняването, транспортирането, третирането на строителните отпадъци на територията на общината. Кметът контролира управлението на строителните отпадъци, когато общината е възложител на строителни дейности, регламентирани подробно в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали *(Приета с ПМС № 267 от 05.12.2017 г. Обн. ДВ. бр.98 от 8 Декември 2017г).*

Общините имат възможност да приложат различни подходи за организация на дейността за изпълнение на ангажиментите им по отношение на строителните отпадъци от ремонтна дейност и съответно да ги регламентират в Наредбата по чл.22 от ЗУО. Общинският Съвет на общината приема наредба или тя е част от Общинската Наредба по чл. 22 от ЗУО, с която определя условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването,

оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци на територията на общината, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси.

На територията на община Ловеч няма изградено депо или площадка за депониране на строителни отпадъци и не съществува център за последваща повторна употреба на този вид отпадък. Към момента, оползотворяването им се извършва съгласно условията на КР №282-Н1-2016 г. на регионално депо Ловеч. За събиране на строителните отпадъци в общината се използват контейнери от 4 м^3, като обслужването им се извършва по схема в периода април – октомври (30 седмици). За периода 2019 – 2020 г. са събрани следните количества строителни отпадъци:

Таблица 9 Количества отпадъци от строителни и ремонтни дейности, събрани в община Ловеч.

	2019 г.	2020 г.
Отпадъци от строителни и ремонтни дейности	145,52	732,6

Община Ловеч

Съгласно статистиката до момента, основното количество строителни отпадъци се генерира предимно от фирми занимаващи се със строителна и ремонтна дейност, както и от редица частни фирми – еднолични търговци и юридически лица. Делът на физическите лица, отделящи строителни отпадъци главно при ремонт на жилища е незначително спрямо другите количества. Като цяло, всички въпроси, свързани с ОСР извън отпадъците от ремонтна дейност на домакинствата са извън компетенциите на община Ловеч и въпросите за тяхната отчетност се решават на национално ниво. В случаите, когато кмета на общината е възложител на строителни и монтажни работи (с изключение на текущи ремонти), и възложител на премахване на строежи, следва да изготви план за управление на строителните отпадъци. Съдържанието и изискванията към плана се определят в Наредбата за управление на строителните отпадъци.

За територията на община Ловеч, проблеми със строителните отпадъци се явяват неконтролируемото им изхвърляне на нерегламентирани за целта места, което води до формирането на незаконни сметища. Често населението неконтролирано изхвърля строителни отпадъци на незаконни сметища главно на входовете и изходите на населените места, както и замърсява зелените площи в самите населени места.

Друг проблем е изхвърлянето на строителни отпадъци в контейнерите за твърди битови отпадъци, което води до тяхното повреждане, а от тежината им се повреждат и повдигащите механизми на сметосъбиращите специализирани автомобили. Необходимо е да се предприемат мерки за осигуряване селективното разделяне на отпадъците на мястото на образуване и изграждането и функционирането на надеждна система и съоръжения за депониране и рециклиране на строителни отпадъци на ниво община Ловеч и/или на регионален принцип.

3. АНАЛИЗ НА ОТПАДЪЦИ ОТ ПСОВ

Анализът на утайките от ПСОВ се стреми да даде отговор на следните въпроси:

1. Каква е тенденцията в образуване на утайки от ПСОВ на територията на община Ловеч;
2. По какъв начин се третират утайките от ПСОВ и до колко прилаганите методи съответстват на нормативните изисквания и на йерархията за управление на отпадъците. Използват ли се за производството на материали или енергия.
3. Какви са основните изводи и препоръки в бъдеще;

1. Национална законодателна рамка

В България основният документ, който регламентира екологосъобразното управление и въвежда изискванията на директивата за утайките на национално ниво това е Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието (Приета с ПМС № 339 от 14.12.2004 г., обн., ДВ, бр. 112 от 23.12.2004 г.).

Прегледът на законодателните актове показва, че много малка част от националната законодателна рамка се отнася до употребата на утайките за други цели, освен за земеделие (например, използване за горски насаждения или възстановяване на нарушени терени). Изгарянето или депонирането на утайки обикновено също се разглежда от подзаконовите нормативни актове касаещи изгарянето или депонирането на отпадъци. Подзаконовите нормативни актове по прилагането на ЗУО, касаещи косвено управлението на утайките в България, са:

- Наредба № 4 за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци (обн. ДВ, бр.101 от 27 Ноември 2020 г.);
- Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (Издадена от министъра на околната среда и водите, обн. ДВ бр.36 от 1 Май 2021 г.)
- НАРЕДБА № 26 от 2.10.1996г. за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт (обн. ДВ, бр. 89 от 22.10.1996 г., изм. и доп. – бр. 30 от 2002 г.)

Съгласно заложените цели и свързаните с тях мерки в Националния стратегически план за управление на утайки от градски пречиствателни станции за отпадъчни води на територията на Р. България (НСПУУ), за периода 2014- 2020 г. България трябва да осигури изпълнение на следните национални цели:

Рециклиране и материално оползотворяване на следните количества образувани утайки от ГПСОВ до 2020 г:

- 55% до края на 2016 г.

- 60% до края на 2018 г.
- 65% до края на 2020 г.

Енергийно оползотворяване на следните количества образувани утайки от ГПСОВ до 2020г.:

- 10% до края на 2016 г.
- 20% до края на 2018 г.
- 35% до края на 2020 г

2. *Тенденции в образуването на утайки от ПСОВ и източници на образуване*

През периода 2004-2006 г. количествата на образуваните утайки от ПСОВ в България варира между 29 000 и 33 000 тона сухо вещество. За 2017 г. общото количество на докладваните образувани неопасни утайки в страната е 68 716,99 тона сухо вещество. В края на 2018 г. тяхното количество е 53 082,62 тона сухо вещество. Количествата на общо образуваните и общо третираните утайки, съгласно НПУО 2021 – 2028 г., са представени в следващата фигура .

Фигура 4 Общо образувани и третирани утайки в страната, 2008 – 2018 г.

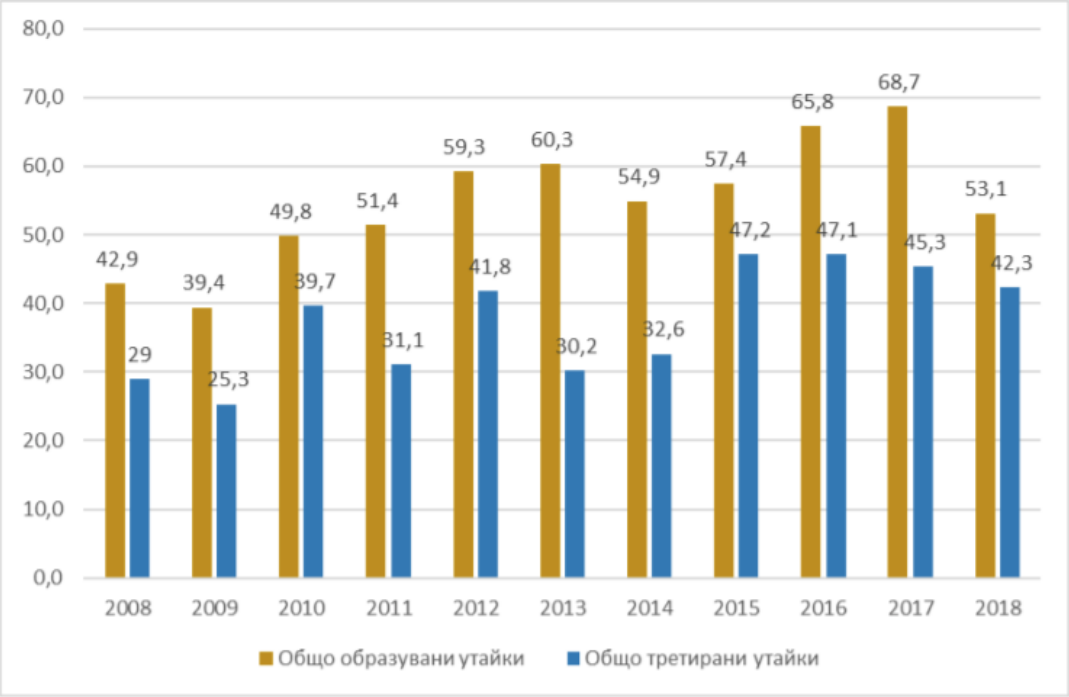

Източник: НПУО 2021-2028 г.

3. *ПСОВ на територията на община Ловеч*

На територията на Община Ловеч има изградена и функционира една пречиствателна станция за отпадъчни води – ГПСОВ гр. Ловеч. Въведена в експлоатация през февруари 2010 г. и оттогава се стопанисва от „ВиК" АД гр. Ловеч. Пречиствателната станция за отпадъчни води гр. Ловеч е проектирана с механично и биологично стъпало за

пречистване на отпадъчните води и отстраняване на фосфор. За кондициониране на утайките е предвидено утайково стопанство.

Технологията за третиране на отпадъчните води включва:

- Механично стъпало: при постъпването си в пречиствателната станция отпадъчните води преминават първо през 2 бр. груби решетки, след което попадат в помпената станция. От там с помощта на 3 бр. потопени помпи се подава към 2 бр. фини решетки, следват 2бр. пясъко-маслозадържателя.
- Биологично стъпало: след като от отпадъчните води са отстранени механичните примеси те се подават към биологичното стъпало състоящо се от два биобасейна с нитрификация и и три вторични утаителя. Преди заустването във водоприемника е предвидена UV дезинфекция.
- Отстраняване на фосфор: през 2015 г. е въведена в експлоатация система за отстраняване на фосфора. За целта е изградено реагентно стопанство, в което са монтирани и дозиращи помпи. Измерването на съдържанието на фосфор се извършва в разпределителното устройство на вторичните радиални утаители. При наличие на фосфор в пречистените води над 1.5 мг/л започва дозирането на железен трихлорид, който се подава на изхода на биобасейните.
- Утайково стопанство: за третиране на генерираната излишна активна утайка е предвидено утайково стопанство състоящо се от предварителен утайкоуплътнител, аеробен стабилизатор, последващ утайкоуплътнител и 2 бр. центрофуги за механично обезводняване на утайката.

Капацитет на ГПСОВ гр. Ловеч е както следва:

- Проектни водни количества:
- Qср. ден = 15893 м3/ден
- Qmax час = 932 м3/час
- Проектни максимални товари:
- БПК5 = 5140 кг/д = 323 мг/л;
- ХПК = 10280 кг/д = 646 мг/л;
- НВ = 5140 кг/д = 323 мг/л;
- Общ азот = 942 кг/д = 59 мг/л;
- Общ фосфор = 155 кг/д = 9.8 мг/л.

Пределно допустими концентрации на основните замърсители в пречистените отпадъчни води, преди заустването във водоприемника (съгласно разрешителното за заустване) са както следва:

- Активна реакция pH = 6-9;
- Неразтворени вещества = 35 мг/л;
- БПК5 = 125 мг/л;
- ХПК = 125 мг/л.
- Общ азот = 15 мг/л;

- Общ фосфор = 2 мг/л;

Третиране на утайките от ГПОСВ

Отстраняването на механични примеси в отпадъчни води, които постъпват в ГПСОВ Ловеч се осъществява чрез механично стъпало на пречиствателна станция, където отпадните води преминават през следните съоръжения за механично пречистване: груби решетки, фини решетки, пясъко-масло задържател.

Процесът на биологично пречистване се осъществява в два биобасейна и вторични радиални утаителя. В биобасейните се редуцира съдържанието на $БПК_5$, ХПК и азотни съединения с помощта на обособени зони с аерация и без аерация. Изградено е и трето стъпало за отстраняване на фосфор с помощта на железен трихлорид, който при необходимост се добавя на изхода на биобасейните.

Излишните утайките от ПСОВ Ловеч, се подават в подават в предавателен утайкоуплътнител. След гравитачното им уплътняване те се препомпват в аеробен стабилизатор, където утайката се стабилизира в кислородна среда. След стабилизирането утайката се доуплътнява в последващ утайкоуплътнител. Така обработената утайка се обезводнява с центруфуги, като се използва полиелектролит флокулант. Влажността на обезводнения кек варира от 72 процента до 82 процента.

Пътят на утайката е представен в следващата схема:

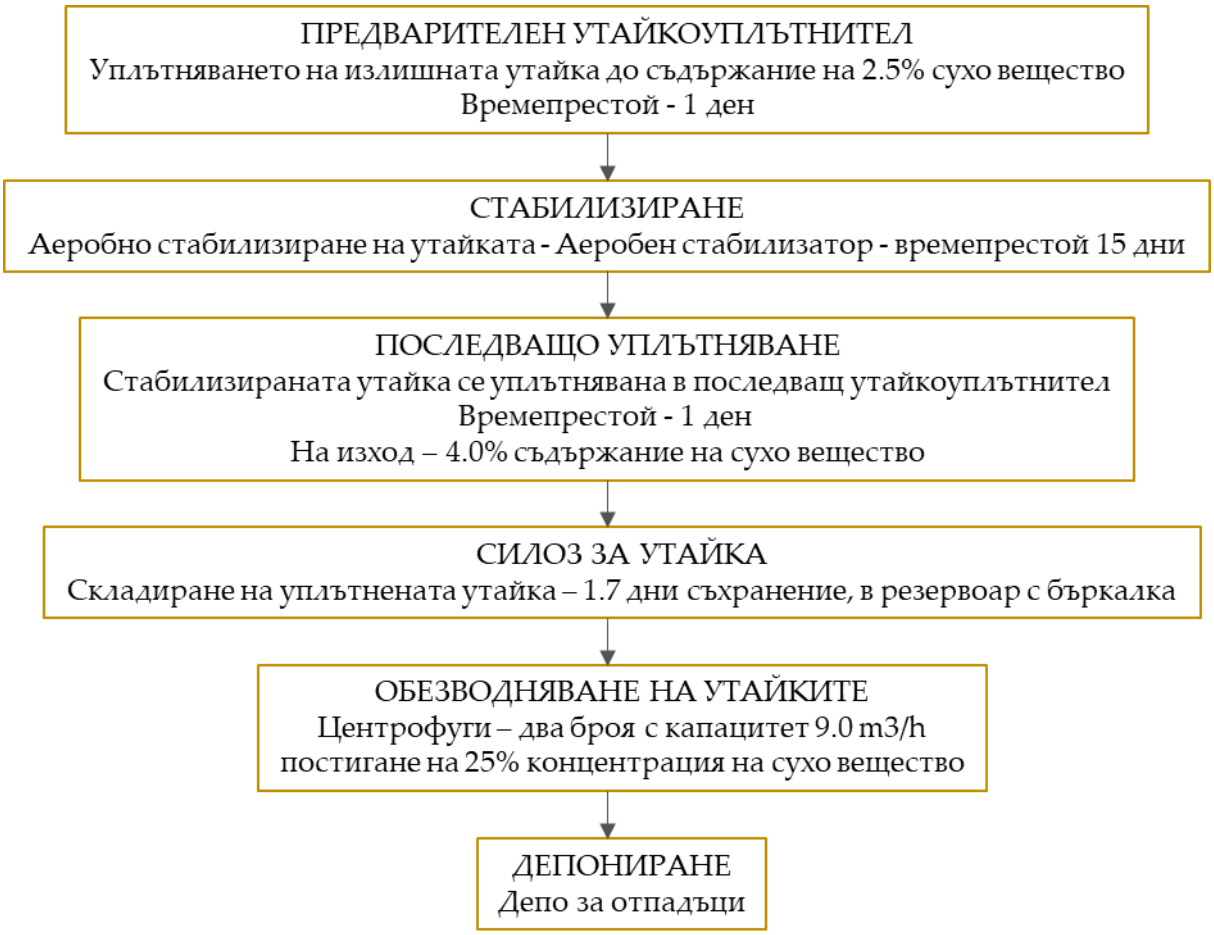

Към настоящият момент, всички генерирани утайки от ГПСОВ Ловеч се обезвреждат чрез депонирането. На този етап, община Ловеч няма възможност утайките да бъдат оползотворявани, поради следните затруднения:

- Отпадъчни води от промишлени източници се заустват в ГПСОВ Ловеч заедно с битовите отпадъчни води, поради което съществува опасност част от образуваните утайки да имат характеристиките на опасни отпадъци. На подобен риск трябва да се обърне много сериозно внимание, а възможността такива утайки да бъдат използвани върху земеделска земя трябва да се изключи. Класифицираните, като опасни утайки могат да бъдат оползотворявани в земеделието единствено, ако процесът на третиране позволява производството на утайки с подходящо качество и ако лабораторните анализи показват, че се спазват предписаните ограничения.

Община Ловеч не прилага комбинация от различни методи за третиране или оползотворяване на утайките от ГПСОВ. Използва се единствено частично обезводняване, транспорт и депониране, което от екологична гледна точка е най не предпочитаният вариант за третиране.
За периода 2016-2020г. утайките са депонирани на Регионално депо за отпадъци в с. Буковлък, община Плевен. Количествата депонирани утайки за периода 2016 – 2020 г., са както следва:

Таблица 10 Количествата депонирани утайки

Количество т/год за 2016 г.	Количество т/год за 2017г.	Количество т/год за 2018 г.	Количество т/год за 2019г.	Количество т/год за 2020 г.
1 392	1 699	2 172	2 307	1 951

Източник: Община Ловеч

Изводи и препоръки:

- В община Ловеч всички населени места са обхванати от организирана система за сметосъбиране и сметоизвозване;
- През последните години в община Ловеч не се очертава ясна тенденция по отношение на увеличението или намалението на количествата събрани битови отпадъци. Като цяло липсват резки промени и годишните количества на събраните битови отпадъци остават близки до средните за разглеждания период.
- Според данните от морфологичния състав, представени в горната таблица, с най-голям относителен дял за община Ловеч е ситна фракция под 4 см (31.73%), следвани от градински (15.69%), пластмаса (9.29%) и хранителни (8.43%). Фракциите с най-нисък относителен дял са отпадъци от кожа (0.93%), следвани от опасни (1.02%), метали (1.56%) и гума (1.95%);
- За разделно събиране на ИУЕЕО, НУБА, ИУМПС, ИУГ и отработени масла, Община Ловеч сключен договор с "Феникс Инверс" ООД, гр. Ловеч.

- Разделното събиране на отпадъци от опаковки се извършва от „Екопак България“ АД, посредстом три цветна контейнерна система.
- В община Ловеч не са въведени системи за разделно събиране на специфични потоци отпадъци - едрогабаритни, сгурия и пепел;
- От 28.06.2021г. Община Ловеч има сключен договор за сътрудничество № ДВ-618/28.06.2021г. за разделно събиране на отпадъци от обувки и текстил, образувани от територията на Общината с „Организация по оползотворяване на текстил и обувки“ АА, гр. Габрово.
- Препоръчително е да се разшири системата за разделно събиране на отпадъци, обхващаща зелени/биоразградими отпадъци, СО, ЕГО и др. Необходимо е в общината да се въведат методите за последващо третиране на разделно събраните отпадъци, например чрез създаване на центрове за повторна употреба, подготовка за повторна употреба и/или създаване на площадки за разделно събрани отпадъци.
- Необходимо е в общината да бъде създадена подходяща организация, включително да бъде назначени допълнителни служители, чийто основни задължения да бъдат свързани с управлението на отпадъците – да водят отчетност за вида и количествата отпадъци (в т.ч. строителни), третирани, депонирани, рециклирани и др. отпадъци; да правят необходимите разчети, анализи и планове за екологосъобразно управление на отпадъците и за постигане на целите, поставени в законодателството.
- Целесъобразно е да се извърши проучване относно морфологичен състав, източници и количества повторно използвани, рециклирани и оползотворени ОСР на територията на общината, включително отделна информация и за ОСР от ремонтна дейност на домакинствата, които са ангажимент на общината.

4.2. АНАЛИЗ НА ДЕЙСТВАЩИТЕ НОРМАТИВНИ ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Настоящият раздел съдържа анализ на нормативните документи в областта на управлението на отпадъците на национално ниво, респ. нормативната уредба в областта. Анализът има за цел да отговори на следните въпроси:

- Какви са основните принципи на националното законодателство по управление на отпадъците и основните ангажименти на общината в сферата на управление на отпадъците, произтичащи от това законодателство.
- Кои са нормативните документи на местно ниво, приети във връзка с разпоредби на националното законодателство по отношение на управление на отпадъците.
- Кои национални програмни документи определят рамката на програмиране на управлението на отпадъците на национално ниво.
- Какви са основните изводи и препоръки от направения анализ.

За осигуряване на необходимата информация са използвани следните методи:

- Събиране и проучване на национални и местни нормативни документи, регламентиращи отговорностите на общините, свързани с управлението на отпадъците;
- Събиране и анализ на стратегически и програмни документи на национално ниво относно управлението на отпадъците;
- Проучвания и анализи във връзка с разработването на Националния план за управление на отпадъците с периода 2021 – 2028 г.

1. Принципи и политики по управление на отпадъците

а. Йерархия при управление на отпадъците

Рамковата директива за отпадъци (чл. 4 от РДО) определя пет стъпки за управление на отпадъците, класифицирани според въздействието им върху околната среда, обединени под общото наименование „йерархия за отпадъците“:

1. Предотвратяване на образуването на отпадъци;
2. Подготовка за повторна употреба;
3. Рециклиране;
4. Друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия;
5. Обезвреждане;

Предотвратяване образуването на отпадъци предлага най-добрите резултати за околната среда, и е най - приоритетна, следвана от подготовка за повторна употреба, рециклиране, друго оползотворяване и обезвреждане.

Чл. 6, ал. 2 и 3 от ЗУО определя, че отклонения от йерархията се допускат само за специфични потоци отпадъци, когато това се основава на съображения, свързани с жизнения цикъл на отпадъците, във връзка с цялостното въздействие на образуването и управлението на такива отпадъци.

При прилагането на йерархията се вземат предвид общите принципи за опазване на околната среда, като предпазни мерки и устойчивост, техническата осъществимост и икономическата приложимост, опазване на ресурсите, както и цялостното въздействие върху околната среда, човешкото здраве, икономиката и обществото в съответствие с общата цел да се предотврати или намали вредното въздействие от отпадъците върху човешкото здраве и околната среда при спазване изискванията на нормативните актове относно:

1. Опазване на водата, въздуха, почвата, растенията и животните;
2. Шума и миризмите, и
3. Опазване на природната среда, които са обект на специална защита.

Предотвратяване

Чл. 3 (12) от РДО дава следното определение за предотвратяване:

„Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- Количеството отпадъци, включително чрез повторна употреба на продукти или удължаването на жизнения им цикъл;
- Вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве; или
- Съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите";

Предотвратяване е хоризонтална мярка, която обхваща всички фази на потока от материали – добив, производство, разпространение и потребление.

Подготовка за повторна употреба

Чл. 3 (16) от РДО, респ. §1, т.25 от ДР на ЗУО дава следното определение за подготовка за повторна употреба: „Проверка, почистване или ремонт, операции по оползотворяване посредством които продуктите или компонентите на продуктите, които са станали отпадък се подготвят, така че да бъдат повторно използвани без всякаква друга предварителна обработка.

По дефиниция подготовка за повторна употреба е специфичен случай на оползотворяване. Основната разлика между „повторна употреба" и „подготовка за повторна употреба" е, че в първия случай материала или предмета не е станал отпадък, докато в случаите на „подготовка за повторна употреба", въпросният материал е станал отпадък по смисъла на определението за отпадъци. Примери за подготовка за повторна употреба включват ремонт на велосипеди, мебели или електрическо или електронно оборудване, от които притежателите им са се освободили.

Рециклиране

Член 3 (17) от РДО, респ. в §1. т.37 от ДР на ЗУО дава следното определение: „Всяка дейност по оползотворяване, посредством която отпадъчните материали се преработват в продукти, материали или вещества, за първоначалната им цел или за други цели. То включва преработването на органични материали, но не включва оползотворяване за получаване на енергия и преработване в материали, които ще се използват като горива или за насипни дейности".

Подхода при рециклирането е, че един материал се преработва с цел да се променят неговите физико-химични характеристики и да се оползотворят повторно за същите или за други цели.

Друго оползотворяване

„Всяка дейност, която отговаря на определението „оползотворяване" съгласно РДО, но която не отговаря на специфичните изисквания за подготовка за повторна употреба или за рециклиране"

Примери за друго оползотворяване са:

- изгарянето или съвместното изгаряне, когато основното използване на отпадъците е като гориво или друг начин за получаване на енергия. Това е операция по управление на отпадъците с оползотворяване на енергията,

класифицирана като R1 в приложение II към РДО. Това контрастира с изгарянето на отпадъци без оползотворяване на енергия, класифицирано като операция по обезвреждане D10 в приложение I към РДО, респективно D10 в приложение 1 към § 1, т.11 на ЗУО;

- насипни дейности, отговарящи на дефиницията за оползотворяване, съгласно § 1, т.10 от ДР на ЗУО, като: „Дейност по оползотворяване, при която подходящи отпадъци се използват за рекултивационни цели в разкопани участъци или за инженерни цели в строителството на депа и където отпадъкът е заместител на неотпадъчни материали“;

Обезвреждане

Чл. 3 (19) от РДО, респ. §1, т.11 от ДР на ЗУО, дава следното определение: „Всяка дейност, която не е оползотворяване, дори когато дейността има като вторична последица възстановяването на вещества или енергия“.

b. Принципи при управлението на отпадъците

Националното законодателство и политика в областта на управление на отпадъците се основават на следните основни принципи:

Устойчиво развитие – основната цел на устойчивото развитие е да се достигне разумно и справедливо разпределение на нивото на икономическо благосъстояние, което да бъде продължено за много поколения. Устойчиво развитие в областта на управление на отпадъците означава използване на природни ресурси по начин, който не ги унищожава или увреждa и не ограничава възможността да бъдат използвани от бъдещите поколения. Това налага максимално използване на възможностите за предотвратяване на образуването на отпадъците.

Най-добри налични техники, неизискващи прекомерни разходи (НДНТ) – консултативен процес за вземане на решения, в който се отчитат относителните преимущества на различни възможности за управление на отпадъците, имащи отношение към опазването на околната среда, на приемлива цена. Йерархията при управление на отпадъците представя теоретична рамка, която може да се използва като ръководство при оценяване на различните възможности. НДНТ е решение (или комбинация от решения), което за дадени цели и обстоятелства предоставя най-големи ползи или застрашава в най-малка степен околната среда, както в краткосрочен, така и в дългосрочен план. Независимо, че йерархията е полезна като обща цел на политиката по управление на отпадъците, нейното прилагане трябва да бъде съпоставяно с принципа на НДНТ, в зависимост от съществуващите обстоятелства и икономически условия.

Интегрирано управление на отпадъците – изисква вземане на решения и прилагане на ясно определени количествени цели в рамките на една система, състояща се от законови, технически, организационни и икономически мерки, идентифицирани източници на ресурси и определени отговорности на всички участници, изпълняващи тези цели. Интегрираното управление съчетава всички останали принципи на политиката по управление на отпадъци. То гарантира взаимодействие и оптимално съчетаване на различните методи и подходи.

Участие на обществеността – съответните заинтересовани страни и органи, както и широката общественост имат възможност да участват в разработването на планове за управление на отпадъци и на програмите за предотвратяване на отпадъците и имат достъп до тях след разработването им;

Предотвратяване – образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно;

Отговорност на производителя и замърсителя плаща – тези, които образуват или допринасят за образуването на отпадъците или замърсяват околната среда, трябва да покрият пълните разходи за своите действия.

Превантивност – потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап.

с. Пакет за кръгова икономика

Като част от Европейската зелена сделка, през м. март 2020 г. ЕК публикува Нов план за действие към кръгова икономика с мерки, които да ускорят прехода към устойчив модел и възстановяването на природните ресурси и по този начин се намали въздействието върху околната среда и обществото.

Новият план за действие е насочен към: установяване на рамка за устойчива продуктова политика; ключови вериги за създаване на стойност в областта на продуктите; по-ефективна политика в областта на отпадъците, насочена към тяхното предотвратяване, повторно използване и оползотворяване; създаване на кръгови модели в полза на хората, регионите и градовете.

Ключови моменти в плана са:

- ✓ Превръщане на устойчивите продукти в норма в ЕС. Комисията ще предложи законодателство в областта на политиката за устойчиви продукти, за да гарантира, че продуктите на пазара на ЕС са проектирани да издържат по-дълго, по-лесни са за повторна употреба, ремонт и рециклиране, и включват възможно най-много рециклирани материали, а не първични суровини. Еднократната употреба ще бъде ограничена, преждевременното излизане от употреба ще бъде

поставено под контрол, а унищожаването на непродадените дълготрайни стоки ще бъде забранено.

- ✓ Повече права за потребителите. Потребителите ще имат достъп до надеждна информация по въпроси като възможностите за ремонт и трайността на продуктите, за да могат да взимат устойчиви от екологична гледна точка решения. Те ще могат да се възползват от истинско „право на ремонт".
- ✓ Акцент върху секторите, в които се използват най-много ресурси и където потенциалът за кръгова икономика е голям. Комисията ще предприеме конкретни действия относно:
    - електроника и ИКТ — инициатива за кръгова електроника за постигане на по-дълъг жизнен цикъл на продуктите и подобряване на събирането и третирането на отпадъците акумулаторни батерии
    - превозни средства - нова регулаторна рамка относно акумулаторните батерии с цел повишаване на устойчивостта и насърчаване на кръговия потенциал на акумулаторните батерии
    - опаковки - нови задължителни изисквания относно това какво се допуска на пазара на ЕС, включително намаляване на (свръх)опаковането,
    - пластмаси - нови задължителни изисквания за съдържанието на рециклирани материали и специален акцент върху пластмасовите микрочастици, както и пластмасите на биологична основа и биоразградимите пластмаси;
    - текстилни изделия — нова стратегия на ЕС за текстила с цел засилване на конкурентоспособността и иновациите в сектора и насърчаване на пазара на ЕС за повторна употреба на текстилните продукти
    - строителство и сгради — всеобхватна стратегия за устойчива архитектурна среда, с която се насърчават принципите на кръговата икономика
    - храни — нова законодателна инициатива относно повторната употреба с цел да бъдат заменени опаковките, съдовете и приборите за еднократна употреба в хранителния сектор с продукти за многократна употреба
- ✓ Гаранция за по-малко отпадъци. Усилията ще бъдат насочени към избягване на производството на отпадъци като цяло и преобразуването им във висококачествени вторични ресурси, за които е необходим добре функциониращ пазар на вторични суровини. Комисията ще проучи възможността за създаване на общ за ЕС хармонизиран модел за разделно събиране на отпадъци и етикетиране. Планът за действие съдържа и поредица от действия за свеждане до минимум на износа на отпадъци от ЕС и за справяне с незаконния превоз на отпадъци.

Кръговата икономика в контекста на управлението на отпадъците

През 2018 година в България са образувани 129.7 милиона тона отпадъци, което поставя страната на едно от първите места в Европейския съюз по образувани отпадъци на глава от населението и единица БВП.

Въпреки сравнително добре развитата рециклираща промишленост, страната отбелязва ниски нива на рециклиране на битови отпадъци (31.5%) в сравнение със средните за ЕС (47.4%) за 2018 г. А ако се разглежда общото равнище на рециклиране, с изкл. на отпадъци от добивната промишленост и от строителството, то през 2016 г. в България това равнище е 27%, докато средното за ЕС е 57%. Съществува явен риск за неизпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъци от домакинствата и с подобен характер, които трябва да бъдат постигнати през 2020 г. Притеснителен факт е, че по данни на НСИ в 202 общини в страната разделно събраните и предадени за рециклиране битови отпадъци са по-малко от 5%.

Същевременно, Рамковата директива за отпадъци от 2018 г. поставя нови и по-високи цели за повторна употреба и рециклиране на битови отпадъци и отпадъци от опаковки, които следва да се постигнат поетапно до 2035 г., както и цел за ограничаване депонирането на битови отпадъци до 10% от общо образуваните. Наличната и изграждаща се инфраструктура за третиране на битови отпадъци не биха могли да обезпечат постигането на тези цели за подготовка за повторна употреба и отклоняване на битови отпадъци от депониране. Привличането на частния сектор в дейностите по управление на битовите отпадъци се явява необходимост за постигането на тези високи цели в дългосрочен план.

Предстои сериозно предизвикателство пред местните власти– въвеждане на задължително разделно събиране на биоотпадъци от домакинствата през 2023 г.

Необходими са координирани действия между общините, бизнеса, системите за разширена отговорност на производителите и гражданите за изграждане на удобни и икономически ефективни системи за разделно събиране на отпадъци от домакинства и значително повишаване на ангажираността и участието на последните в тези системи.

Постигането на по-ефективно използване на ресурсите, намаляването на количествата образувани отпадъци при различните производствени процеси и постигането на по-високи нива за рециклиране и оползотворяване изисква значителни инвестиции и усилия от страна на българските компании.

Приоритетни области в областта на отпадъците

Пластмаси - Производството на пластмаси в първична форма в България през 2019 г. е възлизало на 175 хил. тона, докато производството на пластмасови изделия е значително по-голямо и надхвърля 500 хил. тона. Значителното производство на пластмасови продукти и изделия в страната, предоставят възможност за влагане на рециклирани пластмаси.

Страната има дългогодишни традиции и опит в рециклирането на пластмасови отпадъци. През последните години бяха направени значителни инвестиции в сектора, в резултат на което които капацитетът за рециклиране нарасна съществено, и по оценки

надвишава 150,000 тона. Това дава възможност за рециклиране на цялото количество събрани пластмасови отпадъци в страната и същевременно осигурява възможностите за преработка на основните категории материали – LDPE, HDPE, PET, PE.
Независимо от постигнатите резултати са необходими допълнителни усилия за намаляване на количествата образувани пластмасови отпадъци, като приоритет трябва да бъдат пластмасите за еднократна употреба, подобряване на разделното събиране в домакинствата, намаляване на нежеланите примеси в произвежданите и предлагани на пазара пластмасови изделия и опаковки, които затрудняват последващото им рециклиране.

Отпадъци от строителство и разрушаване - Понастоящем изискванията на Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, която определя процентът на рециклирани строителни материали, които следва да се влагат в определени строителни дейности се изпълнява частично. Инфраструктурата за рециклиране на отпадъци от строителство и разрушаване е недостатъчно изградена. Наблюдава се спад в равнището на рециклиране на отпадъци от строителство и разрушаване – от 90% през 2016 г. до 24% през 2018 г. Нерегламентираното депониране на този вид отпадъци продължава да бъде практика в страната. Необходимо е строителният сектор да поеме водеща роля при предотвратяването и повторната употреба на строителни отпадъци в партньорство с местните власти. Публичните институции също следва да играят много по-сериозна роля като използват обществените поръчки за проектиране на строителни обекти със залагането на рециклирани строителни материали. Липсата на платформа за обмен на информация и добри практики не позволява да се направи връзка между източниците на образуване на различни по вид отпадъци от строителство и разрушаване, наличието на различни по вид рециклирани строителни материали на регионалните съоръжения за рециклиране и строителния сектор в страната.

Хранителни отпадъци - Общите количества на образувани хранителни отпадъци в страната е значително – около 500 хил. тона – като подобрение в производствените процеси и общото им управление може да доведе до повишена ресурсна ефективност и значително намаляване на въглеродните емисии. Страната е в процес на изготвяне на Национална програма за предотвратяване и намаляване на загубата на храни, която ще обхване всички етапи на хранителната верига: първично производство; преработка и производство; търговия на дребно и дистрибуция по друг начин; ресторанти и кетъринг услуги; и домакинства. По отношение на хранителните отпадъци от домакинства, много малка част от тях понастоящем се отклоняват от депониране. Въвеждане на задължително разделно събиране на био-отпадъци от домакинствата, едновременно с доизграждане на общинските системи за третиране на био-отпадъци, ще позволи оползотворяването на около 200 хил. тона хранителни отпадъци на година.

Биомаса и продукти на биологична основа - Произведена енергия от биомаса надхвърля 1 млн. тона, което представлява над 10% от общото потребление на енергия в страната. В България домакинствата потребяват 70% от енергията произведена от биомаса. Макар потенциалът за използване на отпадна дървесина за производство на енергия да позволява още по-висок дял на биомасата в енергийния баланс на страната, приоритет следва да бъде нейната преработка, а не енергийно оползотворяване. В същото време има много голям неизползван потенциал в оползотворяването на твърди селскостопански отпадъци от стъбла от царевица за зърно, слънчоглед и други. Количествата твърди селскостопански отпадъци в страната се изчисляват на над 2 млн. тона годишно. Сегашната практика за неоползотворяване на голяма част от тези селскостопански отпадъци представлява загуба на ресурс за преработка и производство. Липсата на платформа за обмен на информация и добри практики не позволява да се направи връзка между източниците на образуване на биомаса в страната и производители и преработватели, които биха искали да оползотворят наличната биомаса в производството на различни продукти.

Основни суровини - Минно-добивната и преработвателната промишленост и металургията в България са много-добре развити и предоставят основен принос за националната икономика. Някои от суровините от критично значение за ЕС присъстват на територията на страната като основни полезни изкопаеми, а други компоненти се намират като изоморфни примеси в минералите на други минерали. Проучване на потенциала за добив на суровини от критично значение при експлоатацията на съществуващи находища и при бъдещи проучвателни дейности може да доведе до значителни икономически ползи.

2. Анализ на националната нормативна рамка

а. Закони

Закон за управление на отпадъците (ЗУО), *в сила от 13.07.2012 г., посл. изм. и доп. ДВ, бр. 19 от 5 март 2021 г.*

ЗУО, въвежда изискванията на Рамковата директива за отпадъци (РДО) 2008/98/ЕО, включително принципите „замърсителят плаща", „разширена отговорност на производителя" и йерархията на управление на отпадъците. Той въвежда за първи път конкретно адресирани оперативни цели за рециклиране на битови и строителни отпадъци, изисквания към съоръженията и инсталациите за отпадъци, въвежда икономически и регулаторни механизми и инструменти за прилагане на законодателството; правила за управление на масово разпространените отпадъци; урежда подхода за „край на отпадъка" и „странични продукти", определя детайлно контролните функции на институциите и конкретните глоби и санкции за неспазване на закона.

С последните изменения на ЗУО (*ДВ, бр. 19 от 05.03.2021 г.*) се въведоха изискванията на приетия на ниво ЕС през 2018 г. т.нар. законодателен пакет „Отпадъци", и по специално

изменението на: Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците и частично да транспонира Директива (ЕС) 2018/850 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 1999/31/ЕО относно депонирането на отпадъци.

Пакет „Отпадъци“ въведе следните основни законодателни промени в ЗУО от март 2021 г.:

- ☞ Целта за подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци е завишена до 65% през 2035 г., с което могат да бъдат извлечени съществени екологични, икономически и социални ползи и да се ускори преходът към кръгова икономика. (*чл. 31. ал. 1, т.5 от ЗУО*). Въведени са и междинни цели от 55% и 60% съответно за 2025 г. и 2030 г.; (*чл. 31, ал. 1, т.3 и 4 от ЗУО*).
- ☞ С цел допълнително стимулиране на прехода към кръгова икономика в ЗУО е въведена цел за намаляване до 10 % на депонираните битови отпадъци до 2035 г. (*чл. 31, ал. 1, т.6 от ЗУО*), която може да бъде отложена с 5 г., при условие, че държавата е постигнала намаление до 25 % *(§15, ал.3 от ЗУО).*
- ☞ С цел съпоставимост на резултатите между държавите-членки значително е стеснен обхватът на възможните методи на изчисляване на целта по рециклиране. Въвеждат се правила за изчисляването на целите въз основа на теглото на битовите отпадъци, които постъпват за рециклиране (*чл.31, ал. 4 от ЗУО*).
- ✓ *чл. 31, ал. 4, т.1 „Теглото на подготвените за повторна употреба битови отпадъци е теглото на продуктите или компонентите на продукти, които са се превърнали в битови отпадъци и са били подложени на всички необходими дейности по проверка, почистване или ремонт, така че повторната им употреба да е възможна без допълнително сортиране или предварително третиране“;*
- ✓ *чл. 31. ал. 4, т.2. „Теглото на рециклираните битови отпадъци е теглото на отпадъците, които, след като са били подложени на всички необходими дейности по проверка, сортиране и други предварителни дейности по отстраняване на отпадъчни материали, които не са обект на по-нататъшно третиране, и за да се гарантира висококачествено рециклиране, се включват в процес на рециклиране, при което отпадъчните материали се преработват в продукти, материали или вещества.“*
- ☞ С измененията в ЗУО са въведени определения за „неопасни отпадъци“, „битови отпадъци“, „биоотпадъци“, „отпадъци от строителство и разрушаване“, „хранителни отпадъци“, „оползотворяване на материали“ и „насипване“, за да се внесе яснота относно обхвата на тези понятия и да се постигне съпоставимост между обхвата на дейностите с отпадъците в отделните държави-членки;
- ☞ ЗУО, въвежда ново определение за „*схема за разширена отговорност на производителя*“, за да се изясни, че става въпрос за набор от мерки, предприети от

държавите членки, с които производителите се задължават да поемат финансова или финансова и организационна отговорност за управлението на отпадъци като етап от жизнения цикъл на продукта, включително за дейностите по събиране, сортиране и третиране;

- ☞ ЗУО, въвежда и изисквания за предприемане на мерки за насърчаване на разработването, производството и използването на опаковки за многократна употреба и такива, които са по-лесни за рециклиране, както и за по-голям акцент върху мерките за информиране на потребителите да допринасят по-активно за подобряване на ресурсната ефективност, вкл. чрез многократна употреба.
- ☞ Последните изменения в ЗУО (чл. 19, ал. 3, т.13) предвиждат кметовете на общините да осигуряват по-широка информираност на населението относно изпълнението на дейностите в обхвата на чл. 19, ал.3, т.1-12, 14 и 15, както и информация за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин.

Съгласно чл.19 от ЗУО, кмета на общината отговаря за:

1. осигуряването на съдове за събиране на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;
2. събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им;
3. почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковите и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;
4. избора на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации или съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждане на битови отпадъци;
5. организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община;
6. разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло;
7. организирането на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци;

8. изпълнението на решенията по чл. 26, ал. 1 ЗУО на общото събрание на регионалните сдружения по чл. 24, ал. 1 ЗУО и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба;
9. организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци извън обхвата на наредбите по чл. 13, ал. 1 ЗУО и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане;
10. разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане;
11. осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места;
12. почистването от отпадъци на общинските пътища в съответствие с чл. 12;
13. осигуряването на информация на обществеността по т. 1 - 12, 14 и 15, както и информация относно мерките за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин;
14. поддържането на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на съответната община;
15. предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища и организиране на почистването им.

В допълнение, кмета на общината организира събирането на данни и предоставя информация към НСИ, ИАОС, съгласно изискванията на Наредбата за реда и образците по които се предоставя информация за дейности с отпадъци.

Съгласно чл. 22. от ЗУО, Общинският съвет приема наредба, с която определя условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, на територията на общината, разработена съгласно изискванията на този закон и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси.

С наредбата се уреждат и изискванията към площадките за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло, в т.ч. условията за регистрация на площадките, както и условията за предаване на отпадъци на площадките по чл. 19, ал. 3, т. 11 ЗУО.

Общините, включени във всеки от регионите по чл. 49, ал. 9 от ЗУО, създават регионална система за управление на отпадъците, състояща се от регионално депо и/или други съоръжения за третиране на отпадъци. Регионалната система за управление на отпадъците има за цел да постигне тяхното ефективно събиране, транспортиране и третиране и изпълнение на задълженията по чл. 19 от ЗУО чрез участие на общините. Общините, включени във всеки от регионите по чл. 49, ал. 9 от ЗУО, създават по реда на този закон регионално сдружение. Общото събрание на регионалното сдружение се състои от кметовете на участващите в него общини. Регионалното сдружение възниква от датата на неговото първо общо събрание, протоколът от което се изпраща на министъра на околната среда и водите и на съответния областен управител. Органи на управление на регионалното сдружение са общото събрание и председателят на сдружението.
Община Ловеч изпълнява функциите си по ЗУО като участва в Регионално сдружение за управление на отпадъците за общините Ловеч, Летница и Угърчин.

Закон за местни данъци и такси (ЗМДТ), *в сила от 3.11.2017 г., изм. ДВ бр. 14 от 2021 г., в сила от 17.02.2021 г*
Съгласно чл. 62 от ЗМДТ таксата за битови отпадъци се заплаща за извършваните от общината услуги по: събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места . Размерът на таксата се определя по реда на чл.66 за всяка услуга поотделно- сметосъбиране и сметоизвозване; обезвреждане на битовите отпадъци в депа или други съоръжения; чистота на териториите за обществено ползване.

Новата постановка на чл.62 от ЗМДТ, която съгласно последното изменение влиза в сила от 1 януари на втората година, следваща публикуването на резултатите от преброяването на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 г., с изключение на § 5 относно чл. 66, ал. 3, т. 1, § 15, 16, 17 и 20, които влизат в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник".

Съгласно изменението на чл.62, след влизането му в сила, таксата за битови отпадъци ще се заплаща за извършваните от общината услуги по:

- събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране;
- третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации;
- поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината.

Видът на предлаганите услуги по чл. 62 на територията на общината, както и честотата на събиране и транспортиране на битовите отпадъци се определят със заповед на кмета на общината и се обявяват публично до 31 октомври на предходната година.

Съгласно действащото и приложимо към момента законодателство, таксата се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на общинския съвет въз основа на одобрена план-сметка за всяка дейност, включваща необходимите разходи за:

- осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци- контейнери, кофи и други;
- събиране, включително разделно, на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им;
- проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по чл.60 и 64 от Закона за управление на отпадъците;
- почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковите и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване.

Новата формулировка на ЗМДТ прецизира и конкретизира видовете разходи по дейности, но не ги променя фундаментално, а именно:

- събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до инсталации и съоръжения за третирането им, както и осигуряване на съдове за събиране на битовите отпадъци, с изключение на разделното събиране, предварителното съхраняване и транспортирането на битовите отпадъци, попадащи в управлението на масово разпространени отпадъци по Закона за управление на отпадъците – за услугата по чл. 62, т. 1;
- третиране на битови отпадъци, необхванати в управлението на масово разпространените отпадъци, както и проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци и/или други инсталации или съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане на битови отпадъци – за услугата по чл. 62, т. 2;
- поддържане на чистотата на уличните платна, площадите, алеите, парковите и другите територии от населените места и селищните образувания в общината, предназначени за обществено ползване – за услугата по чл. 62, т. 3.

b. Подзаконови нормативни актове

Приети са редица подзаконови нормативни актове, които регламентират задълженията на институциите, физически и юридически лица по отношение на управлението на отпадъците. Основните актове, които имат отношение към дейността на общините по отношение на отпадъците са:

Наредба №7 от 24 август 2004 г. за изискванията на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци. При избор на площадка за разполагане на депа и други съоръжения за отпадъци трябва да се съобразяват с техническите изисквания за площадките, посочени в Наредбата. Съгласно наредбата площадките за депа за битови отпадъци се определят така, че да обслужват населението на повече от една община, в съответствие с регионалния принцип по управление на отпадъците

Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградими отпадъци – наредбата, регламентира:

- Изискванията към дейностите по разделно събиране на биоотпадъци;
- Подходящи за оползотворяване биоотпадъци и други биоразградими отпадъци;
- Условията при които компоста и ферментационния продукт, получени от дейностите по оползотворяване на биоотпадъци, престават да бъдат отпадък по смисъла на ЗУО.
- изискванията за качество на продукта, получен от дейности по оползотворяване;
- изискванията за употреба на получения компост, ферментационен продукт, органичен почвен подобрител, стабилизирана органична фракция от процеса на механично-биологично третиране (МБТ);

Задължения на Кмета на общината:

Кметът на общината осигурява разделно събиране на биоотпадъците от поддържането на обществени площи, паркове и градини по чл. 34, ал. 1 от ЗУО на територията на съответната община.

Кметът на общината включва като неразделна част от програмата по чл. 52 ЗУО **мерки за предотвратяване образуването на биоотпадъци, разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците на територията на общината,** отчитайки специфичните условия на отделните видове населени места (големина, тип, брой жители и др.).

Мерките включват най-малко:

- поетапно въвеждане на разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците, събирани чрез общинските системи за разделно събиране, както и изчисляване на броя на домакинствата и на населението на всяка община, обслужвани от общинската система за разделно събиране;
- разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците от обществени зелени площи, паркове и градини;
- план за изграждане на съоръженията за оползотворяване на биоотпадъците, когато такива са предвидени на територията на общината, съгласно решението по чл. 26, ал. 1, т. 4 ЗУО, в т.ч. определяне на местоположението, необходимия капацитет и технология за третиране;
- насърчаване на компостирането на място, в т.ч. домашното компостиране;

- повишаване информираността на населението за ползите и изискванията за разделното събиране и третиране на биоотпадъците.
- насърчаване на рециклирането, включително компостиране, и разграждането на биологичните отпадъци по начин, който осигурява високо равнище на опазване на околната среда и води до резултати, отговарящи на съответните стандарти за високо качество;
- насърчаване използването на безопасни материали, произведени от биологични отпадъци.

Кметовете на общините разработват подробен график за обслужване на съдовете за разделно събиране на биоотпадъци и го оповестяват на интернет страницата на съответната община и/или информират населението по друг подходящ начин.

Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки – с наредбата се определят изискванията за пусканите на пазара опаковки и опаковъчни материали, както и за разделното събиране, многократна употреба, рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане на отпадъци от опаковки, включително постигането на цели за рециклиране и/или оползотворяване.

Последните изменения на наредбата *(ДВ, бр. 2 от 8.01.2021 г)*, определят изискванията за пусканите на пазара на опаковки и опаковъчни материали, както и изисквания за разделното събиране, многократна употреба, рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане на отпадъци от опаковки, включително постигането на цели за рециклиране и/или оползотворяване.

Измененията, които пряко касаят общините са от 2019 г., (чл. 24, ал. 1), относно осигуряването на минимален общ обем съдове за събиране на отпадъци от опаковки:

Системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки, организирани от организациите по оползотворяване, съответно от кметовете на общини, включват най-малко следните елементи: 1. зелени, жълти (и сини) съдове за събиране на отпадъци от опаковки от домакинствата, различни от тези за битови отпадъци, като се осигурява минимален общ обем на съдовете, както следва:

а) (изм. - ДВ, бр. 60 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) за населени места с под 50 000 жители, за всеки 350 жители - съдове с минимален общ обем 3300 л;

б) (изм. - ДВ, бр. 60 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) за населени места от 50 000 до 100 000 жители, за всеки 550 жители - съдове с минимален общ обем 3300 л;

в) (изм. - ДВ, бр. 60 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) за населени места над 100 000 жители, за всеки 750 жители - съдове с минимален общ обем 3300 л.

С измененията от 2019 г., кметът на общината може да подписва договор само с една организация по оползотворяване. Изключение правят Столичната община и градовете с население над 300 000 души с районно деление (*чл. 33, ал. 2*).

Задължения на кмета на общината:

- обезвреждане;
- изискванията и задълженията към схемата за разширена отговорност на производителя за опаковани стоки за отпадъци от опаковки по § 1, т. 35 от допълнителните разпоредби на ЗУО.

Кметът на общината може да подписва договор само с една организация по оползотворяване. Изключение правят Столичната община и градовете с население над 300 000 души с районно деление (*чл. 33, ал. 2*).

Съгласно чл.26 от НООО, кметът на общината изпълнява задълженията по чл. 19, ал. 3, т. 7 ЗУО относно отпадъци от опаковки, като сключва договори за изграждане на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки на територията на общината при минимални параметри на системата съгласно чл. 24 и 25, със:

- организации по оползотворяване, притежаващи разрешение, издадено по реда на глава пета, раздел III от ЗУО, и/или
- други лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ, издаден по реда на глава пета, раздели I и II от ЗУО, за извършване на дейности по събиране, транспортиране, рециклиране и/или оползотворяване на отпадъци на територията на съответната община, и/или комплексно разрешително, издадено по реда на глава седма, раздел II от Закона за опазване на околната среда (ЗООС).

Кметът на общината определя местата за разполагане на елементите от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки на територията на общината, в т.ч. разполагането на съдове за събиране на битови отпадъци и съдове за разделно събиране, в съответствие с минималните критерии по чл. 24 и при спазване изискванията по чл. 25 НООО.

Кметът изпълнява задълженията си по чл.26 ал. 1, т. 2 НООО, в случай на писмен отказ от всички организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки да сключат договор за изграждане и обслужване на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки на територията на съответната община. С договорите по ал. 1 се уговарят задълженията на страните по изпълнението и отчитането на целите за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване. Кметът на общината осигурява и организира прилагането на подходящи мерки за недопускане на посегателства и кражби на отпадъците от съдовете за разделно събиране на отпадъци от опаковки.

Кметът на общината съдейства при подготовката и провеждането на разяснителните кампании на организациите по оползотворяване. В случаите по ал. 1, т. 2 системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки осигуряват елементите съгласно чл. 24.

Кметът на общината отговаря контейнерите за битови отпадъци, различни от тези за отпадъци от опаковки, да не бъдат в жълт, зелен или син цвят.

В срок един месец след сключване на договор по чл. 26, ал. 1, т. 2 кметът на общината има задължение да уведоми писмено министъра на околната среда и водите. В случаите по чл. 26, ал. 1, т. 2 едновременно с уведомлението по ал. 1 кметът представя изготвена и утвърдена от общинския съвет програма за управление на отпадъците от опаковки на територията на общината. Ежегодно до 31 март кметът на общината, сключил договори по чл. 26, ал. 1, т. 2, представя на изпълнителния директор на ИАОС информация за предходната година съгласно приложение № 7 за:

- събраните чрез системи за разделно събиране количества отпадъци от опаковки на територията на общината;
- организираната система за разделно събиране на отпадъците от опаковки на територията на общината, в т.ч. съответствие с минималните критерии по чл. 24 и спазване изискванията на чл. 25;
- обхванатото от системи за разделно събиране население;
- проведени кампании за повишаване на общественото съзнание - в свободна форма.

Наредба № 7 от 19 декември 2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци

С наредбата се урежда реда и начина за:

- определяне размера на обезпечението по чл. 60, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО) и за предоставянето му при извършване на дейност по обезвреждане на отпадъци чрез депониране;
- разходване на натрупаните през експлоатационния период средства по чл. 60, ал. 1 ЗУО за извършване на дейностите по закриване и следексплоатационни грижи на площадките на депата за отпадъци;
- определяне на размера и начина на усвояване на банковата гаранция по чл. 60, ал. 2, т. 3 ЗУО при извършване на дейност по обезвреждане на отпадъци чрез депониране;
- определяне размера на отчисленията по чл. 64 ЗУО и реда за предоставянето им при извършване на дейност по обезвреждане на отпадъци чрез депониране на регионално или общинско депо за неопасни отпадъци и на депо за неопасни отпадъци с друг произход (когато отпадъците са от строителство и разрушаване).

С последните изменения на Наредбата от 2020 г., размерът на отчисления по чл. 64 от ЗУО за регионални депа за неопасни отпадъци за всеки тон депониран е:

- ✓ *(изм. - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2020 г. - 69 лв./т;*
- ✓ *(нова - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2021 г. - 82 лв./т;*
- ✓ *(нова - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2022 г. и всяка следваща година - 95 лв./т;*

За депа за неопасни и/или инертни отпадъци (когато отпадъците са от строителство и разрушаване), размерът на отчисленията по чл. 64 от ЗУО за тон депониран отпадък са:

- ✓ *(изм. - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2020 г. - 69 лв./т;*
- ✓ *(нова - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2021 г. - 82 лв./т;*

(нова - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2022 г. и всяка следваща година - 95 лв.

Наредба за излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС)

С наредбата се определят изискванията за събирането, транспортирането и третирането на излезлите от употреба моторни превозни средства (ИУМПС) и изискванията към пусканите на пазара моторни превозни средства (МПС), материали и компоненти за тях.

Задължения на кмета на общината:

- определя местата по чл. 19, ал. 3, т. 7 ЗУО на територията на общината за предаване на ИУМПС в съответствие с програмата по чл. 52, ал. 1 ЗУО и наредбата по чл.22 ЗУО.
- организира дейностите по събирането на ИУМПС по чл. 143, ал. 7 и 8 ЗДП и предаването им в центрове за разкомплектоване, за което уведомява звеното "Пътна полиция" при областната дирекция на Министерството на вътрешните работи по месторегистрация на МПС.

Кметът на общината извършва дейностите, като сключва договор със:

- организации по оползотворяване на ИУМПС;
- лица, които изпълняват задълженията си индивидуално.

Кметовете на общини с районно деление могат да сключват договори с лицата и организацията по оползотворяване на ИУМПС за всеки район поотделно. Кметът на общината контролира изпълнението на задълженията във връзка със сключените договори по чл. 16, ал. 2 от НИУМПС.

Наредба №1 от 4 юни 2014 г. за реда и образците, по който се предоставя информация за дейности с отпадъци, както и за реда на водене на публични регистри - С тази наредба се определят: редът и образците за водене на отчетност за дейностите по отпадъците; редът и образците за предоставяне на информация за дейностите по отпадъците; редът за предоставяне на информация от лицата, които пускат на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци; редът за водене на публичните регистри по чл. 45, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО);изграждането и поддържането на информационна система за отпадъци.

Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори

С наредбата се определят изискванията за пускането на пазара на батерии и акумулатори и за разделното събиране, транспортирането, съхраняването,

предварителното третиране, рециклирането, оползотворяването, и/или обезвреждането на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА).

Задължения на кмета на общината:

Съгласно чл. 27 от Наредбата за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори, Кметът на общината:

- организира дейностите по разделно събиране на портативни и автомобилни НУБА и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на НУБА, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на портативни и автомобилни НУБА;
- организира изпълнението на задълженията си за участие в системите за разделно събиране на портативни и автомобилни НУБА по чл. 19, ал. 3, т. 7 ЗУО, като сключва договори със:

а) организации по оползотворяване на НУБА, притежаващи разрешение, издадено по реда на глава пета, раздел III от ЗУО, и/или

б) други лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ, издаден по реда на глава пета, раздели I и II от ЗУО, за извършване на дейности по събиране, транспортиране, рециклиране и/или оползотворяване на НУБА на територията на съответната община и/или комплексно разрешително, издадено по реда на глава седма, раздел II от ЗООС.

Кметовете на общини с районно деление могат да сключват договори с лицата по ал. 1, т. 2 за всеки район поотделно.

Наредба №6 от 27 август 2013 г. за условията и изискванията и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци.
С наредба се определят:

- Условията и изискванията за проектиране, изграждане, експлоатация и закриване на депа, на които се депонират битови, строителни, Производствени и/или опасни отпадъци,
- Условията и изискванията за изграждане и експлоатация на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждането отпадъци;
- Процедурата и критериите за приемане на отпадъци на депа и извършването на оценка на безопасността на подземното съхраняване на отпадъци
- Изискванията към проектните решения на тялото на депото
- Общи правила при третиране на отпадъците за всяка от дейностите по чл. 35, ал. 2, т. 3-5 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО), освободени от изискването за получаване на разрешените.

НАРЕДБА за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали.

С наредбата се регламентират:

1. създаването на система за управление и контрол на дейностите по събиране, транспортиране и третиране на строителните отпадъци (СО);
2. изискванията за влагане на рециклирани строителни материали в строителството;
3. изискванията за управление на СО в процеса на строителство и премахване на строежи.

Съгласно чл. 8 от Наредбата, възложителите на СМР и/или на премахването на строежи отговарят за изготвянето на план за управление на строителните отпадъци (ПУСО). Планът по ал. 1 се изготвя от правоспособен проектант съгласно чл. 11, ал. 1 ЗУО и се одобрява от компетентния орган съгласно чл. 11, ал. 4 ЗУО (**Кметът на общината**). При етапност на СМР или дейности по премахване на строежи, съгласно издадено разрешение за строеж или заповед за премахване на строеж планът по ал. 1 съдържа информацията по чл. 9 за всеки един етап. Процедурата за одобряване на ПУСО се осъществява при условията на електронен обмен на документи (по електронен път) или чрез административната информационна система на компетентния орган по чл. 11, ал. 4 ЗУО.

Съгласно чл. 27 на Наредбата, контролът по изпълнение на ПУСО се осъществява от кмета на общината, на чиято територия се извършват СМР/премахването на строеж, или от оправомощено от него длъжностно лице. За строежи, чийто възложител е кметът на общината, контролът по изпълнение на ПУСО се осъществява от директора на РИОСВ, на чиято територия е строежът. Контролът по чл. 27 се осъществява от компетентния орган чрез проверка на:

- постигната степен на материално оползотворяване на СО спрямо заложената в ПУСО;
- постигната степен на изпълнението на целите за влагане на рециклирани строителни материали и на строителни отпадъци, когато е приложимо;
- документите по чл. 10, ал. 3 на Наредбата.

Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване /НИУЕЕО/

С Наредбата за електрическо и електронно оборудване се регламентира:

- въвеждането на изисквания за проектиране и маркиране на ЕЕО;
- извършването на дейностите по разделно събиране, транспортиране, съхраняване, предварително третиране, повторна употреба, оползотворяване и/или обезвреждане на ИУЕЕО без риск за човешкото здраве и околната среда;
- информирането на крайните потребители за ролята им в разделното събиране на ИУЕЕО и за наличните системи за разделно събиране;

- случаите и условията за носене на отговорност от първоначалния причинител на ИУЕЕО по цялата верига от неговото събиране до третирането му, както и за споделяне и прехвърляне на отговорността между лицата, участващи във веригата за събиране и третиране на ИУЕЕО;
- мерките, които определят носенето на разширена отговорност от производителите, в т.ч. лицата, които пускат на пазара ЕЕО.

Задължения на Кмета на общината.

Съгласно чл. 27 от Наредбата, Кметът на общината:

- оказва съдействие на организациите по оползотворяване и на лицата, които изпълняват задълженията си индивидуално, в т. ч. определя местата за разполагане на
- необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на
- ИУЕЕО;
- организира изпълнението на задълженията си за участие в системите за разделно събиране на ИУЕЕО по чл. 19, ал. 3, т. 7 ЗУО, като сключва договори със:
  а) организации по оползотворяване на ИУЕЕО, и/или
  б) лица, които изпълняват задълженията си индивидуално, и/или
  в) други лица, притежаващи документ по чл. 35 ЗУО, за извършване на дейности по събиране, транспортиране, рециклиране и/или оползотворяване на отпадъци на територията на съответната община.

Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти.

С наредбата се определят изискванията за: 1. пускането на пазара на масла; 2. разделното събиране, съхраняването, транспортирането, оползотворяването и обезвреждането на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти.

Задължения на Кмета на общината:

Наредбата посочва и задължения на кмета на общината. В чл. 39 на Наредбата е посочено, че кметът на общината:

- определя местата за смяна на отработени моторни масла на територията на общината, без да възпрепятства дейността на лицата, сключили договор с организация по оползотворяване, и/или на лицата, които изпълняват задълженията си индивидуално, и информира обществеността за местоположението им и за условията за приемане на отработените масла;
- съдейства за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на излезли от употреба масла и предаването им за оползотворяване или обезвреждане.

Наредбата за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми /НИТИУГ/.

С Наредбата се определят изискванията за събирането, транспортирането, съхраняването, оползотворяването или обезвреждането на излезли от употреба гуми, включително целите за регенерирането и/или рециклирането и/или оползотворяването им, като се регламентират: - предотвратяването и ограничаването на замърсяването на околната среда в резултат на третирането и транспортирането на ИУГ; - прилагането на мерки от лицата, които пускат на пазара гуми, за събирането, оползотворяването и/или обезвреждането на ИУГ, без риск за човешкото здраве и околната среда и постигане на целите за регенерирането и/или рециклирането и/или оползотворяването им; - въвеждането и функционирането на екологосъобразна система за управление и контрол на дейностите по събиране, транспортиране, съхраняване, оползотворяване и/или обезвреждане на ИУГ; - информирането на крайните потребители за ролята им в събирането на ИУГ и наличните системи за събиране. С Наредбата се въвежда задължение за събиране, съхраняване, транспортиране, оползотворяване или обезвреждане на ИУГ както на дистрибуторите, така и на лицата, извършващи продажби на крайните потребители, в случаите, когато лицата, които пускат на пазара гуми не могат да бъдат идентифицирани.

Задължения на Кмета на общината:

В Наредбата се уреждат и задължения на органите на местното самоуправление и местната администрация, съгласно чл. 20, Кметът на общината:

- определя местата за събиране на ИУГ на територията на общината, без да възпрепятства дейността на лицата, сключили договор с организация по оползотворяване, и/или на лицата, изпълняващи задълженията си индивидуално, и информира обществеността за местоположението им и за условията за приемане на ИУГ;
- съдейства за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на ИУГ и предаването им за оползотворяване или обезвреждане.

Наредбата се прилага за всички видове пуснати на пазара гуми (външни, вътрешни и плътни), независимо от предназначението им, както и за излезлите от употреба гуми.

Излезлите от употреба гуми, образувани в резултат на разкомплектоването на излезлите от употреба моторни превозни средства (ИУМПС) съгласно наредбата по чл.13, ал.1 от ЗУО относно моторните превозни средства (МПС) се зачитат за изпълнение на целите по същата наредба при тяхното регенериране и/или оползотворяване, като разходите са за сметка на лицата, пускащи на пазара МПС и се предават за оползотворяване на лица, извършващи дейности по събиране, съхраняване, транспортиране, оползотворяване или обезвреждане на ИУГ, които притежават съответния документ, издаден по реда на чл. 35 от ЗУО. С оглед насърчаването на материалното оползотворяване на излезлите от употреба гуми в съответствие с йерархията за управление на отпадъците, регламентирана в Рамковата директива за отпадъците и ЗУО, са въведени цели по рециклиране и регенериране на ИУГ, които се постигат поетапно до 2020 г.

Нормативните документи на местно ниво в община Ловеч, приети във връзка с разпоредби на националното законодателство по отношение на управление на отпадъците са:

- Наредба за условията и реда за изхвърляне, събиране, транспортиране, сортиране, претоварване, оползотворяване и обезвреждане на битови, строителни, биоразградими, опасни и масово разпространени отпадъци на територията на община Ловеч *(приета с решение № 727 от 24.07.2014 г, изм. с решение № 70/17.03.2020 г., в сила от 18.05.2020 г.)*
- Наредба №1 за опазване и поддържане на обществения ред, чистотата, общественото имущество и природата на Ловешката община *(Наредбата е приета с решение № 83/24.04.2008 г., в сила от 01.06.2008 година; изм. с решение № 358/29.04.2021 г., публ. на 17.05.2021 г., в сила от 17.05.2021 г.)*

с. Програмни документи на национално ниво

Национален план за управление на отпадъци 2021 – 2028 г.

Националният план за управление на отпадъците (НПУО) е разработен в съответствие с чл. 28 и чл.29 от Рамковата директива за отпадъци и чл. 49 и чл.50 от ЗУО. НПУО е част от цялостната национална система за планиране. При разработване на плана са взети предвид основните постановки за развитието на България с времеви хоризонт 2021 – 2028 г.

Формулирани са три стратегическите цели, в сихнрон с настоящата програма, гарантиращи постигането на генералната стратегическа цел:

- Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване
- Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци
- Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

Всяка една от подпрограмите към НПУО 2021-2028 г. съдържа кратко описание, източници на финансиране, които основно са общински и държавен бюджет, средства от европейски структурни и инвестиционни фондове, бюджет на ПУДООС и др. Подпрограмите към НПУО 2021 – 2028 г., включват:

- „Инвестиционните мерки“ включват основно изграждането на инфраструктура. Инвестиционните мерки за различните видове инсталации са остойностени на базата на капацитета на инсталациите в съответствие с избрания от МОСВ сценарии за бъдещото развитие на политиката по управление на отпадъците в следващия програмен период и средни инвестиции на тон/капацитет от сключените договори по ОПОС 2014-2020 г. за изграждане на регионални системи за управление на отпадъците. Инвестиционните мерки за съдове, транспортни средства, компостери и др. са остойностени на базата на съответния брой

съдове/транспортни средства и др., идентифициран в резултат на анализите и прогнозите и съответните средни цени в резултат на пазарно проучване.

- "Меките мерки“ включват разнообразни дейности в т.ч.: нормативни промени; назначаване на служители; обучение на служители; подготовка на покани за подаване на проекти; подготовка на проекти; разработване на методики, инструкции и др. административни актове; изпълнение на контролни дейности; провеждане на информационни кампании; разработване и внедряване на информационни системи и др. Част от тях са остойностени на базата на информация за изпълнението на сходни дейности и експертни допускания. Другата част от "меките" мерки не са остойностени. Такива са мерките, влизащи в обхвата на дейностите, изпълнявани от съответните институции, отговарящи за изпълнението на съответната мярка напр. МОСВ, РИОСВ, общините и др. и са финансирани от бюджета на дейността на съответната институция.

НПУО е част от цялостната национална система за планиране. НПУО е план на прехода от управление на отпадъците към ефективно използване на отпадъците като ресурс и устойчиво развитие чрез предотвратяване на образуването им.

Предвижда се плана ще подпомага централните и местните власти за концентрация на ограничените ресурси към приоритетни за финансиране проекти в сферата на управление на отпадъците от национални и европейски източници на финансиране.

Стратегия и план за действие за преход към Кръгова икономика на Република България за периода 2021 – 2027 г. (проект!)

В областта на изпълнението на политиките в областта на околната среда, ЕС препоръчва на държавите членки от общността да разработят дългосрочна стратегическа визия и интегриран подход, чрез които националните политики да ускорят навлизането на кръговата икономика във всички икономически секторни. В тази връзка предстои изготвяне на стратегия и план за действие за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2021- 2027 г.

Предвижда се стратегическа част на плана да съдържа визия, цели, приоритети и мерки в отделните приоритетни области с цел постигане на Кръгова икономика. При разработването на отделните приоритетни области и мерки ще се разгледат и анализират: потребностите, икономически аспекти, субекти на предложените мерки, прилагане на нови бизнес модели и модели за консумация, необходими нормативни и регулаторни мерки, в т.ч. фискални, данъчни и икономически стимули, финансиране, пазарни инициативи, ключови проекти и пилотни инициативи, възможности за международно сътрудничество и трансфер на знания и иновации и др.

Стратегическата цел за зелена конкурентоспособна икономика в плана ще бъде обезпечена, чрез предвидените мерки за повишаване на производителността на ресурсите, въвеждане на нови бизнес модели, както и платформи за свързаност в икономиката. Друга основна стратегическа цел на плана е намаляване на отпадъците и

повече ресурси чрез създаването на повече възможности за устойчива употреба и повторно използване на продуктите, нови модели на отговорност, осигуряване на по-качествени суровини, без депониране на отпадъци.

Изводи и препоръки:

Въз основа на направените анализи на националната нормативна уредба и програмни документи в областта на управлението на отпадъците, могат да бъдат направени следните изводи и препоръки:

- Националната правна рамка е цялостно съобразена с европейското законодателство по управление на отпадъците и включва конкретни разпоредби определящи обхвата, правата и задълженията на местните власти по отношение на управление на отпадъците в т.ч. ангажименти за поетапно увеличаване на количествата отпадъци, които се рециклират и оползотворяват, и намаляване на депонираните отпадъци;
- Националното законодателство ясно разграничава и регламентира отговорностите на институциите на централно и местно ниво по отношение извършването на инспекции и контрол на дейностите с отпадъци.
- Община Ловеч изпълняват контрол, мониторинг на напредъка и периодичен отчет за изпълнение на програмните документи;

4.3. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ПРИЛАГАНЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА МЕСТНО НИВО

Въведение

Анализът има за цел да отговори на следните въпроси:

- Приета ли е нормативна уредба на местно ниво в съответствие с чл.22 от ЗУО, която да детайлизира правата и задълженията на общинската администрация, на гражданите и юридическите лица по отношение на управление на отпадъците и съдържа ли тя минималните изисквания на ЗУО;
- Има ли планирани/извършени промени в Наредбата по чл. 9 от Закона за местните данъци и такси, отразяващи на изискванията за използването на основите за всяка от услугите по чл.62 от Закона за местните данъци и такси и отчитайки разпоредбата, че количеството битови отпадъци е водеща основа за определяне на размера на таксата за битови отпадъци (чл.67, ал.4, ЗМДТ);
- Кои други местни наредби имат отношение към управление на отпадъците.

За осигуряване на необходимата информация са ползвани и проучени местните нормативни документи, регламентиращи отговорностите на общината, свързани с управлението на отпадъците (самостоятелно и като част от РСУО).

1. Анализ на местната нормативна рамка

1.1. Общински наредби за управление на отпадъците по чл.22 от ЗУО

Основен предмет на този анализ е общинската наредба за управление на отпадъците и съответствието ѝ с изискванията на националната нормативна уредба. ЗУО определя минималните изисквания за съдържание на общинските наредби за управление на отпадъците, които е необходимо като минимум да уреждат: условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, на територията на общината, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси.

Освен посочените по-горе минимални изисквания за съдържание на общинските наредби по чл. 22 от ЗУО, общините включват широк кръг въпроси, свързани с отпадъците и чистотата на обществените места, произтичащи от ЗУО и други нормативни актове.

Община Ловеч е приела Наредба за условията и реда за изхвърляне, събиране, транспортиране, сортиране, предотвратяване, оползотворяване и обезвреждане на битови, строителни, биоразградими, опасни и масово разпространени отпадъци на територията на община Ловеч, приета с Решение № 727/24.07.2014 г., изм. с решение №70/17.03.2020 г. на ЛАС, в сила от 18.05.2020 г.)

Наредбата урежда правата и задълженията на Община Ловеч, както и на физическите, юридическите, и временно превишаващи лица във връзка с поддържането на чистотата на територията на общината, организацията и управлението на дейностите свързани с образуването, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови, строителни и масово разпространени отпадъци, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги.

Аналогичния преглед на наредбата показва, че същата е разработена на основание чл.22 от ЗУО, уреждайки:

- ✓ правата и задълженията на физическите и юридическите лица, учрежденията и организациите и взаимоотношенията между тях при управлението на отпадъците;
- ✓ Реда и условията за изхвърлянето, събирането (включително разделното), транспортирането, оползотворяването и обезвреждането на:
  - битови отпадъци (БО);
  - строителни отпадъци (СО);
  - производствени отпадъци (ПО);
  - опасни отпадъци (ОО);
  - масово разпространени отпадъци (МРО);
  - биоразградими отпадъци (БРО),

  и поддържането на чистотата на територията на Община Ловеч.
- ✓ Финансовото осигуряване на дейностите по третиране на отпадъците и заплащането на съответните услуги.
- ✓ Контрола, глобите и санкциите за нарушаване разпоредбите на наредбата.

1.2. Общински наредби за определяне на размера на местните такси и услуги в т.ч. по управление на отпадъците

Други местни нормативни документи, които имат отношение към управление на отпадъците са наредбите за определяне на цените и услугите за извозване и третиране на отпадъци, конкретно регламентирани в наредбите за местните такси и цени на услугите, предоставяни в общината.

В община Ловеч има приета и влязла в сила Наредба за определянето и администриране на местните такси и цени на услугите, приета с Решение №531/22.12.2021 г., в сила от 10.01.2022 г.

С Наредбата се урежда реда и начина за определянето на местните такси и цени на услуги и права, и тяхното администриране на територията на Община Ловеч в съответствие със Закона за местните данъци и такси.

Съгласно наредбата таксата се заплаща за реално извършените услуги по събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места. Размерът на таксата се определя за всяка услуга поотделно:

- сметосъбиране и сметоизвозване;
- обезвреждане на битовите отпадъци в депа или други съоръжения
- чистота на териториите за обществено ползване, включително почистването при снеговалеж.

Таксата се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на общинския съвет въз основа на одобрена план-сметка, включваща необходимите разходи за:

1. Осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци – контейнери, кофи и други;
2. Събиране, включително разделно на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им;
3. Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжени за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по чл.60 и чл.64 от Закона за управление на отпадъците.
4. Почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете, гробищните паркове и други територии от населените места, предназначени за обществено ползване, включително при снеговалеж.

Размерът на таксата се формира:

1. За жилищни имоти – за услугите по сметосъбиране и сметоизвозване, обезвреждане на битови отпадъци в депо и поддържане на места за обществено ползване – на база данъчната оценка на имота или количество на битовите отпадъци;

2. За нежилищни имоти - за услугите по сметосъбиране и сметоизвозване, обезвреждане на битови отпадъци в депо и поддържане на местата за обществено ползване - съгласно определената основа в чл. 20 и чл. 21 от ЗМДТ или количество на битовите отпадъци.

Когато не може да се установи количеството на битовите отпадъци, размерът на таксата се определя в левове на ползвател или пропорционално върху основа, определена от Общинския съвет.

Изводи и препоръки:

- Община Ловеч провежда политики и мерки в областта на управлението на отпадъците на основата на разработени, ясни и детайлни стратегически и програмни документи, одобрени от общинските съвети;
- В действащата за определянето и администриране на местните такси и цени на услугите на територията на община Ловеч отразява актуалните изменения, съгласно ЗУО.
- Препоръчително е местната нормативна уредба имаща отношение към управлението на отпадъците периодично да бъдат актуализирани, съобразно настъпващите промени в ЗУО и ЗМДТ;

4.4. АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ (РСУО) РЕГИОН ЛОВЕЧ (ЗА ОБЩИНИТЕ ЛОВЕЧ, ЛЕТНИЦА И УГЪРЧИН)

Предмет на настоящият анализа е участието на община Ловеч в РСУО - Ловеч. За общините Ловеч, Летница и Угърчин. Извършените анализи в текущият раздел имат за цел да се даде отговор на следните въпроси:

- Участва ли активно община Ловеч в работата на РСУО;
- Взети ли са важни за общината решения за управление на отпадъците от РСУО - Ловеч;
- Необходими ли са подобрения в работата и решенията на РСУО в интерес на общината.

За извършване на конкретния анализ са ползвани данните от анализите от НПУО 2021-2028 г.; Решения, одобрени от РСУО; Отчети на РСУО за дейността му, както и други източници на информация.

1. Състав и ръководство на РСУО

Дейността на регионалните сдружения по управление на отпадъците е регламентирана в чл. 24 – чл. 28 от ЗУО, където са включени конкретни изисквания и правила за създаването и функционирането им, за да се подпомогнат общините за общо управление на битовите отпадъци, и особено за изграждането и експлоатацията на съоръжения за битовите отпадъци и подготовка и реализация на проекти с европейско и национално финансиране. Регионалното сдружение е юридическо лице със седалище в общината, която е собственик на терена, върху който е изградено или се предвижда

изграждането на съоръжението за третиране на отпадъци, или която има учредено право на строеж. То възниква от датата на неговото първо общо събрание, протоколът от което се изпраща на министъра на околната среда и водите и на съответния областен управител. Членове на РСУО могат да бъдат само общини.

Регионално сдружение за управление на отпадъците (РСУО) - Ловеч включва общините Ловеч, Летница и Угърчин. В съответствие с въведения в управлението на дейностите по отпадъците на национално ниво регионален принцип общините партньори са включени в проектен регион Ловеч, съгласно протокол от 06.10.2010 г. Общата площ на региона е около 1631 кв. км и има население от 50 368 жители (за общините Ловеч, Летница и Угърчин, съгласно данни на НСИ към 31.12.2020 г.). Всички общини принадлежат към Област Ловеч, намиращ се в Северозападен район на България. За председател на сдружението е определен кмета на Община Ловеч.

Общините участват спрямо процентното си разпределение в разходите за изграждане на съоръжения за третиране на отпадъци и извършване на дейностите съгласно изискванията на ЗУО. Членовете на сдружението запазват оперативната си самостоятелност за решаване управлението на отпадъците на ниво община, без тази собствена политика да нарушава целите на Регионалното сдружение.

2. Органи на управление на РСУО - Ловеч

Органи на управление на РСУО са Общото събрание и председателят на сдружението. За председател на РСУО – Ловеч е избран кмета на община Ловеч, които има следните правомощия:

- представлява сдружението;
- изготвя дневния ред за заседанията на общото събрание;
- свиква и ръководи заседанията на общото събрание;
- поддържа достоверна информация за броя на жителите на общините - членове на регионалното сдружение, на основата на официалните данни от НСИ;
- организира и ръководи изпълнението на решенията на общото събрание;
- извършва други дейности, възложени му от общото събрание.

Общото събрание се провежда, ако на него присъстват кметовете на всички общини от регион Ловеч, членове на регионалното сдружение. В тези случаи общото събрание взема решения с мнозинство най-малко две трети от присъстващите кметове, които представляват най- малко две трети от жителите на всички общини - членове на регионалното сдружение. При липса на кворум събранието се отлага за един час по-късно и се провежда, ако на него присъстват най-малко две трети от кметовете и те представляват най-малко две трети от жителите на всички общини - членове на регионалното сдружение. В тези случаи общото събрание взема решения с единодушие. Председателят на сдружението участва в гласуванията на общото събрание наравно с останалите кметове на общини. За проведените заседания на общото събрание се

съставят протоколи, които се подписват от неговия председател и от присъстващите кметове.

3. Анализ на дейността на РСУО

Съгласно ЗУО, регионалната система за управление на отпадъците има за цел да постигне ефективно събиране, транспортиране и третиране на битови отпадъци съобразно йерархията за третиране на отпадъци и изпълнение на задълженията по чл. 19 от ЗУО чрез участието на общините.

Регионалната система за управление на битовите отпадъци в регион Ловеч, включва депо за неопасни отпадъци, изградено на 3 км източно от гр. Ловеч. До депото има изграден път - стар път Ловеч-Севлиево.

Част от площта на депото е заета от стопански двор, диги, басейн за инфилтратратни води, трасето на експлоатационния и контролен път и лесозащитния пояс, което води до намаляване на използваемата площ за депониране на отпадъци до 82000 м². Площта на депониране е разделена на три основни участъка посредством вътрешни преградни диги – първи експлоатационен участък с площ 32100 м², втори експлоатационен участък с площ 23900 м² и трети участък в най-ниската част на депото, непосредствено зад основната дига с площ 26000 м². Полезният обем за депониране на отпадъци след приспадане на горния и долен изолационни екрани и дренажните пластове, както и обемите на насипите за изграждане на междинните преградни диги възлиза на 1 020 000 тона.

Депото е въведено в експлоатация от 03.09.2018 г. Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Ловеч, Летница и Угърчин, включва:

- Клетка №1 с капацитет 399 293 тона;
- Клетка №2 с капацитет 297 293 тона
- Клетка №3 с капацитет 323 414 тона;

Собственик на депото и оператор титуляр на комплексно разрешително КР №282–Н1/2016 г. е Община Ловеч.

От 03.09.2018 г. експлоатацията и стопанисването на депото са възложени на ДЗЗД „ЕКОСОРТ РЕГИОНАЛНО ДЕПО ЛОВЕЧ", въз основа на предварително проведена обществена поръчка по реда на ЗОП, завършила със сключването на Договор № ДВ-626/03.09.2018 г. с период на действие три години (или 36 месеца), считано от датата на неговото сключване на 03.09.2018 г. Към настоящият момент. съгласно договор № ДВ-811/03.09.2021 г. с предмет „Избор на оператор за експлоатация и стопанисване на регионално депо за неопасни отпадъци за общините Ловеч, Летница и Угърчин", дейността е възложена на „Ес Ер Технолоджис (Ес Ер Те) ООД, гр. София.

Организационна структура на фирмата, отнасяща се до управлението на околната среда на ниво регион включва:

- Кмет на община Ловеч

- Отговорни УОС и член СУ
- Оператор на депо;
- Р-л база „Ловеч“ към оператор на депо;

В Община Ловеч функционират колективни органи за управление, наречени: Съвет по управление (СУ) и Комитет по управление на околната среда (КУОС), чиято цел е да съдейства за осъществяване на възможно най-добра комуникация относно проблемите, свързани с качеството и околната среда и да осигурява многостранност на анализите и обективност на решенията. На заседанията на Съвета по управление се докладва и разглежда текущото състояние на Интегрираната система за управление и предложенията за внасяне на подобрения в процеса на нейното поддържане. Членовете на Съвета по управление и Комитета по управление на околната среда, както и секретарят на Съвета по управление, който е техническо лице са определени със Заповед на Кмета на Общината.

Отговорности и пълномощия на Съвета по управление:

- Осъществява постоянна оперативна координация;
- Разглежда проблеми и предлага решения, свързани с Интегрираната система за управление (ИСУ);
- Извършва действия за осигуряване функционирането, поддържането и развитието на ИСУ;
- Разглежда предложения за изменение и допълнение на документите на ИСУ, извършва тяхното обсъждане и коригиране;
- Разглежда възникнали проблеми по управление на процесите;
- Разглежда възникнали проблеми по отношение спазването на изискванията на документите на Интегрираната система за управление и предлага необходимите превантивни и/или коригиращи действия;
- Планира, отчита и оценява политиката и целите по управление на Общината за тяхната адекватност и подобрение;
- Разглежда резултатите от проведените одити;
- Анализира и взима решения за ефективността на превантивните и коригиращите действия;
- Оценява ефективността на ИСУ и предлага конкретни решения за Прегледа от Ръководството.

Определен е персонал който извършва конкретните дейности по изпълнение на условията в разрешителното и лицата, отговорни за изпълнение на условията в разрешителното, като са изготвени и се актуализират при възникнала необходимост всички изисквани с условията на Комплексното разрешително (КР) „списъци”.

4.Участие на общините в РСУО. Основни резултати от взети и/или изпълнени решение на РСУО

Съгласно ЗУО, общините част от РСУО Ловеч, регулярно провеждат общо събрание, при което може да бъде взето решение за:
1. избор на нов председател на сдружените;
2. приемане на нови членове в регионалното сдружение;
3. даване становище за присъединяване на дадена община към сдружение на общини;
4. определяне на отделните съоръжения за третиране на отпадъци, структурата и развитието на регионалната система за управление на отпадъци;
5. определяне на общините, които възлагат обществени поръчки за избор на доставчици и изпълнители по изграждането на елементите на регионалната система за управление на отпадъци, както и за представителността на общините в комисиите за провеждане на обществените поръчки;
6. разпределението на задълженията между отделните общини за изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1; 7 от ЗУО.
7.приемане на инвестиционна програма за развитието на регионалната система за управление на отпадъците;
8. определяне на реда и начините за събиране и разпределение на дължимата цена от потребителите на системата (общините - членове на регионалното сдружение);
9. даване на съгласие и определяне на цените в случаите, когато регионалната система за управление на отпадъците се ползва от общини извън регионалното сдружение или от други притежатели на отпадъци;
10. осъществяване на контрола на експлоатацията на регионалната система за управление на отпадъците и дейността на избрания оператор/и;
11. собствеността на регионалното депо и/или на съоръженията за третиране на отпадъци;
12. вътрешни правила за работа на сдружението;
13. други въпроси, свързани с дейността на регионалното сдружение;

Общото събрание на регионалното сдружение се състои от кметовете на участващите в него общини, в конкретният случай общините – Ловеч, Летница и Угърчин. Общото събрание на сдружението се свиква от неговия председател (Кмет на община Ловеч) веднъж на 6 месеца или по поискване на кметовете на останалите общините в сдружението или областният управител. Свикването става чрез писмена покана с предварително определен дневен ред до кметовете на участващите общини и областният управител на Област Ловеч, копие от която се изпраща на министъра на околната среда и водите.
През 2021 година на проведените заседания на Общото събрание на Регионалното сдружение са разгледани и взети следните решения:

Протокол №16 от 04.03.2021 г.

- Закупуване на специализиран автомобил за събиране и транспортиране на отпадъци, съгласно Решение №247 от 26 ноември 2020 година на Общински съвет – гр. Ловеч.
- Обсъждане на възможността за депониране на РДНО – Ловеч на утайки от пречиствателната станция за отпадни води от ПСОВ – гр. Ловеч;
- Изтичане срока на Договор №ДВ-626/03.09.2018 г. за оператор на Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Ловеч, Летница и Угърчин“ и обявяване на обществена поръчка за избор на оператор.

Протокол №17 от 03.09.2021 г.

- Запознаване на членовете на сдружението с Договора по възлагане за „Избор на оператор за експлоатация и стопанисване на регионално депо за неопасни отпадъци за общините Ловеч, Летница и Угърчин;
- Определяне цената на тон депониран отпадък;
- Обсъждане на договор №ДВ-805/27.12.2018 г. с предмет „Изработване на работен проект „Регионална система за управление на отпадъците за регион Ловеч“ със следният обхват: Подобект 1“Компостираща инсталация“; Подобект 2 „Инсталация за предварително третиране“; Подобект 3 „Площадка за рециклиране на строителни отпадъци“, Подобект 4 „Приемен център за безвъзмездно приемане на отпадъци от населението“; Подобект 5 „Площадка за депониране“;
- Планирани интервенции по приоритет „Отпадъци“, съгласно проекта на Програма „Околна среда“ 2021 – 2027 г. (ПОС 2021 – 2027 г.), версия 4.

Изводи и препоръки:

- Регионално депо Ловеч се експлоатират от външен изпълнители, избрани по реда на Закона за обществени поръчки към 2021 г. - Ес Ер Технолоджис (Ес Ер Те) ООД, гр. София.
- Към настоящият момент на регионалното депо функционира само клетка №3 с капацитет 323 414 т.
- Активността на участие на общините в заседанията на Общите събрания на РСУО Ловеч е много висока, като почти всички общини участват редовно в заседанията.
- Наблюдава се висока степен на единомислие на общините при вземането на решения от РСУО. Въпросите, по които възникват разногласия, са свързани с вземането на решения за бъдещи проекти и съоръжения, които да обслужват РСУО и с определянето на цените и тарифите за услугите за ползване на общи съоръжения от общините от РСУО.
- Общините от регион Ловеч оценяват положително резултатите от дейността на РСУО.

4.5. АНАЛИЗ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ, В Т.Ч. ПРИЛАГАНЕ НА КОНТРОЛНИТЕ ФУНКЦИИ СЪГЛАСНО НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И МЕСТНИТЕ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ

Анализът на институционалния капацитет има за цел да установи евентуални недостатъци и несъответствия в капацитета на община Ловеч в сферата на управлението на отпадъците и да изведе препоръки за оптимизиране и подобряване на институционалния капацитет в общинската администрация, правомощия и функции. Анализът следва да даде отговор на следните основни въпроси:

- Изпълняват ли се в пълен обхват правомощията и отговорностите на кмета в сферата на управление на отпадъците съгласно нормативните актове; кои звена в административната структура на общината имат функции в областта на отпадъците и съответстват ли техните функции на правомощията на кмета на общината; ясно ли са разграничени функциите между отделните звена.
- Какво е състоянието на човешките ресурси, натоварени с функции за отпадъци, и на тяхната техническа и информационна обезпеченост.
- Кои са основните препоръки за оптимизиране на функциите и организационното структуриране на администрацията с цел подобряване на капацитета.

1. Анализ на функциите на общината по управление на отпадъците

Структурата на общинската администрация, отговорна за политиката по управление на отпадъците, съответства на общоприетото устройство на администрацията в България. В голямата си част управлението на отпадъците е делегирано на основните административни единици в общината – дирекции и отдели.

В ЗУО и по-специално чл. 19 са разгледани и подробно разписани задълженията на общините по управление на отпадъците. В съответствие с тези задължения е анализиран институционалния капацитет на община Ловеч с акцент върху контролните функции на общината.

В община Ловеч според разпределението на дейностите, които извършва при подпомагане на органа на местната власт, общинската администрация е разделена на обща и специализирана. Към общата администрация се включва Дирекция „Административно-правно и информационно обслужване“ и отдел „Връзки с обществеността, международно сътрудничество и протокол“, отдел „Административно осигуряване на Общинския Съвет“, отдел „Счетоводен”. Към специализираната администрация се отнася Главен архитект, дирекция „Техническа инфраструктура и околна среда“, дирекция „Устройство на територията“, дирекция „Икономическа политика и бюджет“, дирекция „Местни приходи“, дирекция „Местни приходи“, „Дирекция „Образование, здравеопазване, култура и туризъм“, дирекция „Проекти, програми и инвестиции“ и отдел „Контрол и сигурност“.

Към Дирекция „Техническа инфраструктура околна среда“ е създадено звено „Контрол, екология, чистота и обществен ред“ – „КЕЧОР“. Общински инспектори извършват постоянни наблюдения във връзка чистотата, както и контрол по спазване на наредбите, правилниците и програмите и изпълнението на националното законодателство, свързано с опазване на околната среда.

Планират се и се осъществява тематични проверки за изпълнение на нормативните и/или договорните задължения на: пунктове за вторични суровини - за регистрирани стопански, търговски, административни, образователни и др. обекти - относно изисквания за разделно събиране и предаване на битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло; на търговски обекти, за които се предполага, че образуват значителни количества отпадъци, включително и от опаковки от хартия, картон, пластмаса - относно начина на събиране и изхвърляне на отпадъци. Връчват се протоколи – предписания, относно начина на събиране и изхвърляне на отпадъци.

В обобщен вид, функциите за управление на отпадъците могат да бъдат групирани в следните направление на компетентност:

- Функции по политики за отпадъците – разработване на общински програми и нормативни документи;
- Функции по предоставяне на услуги – дейности по събиране и третиране на отпадъците, разработване на годишни бюджети и определяне на годишните такси за предоставяне на услугата.
- Функции по наблюдение и контрол – извършване на контрол и инспекции, в т.ч. превантивен, текущ и последващ контрол и координация с други органи;

2. Разработване на общински програми и нормативни документи

Съгласно изискванията на националното законодателство, общината е задължена да разработва следните документи в областта на управлението на отпадъците:

Програма за управление на отпадъците (ПУО)

Кмета на общината, съгласно чл. 52 от ЗУО, има задължение да разработва и изпълнява програма за управление на отпадъците за територията на съответната община. Програмата е неразделна част от общинската програма за околна среда, като се разработва и приема за период, който следва да съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците. Програмата за управление на отпадъците се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия при които е създадена.

Програмата включва необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на община и изискванията по глава втора, раздел III от ЗУО . Кметовете на две или повече общини, включени в регион по чл. 49, ал. 9 от ЗУО, могат да разработят обща програма

за управление на отпадъците, в случай че задълженията, отговорностите и мерките, засягащи отделните общини, са ясно разграничени в програмата.

Управлението на отпадъците в общините досега се осъществяват с програми, които са разработени в съответствие със ЗУО и Националния план за управление на отпадъците за периода 2014 -2020 г. Отговорното структурно звено в община Ловеч за разработване на програмата за управление на отпадъците е Дирекция „Техническа инфраструктура околна среда“, звено „Контрол, екология, чистота и обществен ред“. Дирекцията отговаря и за съгласуването на програмата по реда на Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Приета с ПМС №139 от 24.06.2004 г., изм. ДВ., бр. 70 от 7 август 2020 г.).

Наредба по чл. 22 от ЗУО

Съгласно чл. 22 от ЗУО, Общинският съвет приема наредба, с която определя условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, на територията на общината, разработена съгласно изискванията на този закон и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси. С наредбата се уреждат и изискванията към площадките за предава на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло, в т.ч. условията за регистрация на площадките, както и условията за предаване на отпадъци на площадките по чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО.

Аналитичният преглед на действащата Наредба за условията и реда за изхвърляне, събиране, транспортиране, сортиране, претоварване, ползотворяване и обезвреждане на битови, строителни, биоразградими, опасни и масово разпространени отпадъци на територията на община Ловеч, отразява актуалните изисквания за управление на отпадъците, съгласно ЗУО и подзаконовите нормативни актове;

Основни функции свързани с управлението на отпадъците

Основните функции, свързани с изготвянето на планови и нормативни документи в областта на управлението на отпадъците в община Ловеч са възложени на дирекция „Техническа инфраструктура околна среда“, звено „Контрол, екология, чистота и обществен ред“.

Дирекцията осъществява взаимодействие с други компетентни органи във връзка с изготвянето и прилагането на планови и нормативи документи – МОСВ в т.ч. при планиране и изпълнение на проекти, финансирани от ОПОС, ПУДООС, относно финансиране на мерки и дейности по управление на отпадъците, с РИОСВ за съгласуване на програма за управление на отпадъците на общината; на инвестиционни предложения в областта на управлението на отпадъците и за преценка необходимостта от ЕО, ОВОС и ОС.

Екологът на общината изготвя или участва в изготвянето на програми, стратегии и планове по отношение на околната среда и водите. Участва в разработването, провеждането и контрола на мероприятията, касаещи опазването и възстановяването на природата и екологичната политика на територията на общината. Координира дейността на общинската администрация в областта на екологията с РИОСВ, РЗИ, с басейновите дирекции и др. институции, както и с неправителствени екологични, природозащитни организации и движения; научната общност и фирми със специалисти и дейности в областта на екологията. Контролира дейността по сметопочистването, сметоизвозването и други дейности в управление на отпадъците на Община Ловеч. Участвува в изготвянето на графици за сметоизвозване, както и контролира тяхното изпълнение. Разяснява, предупреждава и осведомява широката общественост по отношение на всички дейности, намерения и последствия спрямо компонентите на околната среда и проблемите, свързани с тях чрез публикации в медии. Служителите в Местни данъци и такси участват в администрирането на такса смет и събирането и от собствениците на имоти.

3. Събиране, транспортиране, оползотворяване и третиране на отпадъци

Основна цел на дейността на общината в тази област е да предоставят качествени услуги за населението и бизнеса на територията на община Ловеч за управление на отпадъците в съответствие с компетенциите, възложени ѝ в нормативната уредба.

Обезпечаването и изпълнението на функциите, свързани с управлението на битовите отпадъците, могат да се изпълняват чрез прилага на един или комбинация от следните подходи за организация:

- Чрез структурни звена на общинската администрация;
- Чрез сключване на договори с избран изпълнител по реда на ЗОП за дейностите:
  - Събиране и транспортиране на битови отпадъци, разполагане и поддръжка на съдовете за битови отпадъци; зимно и лятно почистване на улици и други места на територията на общината;
  - Предварително третиране на смесени битови отпадъци, вкл. сепариране, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъци;
  - Организиране на системи за разделно събиране, приемане за последващо третиране и обезвреждане на опасни отпадъци от домакинствата;
- Чрез публично-частни партньорства

На територията на общината, услугите по организирано събиране и транспортиране на битови отпадъци се извършва от „Чистота Осъм“ ДЗЗД, за град Ловеч, съгласно Договор № ДВ-809/19.10.2020 г., за останалите 34 населени села, дейността се извършва от „Комунални дейност – община Ловеч“.

За организиране на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки общината има сключен договор с организация по оползотворяване – „Екопак България“ АД. Дейностите по стопанисване и експлоатация на Регионална система за управление на

отпадъците в регион Ловеч, въз основа на Договор № ДВ-811/03.09.2021 г. с предмет „Избор на оператор за експлоатация и стопанисване на регионално депо за неопасни отпадъци за общините Ловеч, Летница и Угърчин“ е възложено на „Ес Ер Технолоджис (Ес Ер Те) ООД, гр. София.

4. Разработване на годишни бюджети и определяне на такса БО

Основна функция за разработване на годишния бюджет и определяне на такса БО има Дирекция „Икономически дейности и бюджет“ със функции по разработване и съставянето на проектобюджет на община Ловеч в приходната и разходната му част и неговото изпълнение.
Дирекцията има следните функции в областта на отпадъците: анализира местните данъци и такси, цени на услуги, наеми и други актове на общинския съвет, свързани с общински приходи, включително и на такса битови отпадъци въз основа на годишна план-сметка за дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване, поддържане чистотата на обществените територии. Дирекция „Икономически дейности и бюджет“ дава информация на данъчно задължените лица относно размера на техните задължения за местни данъци, такса битови отпадъци, глоби и имуществени санкции по ЗМДТ.
Дирекция „Икономически дейности и бюджет“ планира бюджета като част от програмата за управление на отпадъците за участие в процеса на планиране на бюджетните средства за изпълнение на програми и стратегии, свързани с управлението на дейностите по отпадъците.

Дирекция „Техническа инфраструктура и околна среда“ разработва проект на годишна план-сметка за управление на отпадъците. За представяне годишната план-сметка пред общинския съвет, Дирекцията внася доклад. Общинския съвет одобрява за следващата година: План-сметка за дейностите по събиране, транспортиране, обезвреждане в депа или други съоръжения на битови отпадъци и за поддържане чистотата на територите на обществено ползва в община Ловеч. За края на отчетната година, община Ловеч внася в общинския съвет отчет за изпълнение на план-сметката.

5. Контрол и инспекции

Съгласно чл. 112, ал. 1 от ЗУО Кметът на общината или оправомощено от него длъжностно лице контролира:

1. дейностите, свързани с образуване, събиране, включително разделното, съхраняване, транспортиране, третиране на битови и строителни отпадъци;
2. дейностите по депониране на производствени и опасни отпадъци на общински и/или регионални депа;
3. площадките за дейностите с ОЧЦМ;

4. спазването на други изисквания, определени с наредбата по чл. 22 от ЗУО (Наредбата с която определя условията и реда за изхвърлянето, събирането,

включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, на територията на общината, разработена съгласно изискванията на този закон и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси);

5. изоставянето на битови отпадъци и нерегламентираното им изхвърляне.

Кметът на общината организира и контролира закриването, рекултивацията на терените и последващия мониторинг на депата за битови и строителни отпадъци на територията на съответната община.

Съгласно чл. 118 кметът на общината по местонахождение на площадката за извършване на дейности с ОЧЦМ контролира спазването на условията и реда за извършване на дейностите с ОЧЦМ съобразно своите компетенции. За констатираните нарушения при проверките за спазване на условията и реда за извършване на тези дейности кметът на общината уведомява в 14-дневен срок директора на съответната РИОСВ, като му изпраща всички документи.

ЗУО регламентира също видове контрол, минимална честота на контролните проверки и актове, които се съставят от контролните органи. Контролът може да бъде разгледан в следните основни групи:

- Документален контрол - проверка на представени документи от задължените лица за спазване на изискванията на закона и наредбите;
- Проверка на място в обектите за спазване на изискванията на закона и наредбите.

Минималната честота на проверките е както следва:

- поне веднъж годишно се извършва проверка на документите, които се изискват от ЗУО и подзаконовите нормативни актове по прилагането му на търговците и брокерите на отпадъци и на лицата, при чиято дейност се образуват отпадъци, и/или извършващи дейности с отпадъци
- проверката на място е независима от проверката по документи и се осъществява поне веднъж годишно в мястото на извършване на дейността и в присъствието на проверявания или на лица, които работят за него. В отсъствието на такива лица проверката се извършва с участието на поне един свидетел.

Проверките по документи и проверките на място се извършват текущо от общата, като те могат да бъдат и с по-голяма честота от веднъж годишно. Това зависи най-вече от наличието на достатъчен брой общински служители, занимаващи се основно с управлението на отпадъците, както и от броя на подлежащите на контрол юридически лица. За това е от особена важност общините да имат актуална информация за юридическите лица, подлежащи на контрол на територията им с цел прецизно планиране на проверките.

От гледна точка на целта на контролната дейност, контролът се ограничава в три групи:

- Текущ контрол – по предварително определен график периодично и превантивно се извършва на задължените лица по отношение на това дали спазват изискванията на закона и наредбите;
- Последващ контрол – за установяване от контролните органи дали са изпълнените от тях предписания качествено и в срок, в случаите, в които са констатирани нарушения на нормативната уредба;
- Проверки по сигнали – проверки, осъществявани при сигнали за нарушения, подадени от граждани, юридически лица и институции.

Контрол от страна на община Ловеч се осъществява от Дирекция „Техническа инфраструктура околна среда“, звено „Контрол, екология, чистота и обществен ред“. Контрол по управление на отпадъците се извършва в регулацията на всички населени места по общински пътища и речни легла. В регулацията на населените места се констатират нерегламентирани замърсявания, предимно около контейнери или на общински зелени площи. В повечето случай това са неопределен брой замърсявани, спорадично появяващи се, различно през годините.

За спазване на изискванията на ЗУО като значим фактор за успеха на контрола по управление на отпадъците община Ловеч, осъществява сътрудничество с други контролни органи:

- Във връзка с контрола по изпълнение на изискванията за МРО – с РИОСВ Плевен;
- Във връзка с обекти и съоръжения, които генерират и третират отпадъци, както и замърсяване на околната среда с отпадъци - с РИОСВ Плевен, РЗИ Плевен;
- Във връзка със спазване на изискванията за опасни отпадъци от болнични заведения – РЗИ, РИОСВ Плевен;
- Във връзка с установяване на ИУМПС и техните собственици; оказване на съдействие при извършване на проверки и инспекции на юридически и физически лица, извършващи дейности, свързани с управлението на отпадъците – РПУ на МВР;
- Други

Препоръки от НПУО 2021-2028 за подобряване на общинския контрол по управление на отпадъците

Националното законодателство ясно разграничава и регламентира отговорностите на институции на централно и местно ниво по отношение извършването на инспекции и контрол на дейностите с отпадъци.

Необходимо е общата да изготви годишен план и годишен отчет за контролната дейност по отпадъците, които да се одобрява от ръководството на общината, а резултатите от контролната дейност да се публикуват периодично на интернет страницата за осведомяване на обществеността.

Съгласно НПУО 2021 – 2028 г., за повишаване капацитета на общината за изпълнение на функциите с отпадъци и особено за подобряване на контрола е необходимо:

- Назначаване на допълнителни служители, вкл. служители, занимаващи се основно с управление на отпадъците в общинските администрации;
- Непрекъснати обучения на общинските служители, включително на новопостъпващи в сектор отпадъци, като за целта МОСВ може да разработи проекти по различни финансиращи програми;
- Запазване високото ниво на квалификация на служителите, чрез система на обучение в рамките на МОСВ и различни проекти;
- Осигуряване на достатъчно автомобили с цел повишаване мобилността и възможност за извършване на планирани и внезапни проверки в общинските администрации.

6. Човешки ресурси за управление на отпадъците

В община Ловеч пряко отговорни по въпросите, свързани с управлението на отпадъците са служителите от специализирана дирекция „Техническа инфраструктура околна среда“, звено „Контрол, екология, чистота и обществен ред“.

Дейностите по управление на отпадъците в дирекция „Техническа инфраструктура околна среда“, звено „Контрол, екология, чистота и обществен ред“ се изпълняват от 4 служители отговорни само за управление на отпадъците, както и 10 служители отговорни и за други дейности в дирекцията.

Дирекцията осъществява дейности както по управление на отпадъците, така и по други политики, произтичащи от ЗООС и подзаконовата нормативна уредба.

Изводи и препоръки:

- В община Ловеч няма обособен отдел, който да се занимава само с управлението на отпадъците. Контрола по управление както на отпадъците, се изпълняват от специализирана Дирекция „Техническа инфраструктура околна среда“, звено „Контрол, екология, чистота и обществен ред“.
- Функции в конкретни области от управление на отпадъците имат и други дирекции в община Ловеч, във връзка с финансовото, правното, административното и друго обезпечаване на политиката за управление на отпадъците;
- Функциите на структурните звена в общинската администрация осигуряват в голяма степен възможните с нормативната уредба правомощия.
- Необходимо е да се запази високото ниво на квалификация на служителите, чрез система на обучение за различни проекти.

4.6. АНАЛИЗ НА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИ И ОСЪЩЕСТВЕНИ МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ.

Настоящият анализ има за цел да даде отговор на следните въпроси:

- Какво е съществуващото състояние по отношение на закриването, рекултивацията и последващия мониторинг на общинското депо за отпадъци с преустановена експлоатация на територията на община Ловеч;
- Необходими ли са допълнителни мерки за изпълнение на изискванията на националното законодателство относно депата за отпадъци с преустановена експлоатация.

На национално ниво към настоящият момент няма изградена цялостна информационна база данни, която да обхваща информацията за старите депа за отпадъци, обхващаща всички аспекти, както в регионален, така и в местен план. За целите на настоящият анализ е ползвана информация, предоставена от община Ловеч, в т.ч. интернет страниците на община Ловеч; доклади, отчети на общината, както и информация от НПУО 2021 – 2028 г.

На територията на община Ловеч стари замърсявания се получават в резултат:

- Локални (незаконни) сметища (струпване на всякакъв вид отпадък, най-вече битови и строителни) около население места. Образуват се периодични и своевременно се почистват. Една от причините за тяхното образуване е недостатъчната култура и липса на отговорно отношение от страна на някой недобросъвестни жители на общината.
- Общински депа за неопасни отпадъци с преустановена експлоатация.

1. Информация за депа с преустановена експлоатация и стари замърсявания на територията на община Ловеч

Община Ловеч ефективно прилага организирана система за сметосъбиране и сметоизвозване на територията на цялата община. Дейността по сметосъбирането и сметоизвозването на отпадъци на територията на гр. Ловеч е възложена на фирма ДЗЗД "Чистота Осъм", а в 34 населени села от "Комунална дейност – Община Ловеч". Ежегодно със заповед на Кмета на общината се определят местата, за които е организирано сметосъбиране, сметоизвозване и почистване на териториите за обществено ползване. Сметоизвозването се извършва по утвърден график, като в града дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване се извършват с различна честота (от ежедневно до ежеседмично) според района за сметосъбиране. Честотата на сметоизвозване по населените места е два пъти месечно, а за месеците март, май, август и октомври – три пъти месечно. Всички събрани отпадъци се извозват до регионалното депо за неопасни отпадъци на общините Ловеч, Летница и Угърчин в землището на село Пресяка, отговарящо на действащото нормативно законодателство.

На депото в с. Пресяка се приемат основно смесени битови отпадъци, отпадъци от почистване на улици, смесени отпадъци от строителство и събаряне, различни производствени отпадъци и др., в количества съответно за 2020г:

- смесени битови отпадъци - 14577,5 т.
- отпадъци от почистване на улици – 919,8 т.

- смесени отпадъци от строителство и събаряне – 304,5 т.
- производствени отпадъци и др. – 320,8 т.,

като по-голямата част от тях са генерирани на територията на община Ловеч.
Извършват огледи и се разглеждат сигнали на граждани. На уязвими места са поставени предупредителни табели, като общински инспектори по „Контрол, екология, чистота и обществен ред“ извършват постоянни наблюдения.

До 2011 г неопасните отпадъци на Община Ловеч са се депонирали на „Депо за неопасни отпадъци" в ПИ 43952.60.12. в землище на Ловеч, така нареченото „Старо градско сметище – Ловеч”. От 2011 г. неопасните отпадъци на Община Ловеч се депонират на „Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Ловеч, Летница и Угърчин", разположено в ПИ 58308.70.146, землище с. Пресяка, община Ловеч.
Финансирането на дейностите по рекултивация на старото общинско депо е осигурено от ПУДООС, като към 2020 г. за старото общинско депо в гр. Ловеч е извършена техническа и биологична рекултивация.

Фигура 5 Рекултивация на старо общинско депо гр. Ловеч

Източник: РИОСВ Плевен

4.7. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ВЪВЕДЕНИТЕ СХЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ПРИНЦИПА НА „ОТГОВОРНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛЯ“ И „ЗАМЪРСИТЕЛЯ ПЛАЩА“

Анализът има за цел да очертае основните схеми за управление на отпадъците и прилагането им на местно ниво за община Ловеч, както и да изясни налице ли е ефективното прилагане на принципите „Разширена отговорност на производителя" и „Замърсителят плаща". Настоящият анализ акцентира върху следните въпроси:

- Прилага ли се принципа „Замърсителят плаща", заложен в Договора за функционирането на Европейския съюз (чл.191) и за кои отпадъчни потоци се прилага;
- Прилага ли се принципа "Разширена отговорност на производителя"

За целите на настоящият анализ е ползвана информация НПУО 2021 – 2028 г., Наредби и решения одобрени от общинските съвети на община Ловеч заповеди на кмета на общината и интернет страницата на община Ловеч.

1. Същност на принципа *„Замърсителя плаща"* и *„Разширена отговорност на производителя"*

Принципът „Замърсителя плаща" е заложен в договора за създаване на Европейската общност и най-общо изисква:

- *Причинителят и притежателя на отпадъци да ги управлява по начин, който гарантира висока степен на защита за околната среда и човешкото здраве;*
- *Причинителите на отпадъци да поемат отговорност за отпадъците си;*
- *Разходите за опазване на околната среда и човешкото здраве, свързани с образуването и третирането на отпадъците, трябва да бъдат отчитани при определяне цената на продуктите и услугите;*
- *Разходите за третиране и транспортиране са за сметка на причинителите и притежателите на отпадъци.*

Принципът на схемата за „Разширена отговорност на производителя", съгласно последните изменения на ЗУО е набор от мерки, предприети с цел да гарантират, че производителите на продукти носят финансова отговорност или финансова и оперативна отговорност за управлението на отпадъците като етап от жизнения цикъл на продукта след превръщането му в отпадък.

В България се прилагат успешно няколко основни схеми за управление на отпадъците в съответствие с националното законодателство в т.ч.: отговорност на причинителя и притежателя за образуваните отпадъци при производството на стоки и услуги; разширена отговорност на производителя относно 6 групи масово разпространени отпадъци; и схема за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци;

Схемата за разширена отговорност на производителя (РОП) се прилага успешно по отношение на 6 групи масово разпространени отпадъци (МРО): опаковки (от 2004 г.); ИУМПС (от 2005 г.); ИУЕЕО (от 2006 г.); отпадъчни масла и нефтопродукти (от 2006 г.); батерии и акумулатори (от 2006 г.); и гуми (от 2011 г.). При тази схема, лицата, пускащи на пазара продукти, които се превръщат в МРО, са задължени по силата на ЗУО и

специфичните наредби за постигане на количествени цели за подготовка за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на МРО, определени в Наредбите за всеки вид МРО. Създадени са и се поддържат съответните публични регистри на задължените по схемата лица. Цените на услугите, свързани с подготовка за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на МРО се формират изцяло на пазарен принцип при наличната конкуренция на национално ниво, в рамките на ЕС и СТО за предоставяне на такива услуги. Анализът на отпадъците показва, че най-добри постижения от гледна точка на йерархията на управление на отпадъците са постигнати за МРО. Това дава основание добрите резултати от прилагане на схемата за 6-те групи МРО схемата да се разшири и за други продукти. С оглед на новите европейски цели по отношение на текстилните отпадъци за 2025 г., е необходимо в схемата да бъдат включен и този отпадъчен поток.

Схема за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци се прилага за битовите отпадъци от домакинствата (с изключение на 6 групи МРО) и за отпадъци, подобни на битовите, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, но образувани от други източници. Задължени лица са домакинствата и лицата, които образуват битови отпадъци и подобни на битовите отпадъци. Задължените лица заплащат такса-битови отпадъци, с приходите от която се финансира функционирането на схемата. Понастоящем размерът на таксата се определя масово като промил от данъчната оценка/отчетната стойност на имотите на гражданите, фирмите и институциите, което води до неспазване на принципа „замърсителят плаща“. През 2017 г. бе приет ЗИД на ЗМДТ, с който бяха въведени нови основи за определяне на такса битови отпадъци. След няколко отлагания, към настоящия момент за стартова година на новия механизъм за определяне на такса-битови отпадъци е приета 1.01.2022 г.

2. Схеми за управление на отпадъците

2.1. Схема за отговорност на домакинствата и на други лица, които генерират битови отпадъци и подобни на битови отпадъци

Схемата се прилага за битовите отпадъци от домакинствата (с изключение на няколко групи МРО) и за отпадъци, подобни на битовите, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинства, но образувани от други източници – юридически лица. Подобни на битовите отпадъци се образуват най-вече в административни сгради, образователни институции, социални организации, пазари, търговски обекти, хотели и ресторанти и др. Битовите отпадъци се образуват и от производствени предприятия, но от жизнената дейност на служителите и работниците на тези предприятия. Домакинствата и други генератори на битови отпадъци заплащат такса битови отпадъци на общината, а с приходите от такса битови отпадъци община Ловеч осигуряват услуги на домакинствата и други генератори на битови отпадъци по събиране, извозване и третиране на битови отпадъци.

При тази схема задължените лица са домакинствата и лицата, които образуват битови отпадъци и подобни на битовите отпадъци. Тези лица са отговорни за изхвърлянето, включително разделното събиране и изхвърлянето на битови отпадъци в определените за целта съдове и места, в съответствие с принципа „Замърсителя плаща“ – и за заплащането на пълните разходи за услугите по временно съхраняване, събиране, транспортиране, третиране на отпадъци, закриване, рекултивация и последващ мониторинг на депа и съоръженията за битови отпадъци в съответствие със Закона за местни данъци и такси и ЗУО. Поради затруднения в определяне на точното количество отпадък, което изхвърля едно домакинства, принципът „замърсителя плаща“ не се прилага напълно за община Ловеч.

Съгласно сега действащата наредба на община Ловеч, размера на таксата за битови отпадъци се определя се определя:

- За жилищни имоти – за услугите по сметосъбиране и сметоизвозване, обезвреждане на битови отпадъци в депо и поддържане на места за обществено ползване – на база данъчната оценка на имота или количество на битовите отпадъци;
- За нежилищни имоти - за услугите по сметосъбиране и сметоизвозване, обезвреждане на битови отпадъци в депо и поддържане на местата за обществено ползване - съгласно определената основа в чл. 20 и чл. 21 от ЗМДТ или количество на битовите отпадъци.
- Когато не може да се установи количеството на битовите отпадъци, размерът на таксата се определя в левове на ползвател или пропорционално върху основа, определена от Общинския съвет.

За услугите по събиране, извозване, обезвреждане на битови отпадъци в депа или други съоръжения и за поддържане чистотата на местата за обществено ползване, данъчно задължените лица на територията на общината, заплащат такса за битови отпадъци, определена от общинския съвет за всяка една година, въз основа на одобрена план-сметка, за разходите по поддържане на чистотата и размера на таксите за битови отпадъци, включваща най-общо разходи за:

- Осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци – контейнери, кофи и други;
- Събиране, включително разделно на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им;
- Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжени за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по чл.60 и чл.64 от Закона за управление на отпадъците.

- Почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете, гробищните паркове и други територии от населените места, предназначени за обществено ползване, включително при снеговалеж.

Съгласно чл. 11 от ЗМДТ, данъчно задължените лица (собственици на сгради, ползватели, концесионери), заплащат такса по реда на Наредбите за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Ловеч.

2.2. Схема за отговорност на домакинствата и на други лица, които генерират утайки от ПСОВ в резултат на отвеждането и пречистването на отпадни води

Схемата се прилага за утайки от ПСОВ, генерирани в резултат на отвеждането и пречистването на битови отпадъчни води от домакинствата и от други източници. При тази схема лицата, които ползват услугите по отвеждане и пречистване на отпадъчни води в т.ч. и третиране на утайки от ПСОВ, в съответствие с принципа „замърсителя плаща“, заплащат пълните разходи за тази услуга. Задължените в схемата лица заплащат услугите чрез такса за отвеждане и пречистване на отпадъчните им води в т.ч. за третиране на утайките им, която се изчислява на базата на количеството на доведени и отведени отпадъчни води и разходи за дейността. Таксите се определят от оператора на ВиК системите и се утвърждават от Комисията за енергийно и водно регулиране, в съответствие с нормативната уредба на национално ниво.

2.3. Схема за разширена отговорност на производителя (РОП), относно някой групи масово разпространени отпадъци

На територията на община Ловеч схемата за разширена отговорност на производителя функционира за хартиени и картонени опаковки, пластмасови, метални и стъклени опаковки, която се финансира от организацията по оползотворяване (Екопак България АД). За останалите масово разпространени отпадъци (НУБА, ИУЕЕО, ИГУ, ИУМПС) схемата за разширена отговорност на производителя се прилага от „Феникс Инверс“ ООД гр. Ловеч.

2.4. Отговорност на причинителя и притежателя на образуваните отпадъци чрез пряко заплащане на услугите по извозване и третирането им в сътрудничество с общините от регион Ловеч

При тази схема производителя на определени продукти и стоки или доставчикът на дадена услуга е задължено лице и носи отговорност за съхраняването, събирането, транспортиране и третиране на отпадъците, генерирани при производството на съответните стоки и услуги, в съответствие с нормативните. Разглежданата схема е типичен пример за пълното прилагане на схемата „замърсителя плаща“.

По този начин се предоставя възможност на юридическите лица – фирми и други да организират сами извозването на битови отпадъци и подобни на битови отпадъци до инсталации и съоръжения за оползотворяване и обезвреждане на битови отпадъци. В

този случай фирмите организират сами и заплащат дейността по транспортирането на отпадъците им.

Генераторите на ОСР на територията на общината, организират сами и финансират съхранението, извозването и последващото им третиране. Генераторите на ОСР организират сами транспортирането на строителните отпадъци до депо. Като цяло в община Ловеч е налице изоставяне на процеса на осигуряване на площадки, които трябва да бъдат осигурени съгласно ЗУО, на които домакинствата и фирмите да могат да оставят разделно събраните ОСР в малки количества от ремонтна дейност. Това често е една от причините тези отпадъци да се изхвърлят в контейнерите за битови отпадъци или до тях и съответно да водят до замърсяване на уличните пространства.

Изводи и препоръки:

- В община Ловеч се прилагат успешно няколко основни схеми за управление на отпадъците в съответствие с националното законодателство в т.ч.: отговорност на причинителя и притежателя за образуваните отпадъци при производството на стоки и услуги; разширена отговорност на производителя относно масово разпространени отпадъци; и схема за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци;
- Схемата за отговорност на причинителя и притежателя за образуваните отпадъци при производството на стоки и услуги се прилага за производствени отпадъци, вкл. производствени опасни отпадъци, болнични отпадъци, ПСБ/ПСТ, утайки от ПСОВ, отпадъци от строителството и от разрушаване на сгради (с изключение на строителните отпадъци от ремонтни дейности на домакинствата и разрушаване на сгради в малки количества по критерии, определени в ЗУО).;
- Схема за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци. Схемата се прилага за битовите отпадъци от домакинствата (с изключение на 6 групи МРО) и за отпадъци, подобни на битовите, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, но образувани от други източници. Задължени лица са домакинствата и лицата, които образуват битови отпадъци и подобни на битовите отпадъци. Задължените лица заплащат такса-битови отпадъци, с приходите от която се финансира функционирането на схемата.

4.8. АНАЛИЗ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Предмет на анализа в настоящият раздел е инфраструктурата за управление на битовите отпадъци за община Ловеч; инфраструктура изградена на територията на регионално депо – регион Ловеч; инфраструктура за третиране на отпадъци от строителство и разрушаване (ОСР), утайки от ПСОВ и др.

Настоящият анализ се стреми да отговори на следните въпроси:

- Какви са тенденциите и настоящата ситуация по отношение на осигуряване от общината на инфраструктура за отпадъци, чието управление е от компетенциите на местните власти.
- Осигурената, изградената и в процес на планиране, осигуряване и изграждане инфраструктура за територията на община Ловеч, достатъчна ли е за третиране на отпадъците на територията на общината и за постигане на количествените цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците, поставени пред местните власти.
- Необходима ли е допълнителна инфраструктура за подобряване на услугите и постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците, в т.ч. по потоци отпадъци.
- Какви са основните изводи и препоръки за бъдещи действия;

1. Инфраструктура за събиране и транспортиране на битови отпадъци

Общинската системата за сметосъбиране и сметоизвозване в община Ловеч обхваща 100% от населението на общината. В системата за събиране и транспортиране на битови отпадъци са включени всички населени места от общината, с изключение на вилните зони в град Ловеч. Причината е липсата на инфраструктура, затруднен достъп и неясен статут на собствениците (постоянно или временно пребиваващи). Това създава затруднение при определяне и събиране на „Такса БО", като от една страна има увеличена нужда от сметосъбиране, а от друга –не се събират средства за това.

Община Ловеч има сключени договори с фирми за сметосъбиране, сметопочистване, поддържане чистотата на териториите за обществено ползване, както следва:

- За събирането и транспортирането на битовите отпадъци на територията на град Ловеч - фирма „Чистота Осъм" ДЗЗД;
- За събирането и транспортирането на битовите отпадъци на територията на селата в общината - от "Комунална дейност-Община Ловеч";
- Дейности по почистването на уличните платна и обществените площи, извозване на строителни, производствени и градински отпадъци - общинска фирма „ЕКО" ЕАД, Ловеч.

Сметосъбирането и сметоизвозването за гр. Ловеч се извършва от „Чистота Осъм" ДЗЗД, обхващайки, съгласно Договор № ДВ-809/19.10.2020 г. за останалите 34 населени села, дейността се извършва от „Комунални дейности – Община Ловеч". Границите на районите, видът на предлаганите услуги по чл.62 от ЗМДТ в съответния район и честотата на сметосъбиране и сметоизвозване за град Ловеч през 2022 г. са както следва:

Таблица 11 Обхванати райони/зони за сметосъбиране на смесени битови отпадъци

Район	Обхванати имоти в гр. Ловеч
Първи район	Имоти между ул. „Търговска", ул. „Осъмски юнак", ул. „Цар Шишман", ул. „Велики Преслав", ул „Хан Крум", ул. „Княз Имеритински", ул. „Акад. Ан. Иширков", ул. „Ген. Скобелев", ул. „Св. Св. Кирил и Методий", бул.

	„България“, ул. „Г. С. Раковски“, ул. „Осъмска“, ул. „Ст. Караджа“, железен мост ул. „Васил Левски“, транспортния мост; Алея „Башбунар“
Втори район	Обхваща имотите между ул. „Търговска“, ул. „Осъмски юнак“, ул. „Цар Шипман“, ул. „Велики Преслав“, ул. „Хан Крум“, ул. „Княз Имеритински“, ул. „Акад. Ан. Иширков“; ул. „Ген. Скобелев“, ул. „Св. Св. Кирил и Методий“, бул. „България“, ул. „Г. С. Раковски“, ул. „Осъмска“, ул. „Велико Търново“, ул. „„Княз Имеритински“, ул. „Тодор Каблешков“, ул. „Полк. Тутолмин“, ул. „Полк. Ал. Кусев“, подлез „Автогара“, ул. „Акад. Иван Урумов“, ул. „граф Игнатиев“, ул. „Отец Климент“, ул. „Д-р Съйко Съев“, ул. „Ал. Батенберг“, ул. „Цар Самуил“, ул. „Цар Шишман“, ул. „Декисанска“.
Трети район	жк. „Младост“, жк. „Червен бряг“, жк. „Здравец“, Северна и Източна индустриална зона
Четвърти район	кв. „Вароша“, кв. „Дръстене“, кв. „Гозница“, кв. „Продимчец“, гробищни паркове „Стратеш“ и „Скобелево“, парк „Стратеш“, вкл. зоопарка, дом за стари хора „Върбовка“, промишлени предприятия извън индустриални зони;

Източник: Заповед № З-1822/19.10.2021 г.

Честотата на сметосъбиране и сметоизвозване за град Ловеч през 2022 г. е както следва:
За град Ловеч:

- За всички имоти разположени в първи, втори и трети район - услугата се предлага ежедневно за контейнери 1100 л. и един път седмично (всеки четвъртък) за контейнери 240 л. и 120 л.
- За кв. „Вароша“- услугата се предлага два пъти седмично (вторник и петък)
- За кв. „Гозница“ – услугата се предлага един път седмично (дясна част вторник, лява част – петък);
- За кв. „Продимчец“ – услугата се предлага един път седмично (сряда);
- Гробищни паркове „Стратеш“ и „Скобелево“ – услугата се предлага един път седмично (понеделник);
- За промишлените предприятия разположени в трети район и четвърти район – дом за стари хора „Върбовка“ – услугата се предлага до два пъти седмично или според заявената честота на сметоизвозване в дните понеделник и петък;
- За парк „Стратеш“ и „Зоопарк Стратеш“ – услугата се предлага два пъти седмично в дните вторник и петък.

За 34-те населени места в община Ловеч – услугата се предлага два пъти месечно за периода 16 октомври – 14 април и три пъти месечно за периода 15 април – 15 октомври, съгласно изготвен ежемесечен график за сметоизвозване, публикуван на интернет страницата на общината.
Генерираните битови отпадъци от територията на общината се събират в стандартни съдове, конструктивно пригодени за сметосъбиращата техника. В община Ловеч се използват следните по вид съдове за събиране на битови отпадъци:

- за гр. Ловеч - съдове с обем 1100 l, 240 l, 120 l и улични кошчета с обем 50 л;
- За селата - съдове с обем 1100 l и улични кошчета с обем 50 l;

В жилищните комплекси за събиране на битови отпадъци се използват предимно съдове с обем 1100 *л*. Тези съдове се поставят на широки улици, като на някои места има и специално направени джобове на тротоарите.
Старите градски части, в които не са предвидени места за специални клетки, се обслужват предимно със съдове 240 *л* и съдове с обем 110 *л*.
Във всичките 34 села са поставени съдове с обем 1100 *л* за събиране на смесени битови отпадъци, както и улични кошчета с обем 50 *л*. Предвижда се текуща подмяна на остарелите и амортизирани съдове.

Таблица 12 Брой и вид на съдове използвани за сметосъбиране в община Ловеч

№	Вид контейнер	Собственост	Обем м³	Брой
1	Контейнер тип „Бобър“	Община Ловеч	1,1 м³	708
2	Кофи с обем	Община Ловеч	120 *л* и 240 *л*	1375
3	Контейнер тип „Бургаски“ /вана/	Община Ловеч	4 м³	15

Източник: Община Ловеч

Работният обем на сметосъбиращите автомобили варира от 4.5 m^3 до 20 m^3 и е съобразен с редица ограничителни фактори - състояние на транспортната инфраструктура, обем и вид на отпадъците, разстояние и подход до депото. За централните градски части се ползват малогабаритни и маневрени автомобили, докато за периферните жилищни комплекси преобладават автомобилите с надстройки около 20 m^3. Общият брой по видове сметовозни коли за смесените битови отпадъци в гр. Ловеч и 34-те села в общината е даден в Таблицата по-долу:

Таблица 13 Технически характеристики на използваната транспортна техника

№	Вид на транспортното средство	Технически характеристики на транспортното средство			
		Година на производство	Брой	Собственост	Обем на надстройката м³
	Сметосъбиращи коли – гр. Ловеч				
1	Mercedes-Benz	2002	1	Община Ловеч	4.5
2	Mercedes-Benz	2005	1	Община Ловеч	18
3	Mercedes-Benz	2007	1	Община Ловеч	16
4	MAN	2015	1	Община Ловеч	15
5	MAN	2015	1	Община Ловеч	19
	Сметосъбиращи коли – 34 села в община Ловеч				
1	Ман TGA	2004	1	Община Ловеч	20

Източник: Община Ловеч

Освен специализирани сметосъбиращи автомобили (вариопреси и др.), има и помощни транспортни средства (автоматични метачки, челни товарачи, трактори с ремаркета, цистерни и др.) за лятно и зимно почистване на улиците.
За отпадъците от хартия и картон, пластмаса, метали и стъкло община Ловеч има сключен договор с организация по оползотворяване - „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ“ АД.

Системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки, организирана от „Екопак България АД“ на територията на община Ловеч, включва трицветни контейнери зелени, жълти и сини съдове за събиране на отпадъци от опаковки от домакинствата, различни от тези за битови отпадъци.

2. Депо за неопасни отпадъци – регион Ловеч

Депото за неопасни отпадъци е изградено на 3 км източно от гр. Ловеч. До депото има изграден път - стар път Ловеч-Севлиево.

Част от площта на депото е заета от стопански двор, диги, басейн за инфилтрационни води, трасето на експлоатационния и контролен път и лесозащитния пояс, което води до намаляване на използваемата площ за депониране на отпадъци до 82000 м². Площта на депониране е разделена на три основни участъка посредством вътрешни преградни диги – първи експлоатационен участък с площ 32100 м², втори експлоатационен участък с площ 23900 м² и трети участък в най-ниската част на депото, непосредствено зад основната дига с площ 26000 м². Полезният обем за депониране на отпадъци след приспадане на горния и долен изолационни екрани и дренажните пластове, както и обемите на насипите за изграждане на междинните преградни диги възлиза на 1 020 000 тона. Планираното годишно количество отпадъци което ще се депонира в единственият до момента изграден и въведен в експлоатация трети участък от депото (Клетка 3) е 25 550 тона/год. За запръстяване на регионалното депо са предвидени 5 500 м3/год. (10 450 тона/год.).

Стопанският двор е с обща площ 6336 м² и в него се включват: вход с КПП; стопанско-битова сграда; електронна автомобилна везна с 12 метрова платформа; гараж за технологични машини; площадка за измиване на автомобилни гуми (с водоструен апарат); дезинфекционен трап; склад за гориво-смазочни материали, водоснабдяване, канализация, електроснабдяване, осветление.

Капацитета на депото е както следва:

Таблица 14 Капацитет на депо за неопасни отпадъци – регион Ловеч

№	Инсталация	Капацитет [t]	Количество депонирани отпадъци [t]	Максимално депонирано количество [t/24h]
			2020 год.	2020 год.
1.	Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Ловеч, Летница и Угърчин включващо:	1 020 000		
	Клетка 1	399 293	0	0
	Клетка 2	297 293	0	0
	Клетка 3	323 414	16 122,58	44,17

Източник: ГДОС, 2020 г.

Общото количество депонирани отпадъци на депото за неопасни отпадъци е в размер на 16 122,58 тона за 2020 г. и представлява сбор от годишните количества отпадъци, по видове източници на тяхното образуване, както следва:

- от общините Ловеч, Летница и Угърчин в общо количество: 15 067,5 т./год.(41,28 t/24h)
- от други юридически и физически лица на територията на регион Ловеч в общо количество: 1055,08 т./год.(2,89 т./24h).

Годишното количество на строителните отпадъци оползотворено за подравняване на терени, за направата на покриващи слоеве, подстъпи, рампи и временни пътища за достъп и преминаване на камионите в депото е 3 660,74 тона за 2020 г. (или 10,03 т./24 часа), т.е. не е превишено максимално допустимото количество строителни отпадъци в размер на **5000 т./год.** с цел извършване на дейността оползотворяване с **код R**, съгласно действащото комплексно разрешително.

Дейностите по приемане на отпадъците на депото се извършват при стриктно съблюдаване на нормативните изисквания по ОС и в частност - по управление на отпадъците. Към настоящият момент на депото е изградена и функционира само клетка №3 с капацитет 323 414 тона. За момента клетката все още се експлоатира, но предстой нейната рекултивация. Предвижданията на общините от РСУО, на територията на депото да бъдат изградени и инсталация за компостиране и инсталация за предварително третиране.

3. Площадки за разделно събрани отпадъци

Съгласно ЗУО, кметът на общината отговаря за осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината. В населените места с районно делене площадките следва да съответстват най-малко на броя на районите, така че предлаганите услуги да бъдат достъпни за жителите на общината. Община Ловеч поддържа актуален регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаса, хартия и картон, както следва:

Код на отпадъка	Наименование	Оператор	Местонахождение на площадката
15 01 01	ХАРТИЕНИ И КАРТОНЕНИ ОПАКОВКИ	ФЕНИКС ИНВЕРС ООД	гр. Ловеч, бул. „Освобождение“ 10
		ФЕНИКС ИНВЕРС ООД	гр. Ловеч, ул.“Стара планина“ 20
		„ЕКО“ ЕАД	гр.Ловеч, ул.“Хан Кубрат“5
15 01 02	ПЛАСТМАСОВИ ОПАКОВКИ	ФЕНИКС ИНВЕРС ООД	гр.Ловеч, бул. „Освобождение“ 10

Код на отпадъка	Наименование	Оператор	Местонахождение на площадката
		ФЕНИКС ИНВЕРС ООД	гр.Ловеч, ул.“Стара планина“ 20
		„ЕКО“ ЕАД	гр.Ловеч, ул.“Хан Кубрат“5
15 01 03	ОПАКОВКИ ОТ ДЪРВЕСНИ МАТЕРИАЛИ	ФЕНИКС ИНВЕРС ООД	гр.Ловеч, бул. „Освобождение“ 10
		„ЕКО“ ЕАД	гр.Ловеч, ул.“Хан Кубрат“5
15 01 04	МЕТАЛНИ ОПАКОВКИ	ФЕНИКС ИНВЕРС ООД	гр.Ловеч, бул. „Освобождение“ 10
		ФЕНИКС ИНВЕРС ООД	гр.Ловеч, ул.“Стара планина“ 20
15 01 05	КОМПОЗИТНИ/ МНОГОСЛОЙНИ ОПАКОВКИ	ФЕНИКС ИНВЕРС ООД	гр.Ловеч, бул. „Освобождение“ 11
15 01 06	СМЕСЕНИ ОПАКОВКИ	ФЕНИКС ИНВЕРС ООД	гр.Ловеч, бул. „Освобождение“ 10
		„ЕКО“ ЕАД	гр.Ловеч, ул.“Хан Кубрат“5
15 01 07	СТЪКЛЕНИ ОПАКОВКИ	ФЕНИКС ИНВЕРС ООД	гр.Ловеч, бул. „Освобождение“ 11
		„ЕКО“ ЕАД	гр.Ловеч, ул.“Хан Кубрат“6
15 01 09	ТЕКСТИЛНИ ОПАКОВКИ	„ЕКО“ ЕАД	гр.Ловеч, ул.“Хан Кубрат“6

Източник: https://www.lovech.bg/bg/razdelno-sabirane/registar-na-ploshtadkite-za-predavane-na-otpadatsi/

Изводи и препоръки:

Анализа на състоянието и развитието на инфраструктурата за събиране, транспортиране и третиране на битовите отпадъци дават основание да се направят следните изводи и препоръки:

- Община Ловеч е осигурила съдове и техника за събиране на смесени битови отпадъци, която обслужва 100% от населението на общината;

- На територията на общината се прилага система за разделно събиране на отпадъци от опаковки – хартиени и картонени опаковки, пластмаса, стъкло и метал, посредством сключен договор с организация по оползотворяване – "Екопак България" АД.
- На територията на общината са осигурени площадки за разделно събиране на отпадъци в т.ч. на битови отпадъци от части организации и лица, притежаващи разрешителен документ по реда на ЗУО.
- Приключено е изграждането на инфраструктура за управление на битовите отпадъци на територията на РСУО. Към момента на територията на регионалното депо функционира клетка №3, за която е предвидена рекултивация.
- На територията на РСУО Ловеч към настоящият момент не са изградена инсталация предварително третиране на отпадъци и инсталация за компостиране на зелени и/или биоразградими отпадъци.

4.9. АНАЛИЗ НА ПРИЛОЖЕНИТЕ МЕРКИ И СЪЩЕСТВУВАЩИ ПРАКТИКИ ПО ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ

Предмет на настоящият анализа са приложените мерки и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъците в общини Ловеч. Извършването на анализа има за цел да даде отговори на следните въпроси:

- Има ли установени практики по предотвратяване на отпадъците в община Ловеч.
- Има ли планирани и приложени административни мерки, които са стимул за физическите и юридическите лица да прилагат предотвратяване на отпадъците;

1. Приложени мерки и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъците

В Община Ловеч се изпълняват правомощията и отговорностите на кмета и общинската администрация, съгласно законовите разпоредби за управление на отпадъците. Създадена е позиция по опазване на околната среда (еколог), която се изпълнява от правоспособен и опитни общински служител.

Към момента на разработване на настоящата програма и в съответствие със законовите изисквания, общинска администрация Ловеч изпълнява следните мерки за предотвратяване образуването на отпадъци:

Разяснителни и образователни дейности и привличане на обществеността

През последните години информационно - разяснителни и образователни дейности и кампании, общината е реализирала в партньорство с организацията за оползотворяване на отпадъци от опаковки, с която има сключен договор. Като най-широко рекламирана и с най-голям брой участници (деца и възрастни), през последните години е националната инициатива „Да изчистим България". В дните на кампанията редица

институции, организации, училища, детски градини, хора от града и селата се включват в почистване на районите, около които живеят или работят. В тази кампания се включват доброволци от населените места в общината, ученици от училищата и детски градини и техните преподаватели и обслужващ персонал, които почистват нерегламентирано струпани отпадъци около жилищните блокове и имотите си. Проведените кампании дават своя резултат сред целевите групи, които се включват в тях, като включените в тях информационни и разяснителни дейности спомагат за възприемането на йерархията за управление на отпадъците.

Информационни кампании по въпросите за управление на отпадъците

Община Ловеч поддържа редовна връзка със заинтересованите лица към дейностите за управление на отпадъците на нейна територия.

За информиране на обществеността Общинска администрация - Ловеч използва предимно поставянето на съобщения, обяви, организирането на срещи с представители на местната общност, както и публикуването на информация на интернет страницата на общината. Чрез тези средства стават обществено достояние резултатите от предприетите мерки във връзка с управлението на отпадъците. Действията на Общинска администрация - Ловеч в областта на управление на отпадъците достигат до гражданите на общината чрез публикации в медиите, чрез сесиите на Общински съвет, чрез публични прояви и събития, публикации в сайта на общината, брошури, рекламни материали и др. Информирането на населението цели повишаване на екологичната култура за намаляване и предотвратяване на количеството на отпадъците.

Изводи и препоръки:

Основните изводи от анализа на мерките и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъците на територията на община Ловеч позволяват да се направят следните изводи и препоръки:

- За предотвратяване образуването на отпадъци Община Ловеч изпълнява информационни и образователни кампании в сътрудничество с организацията за оползотворяване на отпадъци от опаковки.
- Продажбата на стоки в насипно състояние или в контейнери/буркани/кутии за многократна употреба, напр. стъклени, е добра практика, която може да се организира от община Ловеч, съвместно както с търговски вериги, така и с отделни магазини и производители.
- С развитието на модела т.нар. „бърза мода (fast fashion)“, което води до големи щети на околната среда както от гледна точка на производството, така от гледна точка на третирането на образуваните текстилни отпадъци, в Община Ловеч вече в въведена система за разделно събиране на тези видове, чрез сключен договор с „Организация по оползотворяване на текстил и обувки“ АД.

- Необходими са действия в посока увеличаване на служителите в общинската администрация с цел увеличаване на процесите и практиките по предотвратяване образуването на отпадъци.
- Необходимо е практиките по информираността на населението за ползите от предотвратяване на образуването на отпадъците да се запази, като е препоръчително същата да се предостави чрез разпространяване на интересна, полезна и достъпна информация.
- Създаването на партньорства между община Ловеч с институциите, бизнеса и научните среди за минимизиране на отпадъците и ресурсна ефективност е добра практика, която е подходящо да се насърчава.

4.10. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ИНСТРУМЕНТИ И СТИМУЛИ В ОБЛАСТТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ И ЕФЕКТИВНОСТТА ОТ ДЕЙСТВИЕТО ИМ

Настоящият анализ е разработен с цел да даде отговор на следните въпроси:

- Кои са икономическите инструменти и стимули, които се прилагат в община Ловеч;
- Какви са общите приходи от ТБО и каква е структурата и събираемостта на приходите от такса битови отпадъци за периода 2016-2020 г; прилагат ли се стимулиращи елементи за екологосъобразно управление на отпадъците при определяне на размера на ТБО;
- Какви са дължимите суми за обезпеченията и отчисленията по чл. 60 и чл. 64 от ЗУО и каква е степента на заплащане на дължимите суми по тези обезпечения и отчисления; какви суми са акумулирани по сметките в РИОСВ за периода 2016-2020 г.
- Какъв подход се прилага от общината за определяне на размера на цените и таксите за услуги за управление на битовите отпадъци.

1. Анализ на икономическите инструменти и стимули в сектора за управление на отпадъците

1.1. Икономическите инструменти и стимули в сектора за управление на отпадъците

Икономическите инструменти в сектора за управление на отпадъците са механизми, въведени от държавата, които правят по-изгодно за населението и бизнеса да рециклират и оползотворяват отпадъци, вместо да ги депонират. Най-общо икономическите инструменти могат да бъдат обединени в няколко групи:

- Такса за депониране на битови отпадъци. Тази група инструменти включва разнообразни такси за депониране на отпадъци на депа, такси за изгаряне на отпадъци в инсинератори, както и различни по вид забрани за депониране и изгаряне на отпадъци;

- Схеми плащане при изхвърляне. Това са инструменти, при които населението и бизнеса заплащат за събирането, извозването и третирането на генерираните от тях отпадъци. Тези схеми са пряко свързани с количеството на генерираните от съответните лица отпадъци, като те заплащат на кг/чувал/контейнер и т.н.
- Схема за отговорност на производителя. Това са схеми, при които производителите и вносителите на дадени продукти, чиято употреба създава масово разпространени отпадъци, се задължават за финансиране и организиране на дейностите по оползотворяване на тези отпадъци;
- Банкови гаранции и застраховки – въвеждат се с цел покриване на риска от извършване на определени дейности, например за трансграничен превоз на отпадъци.

Възприетият подход за финансиране на дейностите по управление на отпадъците се основава на принципа „замърсителят плаща", който се въвежда с такса „Битови отпадъци" за населението, на основание чл. 62 и чл. 63 от Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ). Общинският съвет на съответната община определя размера на такса „Битови отпадъци" за дейностите, предвидени със ЗМДТ. Общинският съвет приема наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги, в т.ч. и таксата „Битови отпадъци", на основание чл. 9 от ЗМДТ.

Съгласно приетата Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Ловеч, приета с решение № 5/20.11.2015 година на ОбС. Ловеч, размерът на таксата се определя:

1. За жилищни имоти – за услугите по сметосъбиране и сметоизвозване, обезвреждане на битови отпадъци в депо и поддържане на места за обществено ползване – на база данъчната оценка на имота или количество на битовите отпадъци;
2. За нежилищни имоти - за услугите по сметосъбиране и сметоизвозване, обезвреждане на битови отпадъци в депо и поддържане на местата за обществено ползване - съгласно определената основа в чл. 20 и чл. 21 от ЗМДТ или количество на битовите отпадъци.

В община Ловеч такса битови отпадъци не се събира за:

- Сметосъбиране и сметоизвозване, когато услугата не се предоставя от общината.
- Поддържане на чистотата на територииите за обществено ползване – когато услугата не се предоставя от общината.
- Обезвреждане на битови отпадъци и поддържане на депа и други съоръжения за обезвреждане на битови отпадъци – когато няма такива.
- Не се събира такса за битови отпадъци за услугите, предоставени на молитвени домове, храмове и манастири, в които се извършва богослужебна дейност от законно регистрираните вероизповедания в страната, заедно с поземлените имоти, върху които са построени. Освобождаването е при условие, че имотите не се ползват със стопанска цел, несвързана с пряката им богослужебна дейност.

В случаите, когато размерът на таксите не възстановява пълния размер на разходите по предоставянето на услугата, разликата между разходите и размера на таксата е за сметка на общинските приходи. В случаите на освобождаване от такси по решение на общинския съвет разходите по предоставяне на услугата са за сметка на общинските приходи.

Освобождават се от такса сметосъбиране и сметоизвозване имотите, които няма да се ползват през цялата година, за което е подадена съответна декларация по образец в Община Ловеч, дирекция „Местни приходи“ по местонахождението им от собственика или ползвателя с учредено право на ползване до края на предходната година. Освобождават се от такса сметосъбиране и сметоизвозване задължените лица сключили договор за обслужване с лица получили регистрационен документ по Закона за управление на отпадъците за събиране и транспортиране на битовите отпадъци до съответните съоръжения и инсталации, за което е подадена съответна декларация по образец в Община Ловеч, дирекция „Местни приходи“ по местонахождението им от собственика или ползвателя с учредено право на ползване до края на предходната година.

В следващата таблица е представена информация за приходите от такса битови отпадъци в Общината за периода 2016 – 2020 г.

Таблица 15 Приходи от такса битови отпадъци за периода 2016 – 2020 г.

година	2016	2017	2018	2019	2020
Общо приходи от такса битови отпадъци (хил. лв.):	3840968	3145780	2943631	3 210 513,06	3 357 005,91
В т.ч. от:					
Домакинствата	1052290	943734	883089	899436	865414
Юридически лица	2788678	2202046	2060542	2311077,06	2491591,91
Общо приходи от такси (хил. лв.):	-	-	-	-	-
Общи бюджетни приходи (хил. лв.)	-	-	-	-	-

Източник: Община Ловеч

В следващата таблица е представена информация за приходите от такса битови отпадъци на 1 жител на община Ловеч.

Таблица 16 Приходи от такса битови отпадъци/жител и на тон отпадък за периода 2016 – 2020 г.

година	2016	2017	2018	2019	2020
Общо приходи от такса битови отпадъци (лв.):	3840968	3145780	2943631	3 210 513,06	3 357 005,91
Приходи от ТБО/ 1 жител (лв.)	85.36	71.35	68.07	75.86	80.83
Приходи от ТБО/ 1 тон отпадъци	224.2	186.52	176.10	186.84	205.65

Приходите от такса битови отпадъци отнесени към населението, съгласно горната таблица показват сравнително близки стойности през годините.

Тези показатели са изследвани в НПУО за период от 2015-2018 г. В следващата таблица сме извършили сравнителен анализ на показателите само за съвпадащите с НПУО 2021 – 2028 г. три години.

	2016	2017	2018
Приходи от такса битови отпадъци на 1 жител (в лв.)			
Приходи от такса битови отпадъци/1 жител малки общини (под 10 – 50 хил. жители) НПУО	58,64	62,06	66,24
Приходи от такса битови отпадъци/1 жител средно за България НПУО	77.59	79.40	84.10
Приходи от такса битови отпадъци/1 жител община Ловеч	85.36	71.35	68.07
Приходи от такса битови отпадъци на 1 тон отпадък (в лв.)			
Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци средни общини (10-50 хил. жители) НПУО	166,51	176,54	200,0
Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци средно за България НПУО	173,54	166,90	186,57
Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци община Ловеч	224.2	186.52	176.10

От направеното сравнение на показателите може да се направи извода, че община Ловеч се приближава до стойностите на тези показатели изчислени средно за България.

Обезпечения за покриване на последващите разходи за закриване на депа и отчисления за депониране (чл. 60 и чл. 64 от ЗУО)

Обезпечения по чл.60 от ЗУО

Те се правят за всеки тон депониран отпадък. Целта на обезпеченията е в периода на експлоатация на съответното депо да се акумулира финансов ресурс, който собственикът на депото да използва за неговото закриване и рекултивация, след изчерпване на капацитета му. Задължението за обезпеченията по чл. 60 се отнася и за общините, в случаите, в които те се явяват собственици на депо за отпадъци, независимо дали става въпрос за битови, строителни или опасни отпадъци, като обезпеченията не могат да бъдат под формата на банкова гаранция. В случаите, в които дадено депо за отпадъци се използва от няколко общини на регионален принцип, обезпеченията се внасят пропорционално на количествата депонирани отпадъци. Важно е да се подчертае, ченатрупаните средства остават притежание на собственика на депото.

Когато собственик на депото е община, обезпечението е под формата на месечни отчисления в банкова сметка за чужди средства на РИОСВ, на чиято територия се намира депото, или месечни отчисления в банкова сметка със специално предназначение, блокирана за периода до приключване и приемане на мерките по закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото, с изключение на

случаите, когато е разрешено тяхното ползване.

Собственикът на депото превежда до последно число на текущия месец определените месечни вноски по обезпечението за предходния месец. При забавяне на преводите по банковата сметка се дължи законната лихва за всеки просрочен ден, но не повече от 20 на сто от дължимата/остатъчната сума. В същия срок собственикът на депото представя на компетентния орган информация за депонираните количества отпадъци за предходния месец. Дължимите суми за невнесени обезпечения се определят с акт за установяване на публично държавно вземане, издаден по реда на чл. 166 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс от директора на РИОСВ, на чиято територия се намира депото.

В случай, че събраните средства в сметката са недостатъчни за приключване на дейностите по закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото, собственикът на депото осигурява остатъка от средствата.
Когато след приключване на дейностите по закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото останат средства на общината в сметката в РИОСВ, същите подлежат на възстановяване на общината за извършване на дейности по управление на отпадъците.

Отчисления по чл.64 от ЗУО

Тези отчисления се правят за всеки тон депонирани отпадъци. Натрупаните средства се разходват за дейности по изграждане на нови съоръжения за третиране на битови и строителни отпадъци, осигуряващи изпълнение от общините на изискванията на закона и подзаконовите нормативни актове по прилагането му. Средствата могат да бъдат разходвани за извършването на последващи разходи, свързани с изградените съоръжения и инсталации за оползотворяване на битови отпадъци.

Отчисленията се превеждат от собственика на депото ежемесечно по банкова сметка за чужди средства на РИОСВ, на чиято територия се намира депото. Целта на отчисленията като икономически инструмент е да стимулират общините да намалят количествата на депонираните отпадъци за сметка на рециклираните и оползотворени отпадъци и да се натрупат средства за изграждане на инфраструктура за третиране на отпадъците. В случаите, в които дадено депо за отпадъци се използва от няколко общини на регионален принцип, то отчисленията се внасят пропорционално на количествата депонирани отпадъци.

С последните изменения на Наредбата от 2020 г., размерът на отчисления по чл. 64 от ЗУО за регионални депа за неопасни отпадъци за всеки тон депониран е:

- (изм. - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2020 г. - 69 лв./т;
- (нова - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2021 г. - 82 лв./т;
- (нова - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2022 г. и всяка следваща година - 95 лв./т;

Промените в Наредба от 2020 г. имат за цел да се намали финансовата тежест върху общините, които следва да ги заплащат и нямат налична към момента изградена инфраструктура за третиране на отпадъците.

За изясняване на изменението на отчисленията представени по-горе (през 2020 и 2021 г.,) бяха направени и изменения в Закона за управление на отпадъците чрез Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Данъчно – осигурителния процесуален кодекс (ДВ, бр. 105 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.), както следва:

§ 57. В Закона за управление на отпадъците (обн., ДВ, бр. 53 от 2012 г.; изм., бр. 66 от 2013 г.; Решение № 1 на Конституционния съд от 2014 г. – бр. 61 от 2014 г.; изм., бр. 98 от 2014 г., бр. 14 от 2015 г., бр. 105 от 2016 г., бр. 13, 85, 88 и 102 от 2017 г., бр. 53, 77 и 98 от 2018 г. и бр. 1, 25, 56 и 81 от 2019 г.) се правят следните изменения:

- *§ 58. (В сила от 11.12.2020 - ДВ, бр. 105 от 2020 г.)*

(1) Месечните обезпечения и отчисления за 2020 г. по чл. 60, ал. 2, т. 1 и 2 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците за периода от 1 март 2020 г. до 31 декември 2020 г. остават по сметка на общината, която ги е събрала, и се разходват по решение на общинския съвет чрез вътрешни компенсирани промени, без да се изменя приетият от общинския съвет начин на определяне и размер на таксата за битови отпадъци.

(2) Регионалната инспекция по околната среда и водите, на чиято територия се намира съответното депо, възстановява от банковата сметка за чужди средства преведените и неусвоени от общините месечни обезпечения и отчисления за 2020 г. по чл. 60, ал. 2, т. 1 и 2 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците за периода от 1 март 2020 г. до 31 декември 2020 г. в срок до 31 януари 2021 г. Възстановените средства по изречение първо се разходват по решение на общинския съвет при условията на ал. 1.

- *§ 59. (В сила от 11.12.2020 - ДВ, бр. 105 от 2020 г.)*

(1) За 2021 г. в разходите по чл. 62, т. 3 от Закона за местните данъци и такси може да бъдат включени и разходи за изпълнение на мерки по чл. 63 от Закона за здравето, извършени на територии за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината.

(2) Разходите по ал. 1 се осигуряват чрез вътрешни компенсирани промени, без да се изменя приетият от общинския съвет начин на определяне и размер на таксата за битови отпадъци.

- *§ 60. (В сила от 11.12.2020 - ДВ, бр. 105 от 2020 г.)*

(1) Месечните обезпечения и отчисления за 2021 г. по чл. 60, ал. 2, т. 1 и 2 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците може да се разходват по решение на общинския съвет чрез вътрешни компенсирани промени, без да се изменя приетият от общинския съвет начин на определяне и размер на таксата за битови отпадъци.

(2) Дължимите месечни отчисления за 2021 г. по чл. 60, ал. 2, т. 1 и 2 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците се внасят в срок до 31 декември 2021 г.

(3) За периода от 1 януари до 31 декември 2021 г. не се начисляват лихви върху дължимите суми за месечни отчисления по чл. 60, ал. 2, т. 1 и 2 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците

Община Ловеч поетапно превежда дължимите отчисления по чл. 60 от ЗУО.

Изводи и препоръки:

- В община Ловеч подхода за определяне на такса битови отпадъци се извършва пропорционално на база данъчната оценка на имота или количеството битов отпадък.
- На база разработения Анализ и оценка на въведените икономически инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им към Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г. относно приходите от ТБО на 1 жител и на тон отпадък през 2018 г. правим следните изводи:
    - В средните общини – община Ловеч с население до 50 000 жители приходите на тон отпадък се доближават до стойностите определени в НПУО, като за 2020 г., са по-ниски от определените в НПУО 2021-2028 г. (176,10 лв.).

4.11. АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИТЕ ПОТОЦИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ С ОТПАДЪЦИ

Предмет на анализа е финансирането в община Ловеч, относно количествата и потоците отпадъци и дейностите, свързани с тяхното управление.
Извършването на анализите има за цел да даде отговор на следните въпроси:

- ✓ Какви са тенденциите в разходите на община Ловеч за анализирания период по години – общо и по категории разходи, съгласно отчетите за изпълнението на план - сметката за дейностите по чл. 66 от ЗМДТ
- ✓ Кои са източниците и формите на финансиране на управлението на битовите отпадъци и относителният им дял, тенденции, сравнения;

Съгласно НПУО 2021-2028 г. през периода 2008-2013 г. разходите за управление на отпадъците имат най-висок дял в общите разходи за опазване на околната среда в България като този дял непрекъснато нараства през анализирания период и изпреварват всички останали сектори на околната среда.
Преобладаващата част от разходите по управление на отпадъците в страната през този период се формират от оперативни разходи. В сравнение с другия голям сектор на опазването на околната среда – управлението на отпадъчните води, при управлението на отпадъците делът на инвестициите в общата структура на разходите през този период е сравнително нисък.
В тази връзка общата динамика на разходите за управление на отпадъците в страната се определя от нарастващите оперативни разходи на бизнеса и общините в резултат от

усилията им за постигане на различните нормативни изисквания и цели, свързани с управлението на отпадъците и др.

1. Разходите за управление на отпадъците в абсолютна сума и на 1 жител, на тон отпадъци, тенденции

На база на представените отчети от община Ловеч се изчисляват разходите за управление на отпадъците в абсолютна сума на един жител и на тон отпадък.

Таблица 17 Разходите за управление на отпадъците в абсолютна сума и на 1 жител, на тон отпадъци, тенденции

Година	2016	2017	2018	2019	2020
Община Ловеч					
Общо разходи за управление на отпадъците (лв.)	1 892 853	2 106 092	2 048 823	1 991 593	2 021 002
Разходи на един жител, лв.	42.06	47.77	47.38	47.06	48.66
Разходи на един тон, лв.	110.51	124.90	122.57	115.90	123.80

От представените данни в горната таблица за община Ловеч относно разходите за управление на отпадъците през периода 2016 – 2020 г. се установява трайна тенденция в посока нарастване на направените разходи през годините.

На база разработения Анализ на финансовите потоци в управлението на отпадъците в България към НПУО 2021-2028 г. относно направените оперативни разходи на един жител и на тон отпадък през 2018 г. правим следните изводи:

- В средната община – Ловеч с население до 50000 жители разходите на тон отпадък са по-ниски от определените спрямо разглежданите референтни години в НПУО 2021-2028 г.

2. Разходи за управление на отпадъците по категории разходи съгласно план - сметката за дейностите по чл. 66 от ЗМДТ и предвид отчетите за изпълнението на тази план - сметката– за всяка година на анализирания период и общо за периода

В следващата таблица представяме общо изразходваните суми за периода 2016-2020 г. за управление на отпадъците от община Ловеч.

Таблица 18 Разходи за управление на отпадъците за периода 2016 – 2020 г. на Ловеч

Година	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Общо разходи за управление на отпадъците (хил. лв.)	1 892 853	2 106 092	2 048 823	1991 593	2021 002
В т.ч. за:					
1. Закупуване на съдове за събиране на битови отпадъци;	40 852 лв.	-	65 832 лв.	13 803 лв.	54 545 лв.
2. Услуги по сметосъбиране и сметоизвозване битови отпадъци до депа и други съоръжения за третиране на отпадъци.	1 592464 лв.	1 877278 лв.	1 767065 лв.	1 977790 лв.	1 790814 Лв.

Година	2016	2017	2018	2019	2020
3. Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане	259 537 лв.	228814 лв.	215 926 лв.	182 009 лв.	175 643 лв.
4. Отчисления по чл. 60 от ЗУО	-	-	-	-	-
5. Отчисления по чл. 64 от ЗУО	-	-	-	-	-
6. Поддържане чистотата на териториите за обществено ползване.					

Източник: Община Ловеч

При сравнителен анализ между приходите от такса битови отпадъци и общо разходите за управление на отпадъците, може да се направи извода, че приходите покриват разходите за управление на отпадъците.

3. Източници на финансиране на разходите по управление на отпадъците по години на анализирания период

Съгласно НПУО 2021-2028 г. структурата на източниците на финансиране на оперативните разходи и на инвестиционните разходи в управлението на отпадъците в периода 2009-2013 г. съдържа:

- Собствени средства
- Средства от Републиканския бюджет
- Средства на общините
- Целеви средства за ОС, получени от държавата (субсидии)
- Национални фонд
- Оперативна програма "Околна среда"
- Заемни средства от източници в страната.

Оперативните разходи в управлението на отпадъците се поделят между организациите по оползотворяване на отпадъците и общините (за управлението на битовите отпадъци).

Средствата на общините включват средства от такса за битови отпадъци и собствени приходи (местни данъци, постъпления от наеми, продажба на имущество и т.н.), които след покриване на оперативните разходи по предоставянето на различни услуги, в случай на икономии насочват за инвестиционни цели.

Разходите по управление на отпадъците приоритетно се финансират чрез приходи от такса битови отпадъци, обезпеченията и отчисленията по чл.60 и чл.64 от ЗУО, ПУДООС, ОПОС 2014-2020, бюджет на общината (извън приходите от такса ТБО, обезпеченията и отчисленията по ЗУО), други източници на финансиране на разходите по управление на отпадъците.

В следващата таблица е представена информация за източниците и формите на финансиране в общината.

Таблица 19 Източници и форми на финансиране в община Ловеч

Година	2016	2017	2018	2019	2020
1. Приходи от ТБО	3744007	3088068	2946296	3210513	3357006
2. Обезпечения и отчисления по чл. 60 и чл. 64 от ЗУО	660892	692816	782768	989730	809127
2. Средства от ПУДООС	-	-	-	-	-
3. ОПОС 2014-2020	-	-	-	-	-
4. Бюджет на общината (извън приходите от такса ТБО)	28323571	29279459	31749298	36788742	40162978

Източник: община Ловеч

Изводи и препоръки:

На база разработения Анализ на финансовите потоци в управлението на отпадъците в България към НПУО 2021-2028 г. относно направените оперативни разходи на един жител и на тон отпадък през 2018 г. правим следните изводи:

- В община Ловеч разходите на тон отпадък са по-ниски от определените спрямо разглежданите референтни години в НПУО 2021-2028 г.
- Община Ловеч покрива разходите си за управление на отпадъците в рамките на приходите от такса битови отпадъци;
- Общината не разполагат със собствени средства за извършвате на инвестиции в областта на управлението на отпадъците и са необходими други финансови източници.

4.12. ИЗГОТВЯНЕ НА ПРОГНОЗИ ЗА ОБРАЗУВАНИТЕ ОТПАДЪЦИ

Прогнозата на количеството образувани битови отпадъци в общината за периода 2021 – 2028 г. в община Ловеч е изготвена въз основа на два компонента:

- Брой на населението и демографска прогноза на 2021 – 2028 г.
- Норма на натрупване на отпадъци на 1 жител;

1. Брой на население и демографска прогноза

Демографската прогноза за населението на община Ловеч в периода 2021 – 2028 г. са изготвени на база информация от НСИ, въз основа на данните за населението на общината за последните години от 2016 – 2020 г. и официална демографска прогноза на НСИ за броя на населението в област Ловеч за периода до 2080 г. (при хипотеза на конвергентност)[2]. В следващата таблица е представен броя на население за област Ловеч и община Ловеч за периода 2016 – 2020 г., според данни на НСИ.

[2] Вариант при конвергентност: Този вариант се определя като реалистичен и е съобразен с нормативните изисквания на ЕС за демографско и социално-икономическо развитие

Таблица 20 Население на община Ловеч за периода 2016 – 2020 г.

година	2016	2017	2018	2019	2020
Област Ловеч	129222	126961	124873	122546	122490
Община Ловеч	44994	44086	43242	42318	41527

Източник: НСИ

Съгласно данни на НСИ, в община Ловеч за предходните 5 години се наблюдава тенденция на постоянно намаляване на населението. За предходни 5 години (периода 2016 – 2020 г.) населението на общината е намаляло с 3467 лица, или 7,7%. Средно населението на общината намалява с 693 лица на година.

Към настоящият момент (2020 г.), относителния дял на населението на община Ловеч, спрямо населението на област Ловеч е 33,9 %. При спазване на сегашната демографска ситуация се очаква населението на община Ловеч през следващите години да продължи плавно да намалява.

В следващата таблица е представена информация относно официалната прогноза за населението на НСИ за област Ловеч за периода 2020 – 2035 г., както следва:

Таблица 21 Демографска прогноза за населението на област Ловеч за периода 2020 - 2035

година	2020	2025	2030	2035
Област Ловеч	122619	114892	107755	101152

Източник: НСИ

За периода 2020 – 2025 г. населението на област Ловеч се очаква да намалее с 7727 лица или с 6.3% т.к. населението на областта следва да намалява средно с 1545 лица годишно.

За периода 2025 – 2030 г. населението на област Ловеч се очаква да намалее с 7137 лица или с 6.3% т.к. населението на областта за периода 2025-2030 г. следва да намалява средно с 1427 лица годишно.

Позовавайки се на горната статистика за населението на община Ловеч за периода 2021 – 2028 г., получаваме:

Таблица 22 Демографска прогноза за населението на община Ловеч за периода 2021 - 2028

година	2020 (базова)*	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
население	41527	39982	38437	36892	35347	33820	32293	30766	29239

**Данните са от официална статистика на НСИ*

2. Прогнозна норма на натрупване

Нормата на натрупване представлява средното годишно количество образувани битови отпадъци, които се падат на един жител. Тази норма се изчислява при определяне на потенциала за образуване на битовите отпадъци в дадена административна единица.

По данни на Евростат в повечето страни домакинствата образуват от 60% до 90% от битовите отпадъци, като останалите се образуват от търговски източници и административни единици. Изчислената прогнозна норма на натрупване е изчислена

въз основа на следните допускания:

- *Налични данни*: използвани са данни за населението на общината по данни на НСИ за периода 2016 – 2020 г., данни за нормата на натрупване за периода 2016 -2020 г., изчислени на база на населението и общите количества образувани битови отпадъци в община Ловеч по години;
- *Използвани данни за прогнозата*: брой на населението и демографска прогноза за периода 2021 – 2028 г., посочени в предходната таблица; Норми на натрупване за периода 2016-2020 г., изчислени на база на броя на населението и общите количества образувани битови отпадъци в община Ловеч по години;
- *Хипотеза на прогнозата*: определяне на средната норма на натрупване на жител на година на общината; Норма на натрупване на отпадъците, като функция на икономическото развитие; намаляване на ръста на нарастване в следствие на мерките за предотвратяване образуването на отпадъци.

В следващата таблица е представена информация за нормата на натрупване, съгласно данни от НСИ за населението и количеството отпадъци в община Ловеч за периода 2016 – 2020 г.

Таблица 23 Норма на натрупване на битови отпадъци за периода 2016 - 2020 г.

година	2016	2017	2018	2019	2020
кг/жител/год	380.65	382.45	386.45	406.02	393.06

Определяне на норма на натрупване на жител на година

Средната норма на натрупване на жител на община Ловеч се определя чрез екстраполация на нормата на натрупване за 2020 г. при увеличение от 1% годишно. Това увеличение се обосновава от нарастващият икономически растеж, който е основен фактор за нарастването на крайното потребление на домакинствата и съответно на количеството образувани битови отпадъци. В същото време, процентът не е по-висок, тъй като се очаква мерките по предотвратяване образуването на отпадъци да бъдат възпиращ фактор.

В съответствие с горната обосновка, прогнозната норма на натрупване в община Ловеч по години за периода 2021 – 2028 г. е както следва:

Таблица 24 Прогнозна норма на натрупване за периода 2021 – 2028 г.

година	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
кг/жител/год	393	396.9	400.8	404.7	408.6	412.5	416.4	420.3	424.2

3. Прогнозни количества битови отпадъци

Прогнозата на количествата образувани отпадъци е определена като произведение на броя на прогнозното население и прогнозната норма на натрупване, представено в следващата таблица:

Таблица 25 Прогнозни количества отпадъци за периода 2021 – 2028 г.

година	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
тона	16482	16644	16806	16968	17130	17292	17454	17616

За изчисление на прогнозния морфологичния състав на отпадъци са извършени следните допускания: морфологичния състав остава постоянен, а количествата от всеки вид отпадък се променят в зависимост от промяната на нормата на натрупване и броя на населението. Резултатите от прогнозата са представени в следващата таблица:

Таблица 26 Прогнозен морфологичен състав на отпадъци в община Ловеч

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Количество (тона)	16482	16644	16806	16968	17130	17292	17454	17616
хранителни	1389.4326	1403.0892	1416.7458	1430.4024	1444.059	1457.7156	1471.3722	1485.0288
хартия	588.4074	594.1908	599.9742	605.7576	611.541	617.3244	623.1078	628.8912
картон	672.4656	679.0752	685.6848	692.2944	698.904	705.5136	712.1232	718.7328
пластмаса	1531.1778	1546.2276	1561.2774	1576.3272	1591.377	1606.4268	1621.4766	1636.5264
текстил	1105.9422	1116.8124	1127.6826	1138.5528	1149.423	1160.2932	1171.1634	1182.0336
гума	321.399	324.558	327.717	330.876	334.035	337.194	340.353	343.512
кожа	153.2826	154.7892	156.2958	157.8024	159.309	160.8156	162.3222	163.8288
градински	2586.0258	2611.4436	2636.8614	2662.2792	2687.697	2713.1148	2738.5326	2763.9504
дървесни	497.7564	502.6488	507.5412	512.4336	517.326	522.2184	527.1108	532.0032
стъкло	509.2938	514.2996	519.3054	524.3112	529.317	534.3228	539.3286	544.3344
метали	257.1192	259.6464	262.1736	264.7008	267.228	269.7552	272.2824	274.8096
Инертни > 4 см	766.413	773.946	781.479	789.012	796.545	804.078	811.611	819.144
опасни	168.1164	169.7688	171.4212	173.0736	174.726	176.3784	178.0308	179.6832
други	707.0778	714.0276	720.9774	727.9272	734.877	741.8268	748.7766	755.7264
ситна фракция < 4 см	5229.7386	5281.1412	5332.5438	5383.9464	5435.349	5486.7516	5538.1542	5589.5568

4. Прогноза за количествата биоразградими отпадъци

С чл.31, ал.1, т.2 на ЗУО се определя, че най-късно до 31 декември 2020 г., трябва да се ограничи количеството на депонираните биоразградими отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г.

Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци определя разрешените за депониране биоразградими отпадъци за 2020 г. на 109 кг/жител. В тази връзка прогнозата е разработена на база данните от морфологичния състав на битовите отпадъци на община Ловеч, който отчита и генерираните отпадъци от домакинствата. Съгласно морфологичния анализ, извършен през 2019 г., биоразградимите отпадъци (в които се включват хранителните, градинските и дървесните), представляват 27.41% от общия поток битови отпадъци.

За изчисления на прогнозните количества биоразградими отпадъци са извършени следните допускания:

1. морфологичния състав остава постоянен (в %), както следва:
   - за хранителни отпадъци -8.43%;
   - за градински отпадъци – 15.96%;
   - за дървесни – 3.02%
2. количествата от всеки вид отпадък се променят в зависимост от промяната на нормата на натрупване и броя на прогнозното населението.

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
население, бр.	41527	41527	41527	41527	41527	41527	41527	41527
общо биоотпадъци т/год	4473.2148	4517.1816	4561.1484	4605.1152	4649.082	4693.0488	4737.0156	4780.9824
Хранителни т/год	1389.4326	1403.0892	1416.7458	1430.4024	1444.059	1457.7156	1471.3722	1485.0288
Градински т/год	2586.0258	2611.4436	2636.8614	2662.2792	2687.697	2713.1148	2738.5326	2763.9504
Дървесни т/год	497.7564	502.6488	507.5412	512.4336	517.326	522.2184	527.1108	532.0032
норма на натрупване хранителни отпадъци кг/ж/год	33.45853541	33.787396	34.116257	34.445118	34.773978	35.102839	35.4317	35.760561
норма на натрупване градински/дървесни кг/ж/год	74.25969129	74.989583	75.719474	76.449365	77.179257	77.909148	78.63904	79.368931

В обхвата на програмата за управление а отпадъците са изготвени и следните прогнози:

5. Прогноза за видовете отпадъци, които могат да бъдат предотвратени

Предотвратяване още във фазата на проектиране т.е преди производството

Образуването на отпадъци може да бъде предотвратено още в производствения етап чрез подобряване на ресурсната ефективност, използване на процеси, при които се генерират по-малко отпадъци и разработването на иновации в продуктите и услугите. Предотвратяването по време на дизайна означава да се предприемат мерки още във фазата на взимане на техническите решения при проектирането. Това включва не само еко-дизайн на продуктите, но и стратегическо развитие от гледна точка на стратегическите показатели, позиция на пазара, планиране на разходи и пр., както и използване на материали, използващи по-малко материали.

През етапа на дистрибуция отпадъците могат да бъдат предотвратени например чрез добро планиране на доставки и запаси, маркетингови стратегии за намаляване на отпадъците, включително избягване на оферти от типа "Купуваш едно, получаваш две!", чрез които се насърчава закупуването, например на ненужни храни.

Предотвратяване образуването на отпадъците от хартия и други офис консумативи

Първите стъпки за предотвратяване и намаляване на изхвърлянето на хартия и картон в смесените битови отпадъци трябва да са насочени към институциите, към които общината има възможно за пряко въздействие – училища, детски градици, общински сгради, административни и общински обекти, където е възможно образуването на отпадъци от кашони, офис консумативи, офис хартия и др. Примерни мерки могат да бъдат:

- Замяна на стари принтери с нови, които печатат двустранно;
- Инструкции за пестене на хартия в офисите и общинските учрежденията;
- Употреба на електронна комуникация винаги, когато е възможно, например чрез използване на информационна система за придвижване, споделяне и архивиране на документи в рамките на общинската администрация, вкл. при предоставяне на услуги и информация за гражданите.

Друг начин за предотвратяване на хартиените отпадъци е ограничаването на нежелана и неадресирана пощенска реклама, например чрез следните стратегии:

- Поставяне на лепенки на пощенските кутии („без реклами“) за да се избегне нежеланата реклама;
- Провеждане на информационно-образователни кампании, които да са насочени не само към домакинствата, но и към персонала на компанни (търговски вериги), които предоставят брощури, каталози, промоции и т.н.

Предотвратяване образуването на хранителни отпадъци

Хранителните отпадъци представляват все по-голям проблем в Европа. Производството, дистрибуцията и складирането на храни са свързани с използването на природни ресурси и оказват влияние върху околната среда. Изхвърлянето на храна, която все още е годна за консумация, увеличава това въздействие и води до финансови загуби за потребителите и икономиката. За да бъде постигната промяна на поведението на гражданите относно изхвърлянето на хранителните отпадъците са необходими кампании за повишаване на осведомеността, както и разпространението на добри практики за предотвратяване на генерирането на хранителни отпадъци. Освен това хранителните отпадъци имат съществен социален аспект: даряването на храна, която все още е годна за консумация, но по логистични или маркетингови причини не може да бъде продавана, следва да бъде улеснено.

В някой европейски държави са създадени т. нар. „банки за храна“, при които хранителните продукти от индустрията или търговските вериги на дребно се дарява на бедни хора и/или на благотворителни организации. В Португалия например през 2011 г. стартира пилотен проект, с които местните власти провеждат обучения на ресторантите, относно повишаване на осведомеността на клиентите и най-добри управленчески практики за съхранение на храни, с цел да се намали количеството на хранителните отпадъци по цялата производствена линия от покупката на хранителни стоки до приготвянето на храна.

Предотвратяване отпадъците от пластмасови продукти за еднократна употреба

Считано от 3 юли 2021 г., държавите-членки на ЕС, забраняват пускането на пазара на определени пластмасовите продукти за еднократна употреба и на продуктите, изработени от оксо-разградима пластмаса, в т.ч. клечки за уши, прибори за хранене, чинии, сламки, бъркалки за напитки, пръчици за балони и др. Предприетите мерки гарантират, че до 2026 г. ще се постигне количествено намаление на потреблението на някои пластмасови продукти за еднократна употреба, в т.ч: чаши за напитки и техните капаци и капачки; съдове за храна и др. Мерки, които могат да се предприемат за намаляване на пласмасово продукти за еднократна употреба са например:

- в общински сгради, училища, детски градини и др., единични с дозатори (напр, сапуни, бутилки и др.) могат да бъдат заменяни с бутилки/дозатори за многократна употреба;
- насърчаване на ползването на текстилни пазарски торбички чрез провеждане на разяснителни кампанни сред населението;

В Италия, (Регион Пиемонте) в по-големите търговски вериги са въведени субсидирани дозатори за перилни, придужени от разбираема информационна кампания, насочена към намаляване на образуването на отпадъци от опаковки чрез насърчаване на клиентите да пълнят бутилки за перилни препарати.

5. Прогноза за видовете отпадъци, които могат да бъдат подложени на подготовка за повторна употреба

Удължаването на живота на продуктите, повторното използване на продукти и техните компоненти, както и преработката, са ключов елемент на кръговата икономика. При повторната употреба се съхраняват физическите характеристики на суровините, както и енергията, вложена в продуктите и техните съставни части. Отраслите на повторното използване и поправката са трудоемки и като такива допринасят за създаването на работни места.

За да бъдат подложени на подготовка за повторна употреба е подходящо и целесъобразно да бъдат създадени центрове за поправка и подготовка за повторна употреба на ненужни предмети/вещи на територията на общината. Тези центрове могат да се поддържат съвместно със социални предприятия при които да бъдат поправяни:

- мебели, битови предмети, електроуреди, текстил, книги, детски играчки, обувки и др, с което да бъдат дарявани на хора в неравностойно положение, социално слаби семейства, деца лишени от родителска грижа.

Базарите за обмен на употребявани вещи също са подходящи мерки, които общината може да изпълнява с които да бъдат включени детски дрешки и играчки, спортни уреди, вещи за бита, книги, дрехи и др. Събраните средства от базарите могат да подмогат създадените центрове или да бъдат дарявани благотворително.

Обществените нагласи и обучения са третия важен фактори – всички общински

инициативи за предотвратяване на отпадъците и повторна употреба се нуждаят от много добра информационна и образователна кампания, насочена както към възрастните, така и към децата и младежите. Пилотните проекти в училищата са чудесен начин за трайно възпитаване на добри навици.

V. SWOT АНАЛИЗ

За определяне на целите и приоритетите за управлението на отпадъците в Община Ловеч е направен анализ на силните и слабите страни на съществуващите условия и са посочени факторите, които предоставят възможности за постигане на националните цели за предотвратяване, разделно събиране и оползотворяване на различни потоци битови отпадъци или обратно – фактори, които се явяват заплаха. Между елементите на този анализ има отделни взаимовръзки, които разкриват потенциала или проблемите, които стоят на преден план за разрешаване.
Резултатите от SWOT -анализа позволяват по-точно формулиране на приоритетите и целите за управлението на отпадъците в Община Ловеч, както и направата на периодична оценка и предприемането на мерки (дейности) за коригиране.

СИЛНИ СТРАНИ

- ✓ Наличие на организирано сметосъбиране и сметоизвозване на ТБО във всички населени места от общината;
- ✓ Действащо Регионално депо за неопасни отпадъци – регион Ловеч, в което се експлоатира само клетка №3.
- ✓ Общината предоставя услуги по управление на специфични потоци отпадъците – организации за разделно събиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци в т.ч. отпадъци от опаковки;
- ✓ Разработени са необходимите програми, наредби и други нормативни документи, които се фокусират върху бъдещи действия, с цел решаване на съществени проблеми.
- ✓ Изградени са предпоставки, които позволяват участието на обществеността за вземане на решения, свързани с управлението на отпадъците – процедури по публични обсъждания, предоставяне на информация чрез различни медии, интернет и др.
- ✓ Въведена система за разделно събиране на отпадъци от обувки и текстил, чрез сключен договор с „Организация по оползотворяване на текстил и обувки“ АД.

СЛАБИ СТРАНИ

- ✓ Липса на цялостна изградена инфраструктура на регионално депо за неопасни отпадъци – Регион Ловеч (инсталация за компостиране и инсталация за предварително третиране).

- ✓ В община Ловеч не са въведени системи за разделно събиране на специфични потоци отпадъци, визирани като едрогабаритни, сгурия и пепел;
- ✓ Липса на целенасочени мерки и стимули, които да допринесат за предотвратяване образуването на отпадъци;
- ✓ Липса на цялостна, работеща система за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците;
- ✓ Липса на достатъчно точна и надеждна информация за ОСР от домакинствата;
- ✓ Няма изградена мониторингова система, която да отчита удовлетвореността на обществеността и заинтересованите лица от резултатите, свързани с дейностите по управление на отпадъците;

ВЪЗМОЖНОСТИ

- ✓ Осигуряване на средства по оперативни и/или национални програми за финансиране на проекти;
- ✓ Развитие на системите за разделно събиране на МРО;
- ✓ Препоръчително е да се разшири системата за разделно събиране на отпадъци, обхващаща зелени/биоразградими отпадъци, СО, ЕГО и др. Необходимо е в общината да се въведат методите за последващо третиране на разделно събраните отпадъци, например чрез създаване на центрове за повторна употреба, подготовка за повторна употреба и/или създаване на площадки за разделно събрани отпадъци.
- ✓ Целесъобразно е да се извърши проучване относно морфологичен състав, източници и количества повторно използвани, рециклирани и оползотворени ОСР на територията на общината, включително отделна информация и за ОСР от ремонтна дейност на домакинствата, които са ангажимент на общината.
- ✓ Прилагане на регионален принцип на управление на зелените биоотпадъци;
- ✓ Промяна на обществените нагласи за намаляване образуването и ефективно управление на отпадъците.
- ✓ Нови ефективни технологии, позволяващи рециклиране и оползотворяване на отпадъци;

ЗАПЛАХИ

- ✓ Високи разходи по прилагане на екологичното законодателство за достигане на високите изисквания на ЕС и набелязаните цели;
- ✓ Спиране финансирането по оперативните програми, с което да се затрудни реализацията на проекти на общината;
- ✓ Неизпълнение или забавяне на инвестиционни проекти в инфраструктурата, важни за развитието на общината;
- ✓ Преминаването към нови схеми за определяне на такса битови отпадъци, което да доведе до повишаване на такса битови отпадъци за населението, съобразно промени в националното законодателството и законодателството на ЕС.

VI. ЦЕЛИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ В АЛТЕРНАТИВНИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ

Отправна точка за определяне на стратегическите цели на Програмата за управление на отпадъците на Община Ловеч за периода 2021-2028 г. са направените изводи от анализа на състоянието за управление на отпадъците на територията на общината, препоръките и SWOT анализът, както и целите на националната политика за управление на отпадъците и ефективно използване на ресурсите. В съответствие с това е идентифицирана една генерална цел и три стратегически цели на общинската програма, както следва:

Генерална стратегическа цел: **„***Население и бизнес на община Ловеч, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива“;*

Стратегическите цели, гарантиращи постигането на генералната стратегическа цел са:
Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;
Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци;
Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци;

Тези цели са в синхрон със Националния план за управление на отпадъците 2021 – 2028 г.

Алтернативи за постигане на целите

Предвижданията на настоящата програма са, целите да бъдат изпълнени чрез подпрограми. Подпрограмите имат за цел да подпомогнат изпълнението на стратегическите цели, чрез предлагане на мерки и подходи за постигането им, което да улесни общинската администрацията в град Ловеч. Предвидено е за всяка конкретна цел да бъдат изпълнявани следните подпрограми, които са в синхрон с НПУО 2021 – 2028 г.:

Цел	**Подпрограма**
Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване	Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци в т.ч. вкл. подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци

Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци	Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО в т.ч. вкл. подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки
Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци	Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

VII. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА НА ЧЛ. 19, АЛ. 3 ОТ ЗУО

В следващата таблица е представен план за дейностите по управление на отпадъците в съответствие с чл. 52, ал. 5 от ЗУО, включващ необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета, регламентирани в Глава втора, Раздел III от ЗУО.

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

ДЕЙНОСТ (МЯРКА)	ВИД НА МЯРКАТА	СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ	СЪОТВЕТСТВИЕ С НОРМАТИВНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ	ИЗТОЧНИК НА ФИНАНСИРАНЕ	ОТГОВОРЕН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО
1.Участие в Регионално сдружение в съответствие с чл. 24, ал. 3 от ЗУО.	Административна	постоянен	чл.24. ал.3 от ЗУО	НП	Регионално сдружение, Общински съвет гр. Ловеч
2.Осъществяване на контрола на експлоатацията на регионалната система за управление на отпадъците и дейността на избрания оператор на територията на РСУО Ловеч	Административна	постоянен	чл.26, ал.1, т.10 от ЗУО	НП	Регионално сдружение, Община Ловеч
3.Определяне на реда и начина за събиране и разпределение на дължимата цена от потребителите на системата (общини – членове на регионално сдружение)	Административна/ Експертна	постоянен	чл.26, ал.1, т.8 от ЗУО	Собствени средства	Кметове на общините включени в РСУО Община Ловеч
4.Осигуряване на съдове за събиране на битови отпадъци – контейнери, кофи и др.	Финансова	постоянен	чл.19, ал. 3, т.1от ЗУО	ПУДООС, Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	Община Ловеч
5.Събиране на битови отпадъци и транспортирането им до депа или други инсталации и съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждането им.	Финансова	постоянен	чл. 19, ал.3, т.2 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	Община Ловеч
Начин на предоставяне: *a. чрез възлагане по реда на ЗОП;* b. *чрез създаване на общинско предприятие*					
6.Почистване на уличните платна, площадите алеите, парковете и другите територии от населените места предназначени за обществено ползване.	Финансова	постоянен	чл.19, ал.3, т.3 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	Община Ловеч
Начин на предоставяне: *6.1. чрез възлагане по реда на ЗОП;* *6.2. чрез създаване на общинско предприятие*					

7.Избор на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации и съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане на битови отпадъци. *- изграждане на инсталация за компостиране на зелени и/или биоразградими отпадъци;* *- изграждане инсталация за предварително третиране на смесени битови отпадъци;* *- изграждане на инсталация за третиране на биоразградими отпадъци във връзка със задълженията за разделно събиране на хранителни отпадъци;* *- закриване и рекултивация на клетка №3*	Финансова/ административна/ експертна	до 2028 г.	чл. 19, ал.3, т.4 от ЗУО	ОПОС 2021 – 2027 г., Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ; Общински бюджет; банков заем	Община Ловеч
8.Организиране на събирането, оползотворяването и обезвреждане на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на община Ловеч. *8.1. изграждане на площадка за събиране и инсталация за предварително третиране и рециклиране на СО.*	Административна/ Финансова/ Експертна	до 2028г.	чл. 19, ал.3, т.5 от ЗУО	Общински бюджет, ОПОС 2021 – 2027 г. и др., ПУДООС, публични-частни партньорства	Община Ловеч
9.Разделно събиране на битови отпадъци на територията на община Ловеч най-малко на следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло. *9.1.изграждане на площадки за безвъзмездно предаване на отпадъци в населени места над 10 000 жители.*	Административна/ Финансова/ Експертна	постоянен	чл. 19, ал.3, т.6 от ЗУО	Общински бюджет, средства от такса битови отпадъци	Община Ловеч
10.Организиране на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказване съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци в т.ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци. *10.1. Сключване, актуализиране, продължаване на актуалните договори с организациите по оползотворяване на МРО*	Административна	постоянен	чл. 19, ал.3, т.7 от ЗУО	Общински бюджет	Община Ловеч

11.Изпълнение на решенията на общото събрание на регионалните сдружения за управление на отпадъците на регионален принцип и съдействие за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба	Административна/ Експертна/ Финансова	до 2028 г.	чл.19, ал.3, т.8 от ЗУО	ОПОС 2021-2027, ПУДООС, Средства от такса „битови отпадъци“, Публични-частни партньорства.	Община Ловеч
12.Организиране на разделно събиране на опасни битови отпадъци извън обхвата на Наредбите по чл. 13, ал.1 и предаването им за оползотворяване и обезвреждане	Административна/ Финансова	Постоянен	чл.19, ал.3, т.9 от ЗУО	Общински бюджет ПУДООС	Община Ловеч
12.1. изграждане на площадки за безвъзмездно предаване на отпадъци от домакинствата за населени места над 10000 жители					
12.2. Изграждане на мобилни пунктове за събиране на опасни отпадъци от домакинствата.					
13.Разделно събиране и съхраняване на битови биоразградими отпадъци в т.ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъци и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане.	Административна/ Финансова	до 2028 г.	чл.19, ал.3, т.10 от ЗУО	Общински бюджет Средства от ПУДООС	Община Ловеч
14.Разполагане на съдове за разделно събиране на биоотпадъци, предаване за компостиране или анаеробно разграждане, както и насърчаване на домашното компостиране	Административна/ Финансова	до 2028 г.	чл.19, ал.3, т.10 от ЗУО	Общински бюджет, средства от ПУДООС, ОПОС 2021 – 2027 г.	Община Ловеч
15. Почистването от отпадъци на общинските пътища в съответствие с чл. 12 от ЗУО - почистване на отпадъци от пътя, земното платно, пътните съоръжения, обслужващите зони, крайпътните обслужващи комплекси, както и осигуряване на съдове за събиране на отпадъците и транспортирането им до съоръжения за тяхното третиране;	Административна/ Финансова	постоянен	чл.19, ал.3, т.12 от ЗУО	Общински бюджет	Община Ловеч
16.Осигуряването на информация на обществеността по т. 1 - 12, 14 и 15 от ЗУО, както и информация относно мерките за предотвратяване образуването на отпадъци и	Административна	постоянен	чл.19, ал.3, т.13 от ЗУО	НП	Община Ловеч

предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин					
16.1. Осигуряване на интернет достъп до национална нормативна уредба до интернет страницата на РИОСВ Плевен и МОСВ;					
16.2. Осигуряване на интернет достъп до актуална нормативна база на общината в т.ч. информация за местоположението на площадки за безвъзмездно предаване на отпадъци, графици за извозване на отпадъци, текущи, настоящи проекти и др.					
17.Поддържане на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаса, стъкло, хартия, картон на територията на общината	Административна/ експертна	постоянен	чл.19, ал.3, т.14 от ЗУО	НП	Община Ловеч
18.Предотвратяване на изхвърлянето на отпадъците на неразрешени за това места и/или създаване на незаконни сметища и организиране на почистването им	Административна	постоянен	чл.19, ал.3, т.15 от ЗУО	Собствени средства	Община Ловеч
18.1. Контролни дейности – извършване на проверки, съставяне на констативни протоколи, предписания, актове за установяване на нарушения, издаване на наказателни постановления					
18.2. Осигуряване на видеонаблюдение за установяване на нарушения при изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за целта места.					

VIII. РАЗРАБОТВАНЕ НА ПОДПРОГРАМИ С МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ИНДИКАТОРИ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА НАПРЕДЪКА НА МЕРКИТЕ

За да се постигнат стратегическите цели, заложени към настоящата програма, трябва да се изпълнят определен набор от дейности. Дейностите за постигане на целите са обособени в подпрограми, съгласно НПУО 2021 – 2028 г., представени по-долу в настоящият раздел.

Всяка от подпрограмите е представена в текстов и табличен вид. Текстовата част съдържа кратко въведение, в което са представени ключови изисквания, стратегически и оперативни цели, както и основни съображения свързани с постигането на целите. В табличен вид са представени мерки към съответните подпрограми, съгласно НПУО 2021 – 2028 г. и Методически указания за разработване на програми за управление на отпадъците.

Някои от мерките имат т.нар. хоризонтален характер, т.е. те допринасят за постигането не само на целите на конкретната програма, тъй като те са най-пряко свързани, а и за постигането на целите на други подпрограми. Мерките могат да се групират и като инвестиционни мерки или неинвестиционни мерки или често както се наричат „меки мерки“. "Меките" мерки включват разнообразна палитра от дейности в т.ч.: назначаване на служители; обучение на служители; изпълнение на контролни дейности; провеждане на информационни и разяснителни кампании; разработване и внедряване на информационни системи и др.

ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ (ППППОО)

ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ХРАНИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ

ЦЕЛ 1: НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Управлението на отпадъците трябва да се усъвършенства непрекъснато и да се превърне в устойчиво управление на материалите, с цел да се опазва, съхранява и подобрява качеството на околната среда, да се опазва човешкото здраве, да се гарантира разумното и ефективно използване на природните ресурси, да се насърчават принципите на кръговата икономика, и да се намалява зависимостта на ЕС и на страните-членки от вносни ресурси, като по този начин се осигуряват нови икономически възможности и дългосрочна конкурентоспособност. За постигането на този екологичен приоритет Директива(ЕС)2018/851 от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците отделя специално приоритетно място на политиките по предотвратяване на отпадъците, като насочва вниманието към следните основни аспекти:

- Предотвратяването на отпадъци е най-ефикасният начин за подобряване на ресурсната ефективност и за намаляване на въздействието на отпадъците върху околната среда.

- Насърчаването на устойчивостта при производството и потреблението може да допринесе съществено за предотвратяването на образуването на отпадъци (ПОО).

- Някои суровини са от голямо значение за икономиката на Съюза и снабдяването с тях е свързано с голям риск. С оглед на сигурността на доставките на тези суровини и в съответствие с инициативата за суровините, установена от Комисията, в нейното съобщение от 4 ноември 2008 г. относно „Инициатива за суровините: посрещане на нашите основни потребности от растеж и работни места в Европа“ и целите и целевите стойности на Европейското партньорство за иновации в областта на суровините, държавите-членки следва да предприемат мерки за насърчаване на повторната употреба на продукти, съдържащи значително количество суровини от изключителна важност, с цел предотвратяване на превръщането на тези материали в отпадъци.

В България изискването за разработване на Национална програма за предотвратяване на отпадъците се въведе в Закона за управление на отпадъците, приет през 2012 г., а първата за страната програма се разработи от МОСВ и одобри от МС в края на 2014 г. като част от Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г.

Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъците за периода 2021-2028 г. е втората за страната програма.

Програмата за устойчиво развитие до 2030 г., приета от Общото събрание на Организацията на обединените нации на 25 септември 2015 г., поставя цел за намаляване наполовина на хранителните отпадъци на глава от населението в световен мащаб при търговията на дребно и потребителите, както и за намаляване на загубите на храни по веригите на производство и доставки до 2030 г. Тези мерки следва да са насочени към

предотвратяването и намаляването на хранителните отпадъци в първичното производство, преработването и промишленото производство, при търговията на дребно и разпространението по друг начин на храни, в ресторантите и заведенията за хранене, както и в домакинствата.

Предвид поставените цели на глобално ниво и значителното разхищение на храни в европейските страни, в Директива 2018/851 от 2018 г. за изменение на Рамковата директива за отпадъците от 2008 г., се призовава държавите от ЕС да намалят хранителните отпадъци на всеки етап от веригата на доставки на храни, да наблюдават нивата на хранителните отпадъци и да докладват за постигнатия напредък с цел постигане на целта за намаляване на хранителните отпадъци на територията на целия ЕС с 30 % до 2025 г. и с 50 % до 2030 г. За предотвратяване на хранителните отпадъци държавите членки следва да предвидят стимули за събиране на непродадените хранителни продукти на всички етапи от веригата на доставка на храни, както и за тяхното безопасно преразпределяне, включително на благотворителни организации. С цел намаляване на хранителните отпадъци от особено значение е да се повиши информираността на потребителите относно значението на датата на трайност („годно до“ и „най-добър до“).

За да помогне страните членки на ЕС в постигането на целите за намаляване наполовина на хранителните отпадъци, с Директива 2018/851 от 2018 г. ЕК се ангажира да:

- разработи обща методология на ЕС за измерване на количеството на хранителните отпадъци и определяне на подходящи показатели.
- създаде платформа с участието на страните членки и заинтересованите страни с цел да допринесе за постигането на целите за устойчиво развитие по отношение на хранителните отпадъци чрез обмен на най-добри практики и оценка на постигнатия във времето напредък.
- предприеме мерки за разясняване на законодателството на ЕС относно отпадъците, храните и фуражите и за улесняване на даряването на храна, както и на използването на продукти, които вече не се използват за храна;
- проучи начини за подобряване на използването на посочените дати, особено „най-добър до“, върху храните от участниците в хранителната верига и тяхното разбиране от потребителите.

Политиката на страната по отношение на хранителните отпадъци е отразена в следните стратегически и нормативни документи:

- Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г. , който включва мерки както за третиране на хранителни отпадъци, така и мерки за предотвратяване на тяхното образуване, напр. мярка към общинските администрации за включване в общинските програми по управление на отпадъците на конкретни мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци (в т.ч. и хранителни отпадъци).

- Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г., който предвижда мерки, насочени към намаляване на депонираните биоразградими, в т.ч. хранителни отпадъци и конкретно за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци, като например домашното компостиране.
- Закон за храните. Глава шеста "в" от закона определя дейностите по хранителното банкиране, изискванията към производители и търговци на храни към начина на маркиране на храни, предназначени за даряване, както и изисквания за наличие на система за отчетност на операторите на хранителни банки.

Законът за управление на отпадъците не включва определение за „хранителни отпадъци“, а хранителните отпадъци са включени в определението за **„биоотпадъци**“. Съгласно това определение хранителните отпадъци обхващат: „хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.“

Директива ЕС 2018/851 дава следното определение: **„хранителни отпадъци“** са всички храни, които са се превърнали в отпадъци“ и препраща към определението за „храни“в член 2 от Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета:

„По смисъла на настоящия регламент „храни“ (или „хранителни продукти“) означава всяко вещество или продукт, независимо дали е преработен или не, частично преработен или непреработен, който е предназначен за или основателно се очаква да бъде приеман от хора.

Общото количество на хранителните отпадъци в страната през 2018 г. възлиза на близо 500 хил. тона, от които близо 57% са хранителните отпадъци с битов характер.

II. ЦЕЛИ И МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Стратегическа цел

Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване

Оперативна цел

Намаляване на количеството на образуваните отпадъци и на количествата на вредни вещества, съдържащи се в отпадъците.

Мерки

Предвижда се целите да бъдат постигнати чрез конкретни мерки/дейности, които са представени в Плана за действие към настоящата подпрограма. За всяка мярка са посочени срок за реализация, стойност и възможни източници на финансиране, очакван

резултат от изпълнението на мярката, индикатори за проследяване на напредъка и изпълнението на мярката, отговорни институции (водеща и партньор/и).

Включени са различни по характер мерки, които могат да се обособят като информационно-образователни, икономически, административно-регулаторни, нормативни. Някои от мерките са насочени към повече целеви групи, а някои към конкретна целева група (домакинства, бизнес, ученици и др.).

Понастоящем в България няма внедрена методика за измерване на хранителните отпадъци с произход, различен от домакинствата. Също така на национално ниво няма действаща стратегическа рамка по отношение предотвратяване образуването на хранителните отпадъци със съответните мерки и действия, които да обхванат всички етапи на хранителната верига – първично производство, преработката на храни, търговията на едро и дребно, общественото хранене и домакинствата.

В Подпрограмата за предотвратяване образуването на хранителните отпадъци са предвидени основно меки мерки. В преобладаващата си част те имат информационно-образователен и административно-регулаторен характер. Мерките са насочени към различни целеви групи, в т.ч. публични институции, домакинства и бизнес.

Изпълнението на мерките ще допринесе за:

- подобряване на качеството на информацията и проследяването по отношение на количествата образувани, повторно използвани, рециклирани и оползотворени хранителни отпадъци;
- повишаване на осведомеността на обществото за проблема със загуба и разхищението на храни;
- повишаване на информираността на различни целеви групи (общини, НПО, бизнес, домакинства и др.) по отношение предотвратяване образуването на хранителни отпадъци;
- стимулиране на даряването на храни.

План за действие към Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци (ППОО)

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет индикативен (хил.лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	**НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ**								
СЦ 1	Насърчаване на домашното компостиране. Безвъзмездно предоставяне на домакинствата на компостери за зелени и други биоотпадъци	15	Бюджет на община, ОПОС 2021-2027, безлихвен заем ПУДООС	Ежегодно до 2028	Предотвратени зелени и други биоотпадъци	Брой предоставени компостери на домакинствата през всяка от годините на програмата	Броят на домакинствата, на които са предоставени компостери	Община	Домакинства
СЦ 1	Повишаване информираността на населението за ползите и изискванията за разделното събиране и третиране на биоотпадъците;	5 хил. лв на кампания	Бюджет на община,	Ежегодно до 2028	Увеличено количество разделно събрани и третирани биоотпадъци	Информационни кампании	Брой проведени информационни кампании	Община	Домакинства
СЦ 1	Въвеждане системата за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците от обществени зелени площи, паркове и градини, чрез разполагане на съдове и закупуване на специализирани транспортни средства са събиране	100	Бюджет на община, ПОС 2021-2027, безлихвен заем ПУДООС	Ежегодно до 2028	Увеличено количество разделно събрани и третирани биоотпадъци	Организирана система за разделно събиране на биоотпадъци	Организирана система за разделно събиране на биоотпадъци	Община	РДНО Ловеч
СЦ 1	Намаляване на отпадъците от хартия и други офис консумативи, чрез изпълнение на националните и секторни програмни документи за „електронно управление"	5	Бюджет на общини, „Програма за техническа	12/2028	Мерките за „електронно управление" са реализирани в пълен обхват	Изпълнени проекти за електронно управление	Предотвратени отпадъци от офис хартия и съпътстващи консумативи, материали и услуги	Общини	Държавни и общинска администрация

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет индикативен (хил.лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	**НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ**								
			помощ 2021-2027“						
СЦ 1	Изготвяне и прилагане на планове от общината за предотвратяване образуването на отпадъци в общински социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия	5	Бюджет на общините, програми	12/2022 - 12/2027	Предотвратени битови отпадъци от общински звена като пример за останалите организации в общините	Брой разработени планове/изпълнени мерки за ПО в общински социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия	Всички общински звена са разработили планове и прилагат мерки от тях	Община	Общински звена
СЦ 1	Разработване на проекти за финансиране на мерки за предотвратяване образуването на отпадъци.	50	Бюджет на общините	01/2021 - 12/2028	Финансово подпомагане на общината за реализация на проекти за ПОО като част от финансирани мерки за подобряване управление на отпадъците	Брой подадени проектни предложения; брой сключени договори	Всички одобрени проекти са изпълнени в срок	Община	Общински звена, НПО
СЦ 1	Определяне на патентния данък по ЗМДТ до допустимия минимум за данъчно задължени лица, чиято дейност пряко води до повторна употреба на дадени продукти	-	Бюджет на общините	12/2021	Диференциран патентен данък за предоставяне на услуги, свързани с ПО	Промяна на наредбата за МДТ в частта, в която са изброени дейностите с патентен данък, с	Брой лица, възползващи се от минимална ставка за патентния данък за услуги, отнасящи се до повторна	Община	Лица, чиято дейност пряко води до повторна употреба на дадени продукти

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет индикативен (хил.лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	**НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ**								
	(напр. ремонт на обувки, мебели, дрехи, домакински уреди и пр.) и оттам и до ПО, респективно в програмите на общините да се предвиди такава мярка/					оглед диференцирането им в отделни позиции за патентния данък за предоставяне на услуги, свързани с ПО	употреба на продукти и оттам - до прилагане на политиките за ПО		
СЦ 1	Изпълнение на целенасочени кампании за разясняване и предоставяне на информация за политиките по ПО.	5 хил. лв. на кампания	Бюджет на общини	01/2021-12/2028	Гражданите са запознати с ползите от ПО и възможните действия от страна на домакинствата за прилагане на мерки за ПО в ежедневието	Брой реализирани кампании на общинско ниво	До края на програмата са проведени поне четири кампании на общинско ниво	Община	НПО, медии, други
СЦ 1	Включване в информационните кампании на организациите за МРО по схемата за разширена отговорност на производителя на въпросите за ПО	-	В рамките на ежегодните бюджети за информационни кампании на организациите	Ежегодно до 2028 г.	Проведени информационни кампании от ОО с включена тематика за ПО	Брой реализирани информационни кампании с включени темите за ПО от всяка от организациите за МРО	Всички организации за МРО ежегодно за периода на програмата включват в информационните си кампании въпросите за ПО	Организации за МРО	Училища, община, медии

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет индикативен (хил.лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	**НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ**								
СЦ 1	Разширяване на участието на НПО, училища и общини в Европейската седмица за намаляване на отпадъците	2	Бюджет на общини	Ежегодно до 2028	Разширяване познанията на гражданите и на обществото като цяло за ползите от ПО и начините за прилагане на действия в ежедневието в дома и на работното място	Брой организации, участвали в ежегодно в Европейската седмица за намаляване на отпадъците	поне 2 организации от общината ежегодно участват в европейската седмица за намаляване на отпадъците	Община	РИОСВ, училища, други администрации, НПО, бизнес организации
ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ХРАНИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ									
СЦ 1	Осигуряване на надеждна информация за количествата образувани хранителни отпадъци	-	Бюджет на община	2021	Събрана и докладвана към ЕК информация за количествата образувани хранителни отпадъци	Брой изпратени въпросници	2 бр. изготвени доклада	Община	Общински звена, браншови асоциации и сдружения на производители и търговци на храни
СЦ 1	Изготвяне и прилагане на планове от общината за ПО на хранителни отпадъци в общински социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия, общински пазари и др. където се образуват хранителни отпадъци	-	Общински бюджет, програми	12/2022 за изготвянето; 12/2028 за прилагането	Предотвратени хранителни отпадъци от общински звена като пример за останалите организации в общините	Брой разработени планове	В края на програмния период всички звена генериращи хранителни отпадъци, са разработили планове и прилагат мерки от тях	Общини	Общински звена

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет индикативен (хил.лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	**НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ**								
СЦ 1	Изпълнение на непрекъснати целенасочени кампании за разясняване и предоставяне на информация за ПО на хранителни отпадъци на общинско ниво, в т.ч. относно значението на "Най-добър до" и "Годен до" на търговските хранителни продукти	5 хил. лв. на кампания	Бюджет на община в т.ч. отчисления по чл.64 от ЗУО, Европейски програми	01/2021-12/2028	Гражданите и бизнеса са запознати с ползите от ПО на хранителните отпадъци и възможните действия за ПО на хранителните отпадъци	Брой реализирани кампании на общинско ниво	До края на програмата са проведени поне четири кампании на общинско ниво	Община	НПО, медии, други
СЦ 1	Изпълнение на демонстрационни проекти за предотвратяване на хранителните отпадъци	200	Бюджет на община, "Програма за околна среда 2021-2027"	01/2022-12/2026	Изпълнени проекти за предотвратяване на хранителни отпадъци от бита, ресторантьорство и туризъм, и реализирани и разпространени добри практики	Брой подадени проектни предложения; брой сключени договори	Брой изпълнени проекти	Общини	Общински звена, юридически лица със стопанска цел
СЦ 1	Подкрепа на дейността на организация/и, които организират и осъществяват даряването на храни преди изтичането на срока на годност	-	"Програма за храни и/или основно материално подпомагане " 2021-2027	01/2021-12/2028	Институционално обезпечаване на дейностите по организиране и осъществяване даряването на храни	В проекта на " Програма за храни и/или основно материално подпомагане " 2021-2027 е включена мярка за финансиране	" Програма за храни и/или основно материално подпомагане " 2021-2027 г. е сключила договор за безвъзмездна финансова помощ с организация/и в	МТСП	Българска хранителна банка; други организации, които имат капацитет и значителен опит с дейности по събиране и даряване на храни преди изтичане срока на годност

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет индикативен (хил.лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	**НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ**								
						дейността на организация/и в сферата на даряване на храни преди изтичане срока на годност, възможно с директен бенефициент Българска хранителна банка	сферата на даряване на храни преди изтичане срока на годност, вкл.широка информационна кампания		
СЦ 1	Прилагане в пълен обхват на възможностите за даряването на храни, които са предоставени на европейско ниво с оглед преодоляване на бариерите за даряване на храни чрез механизмите за прилагане на ДДС	-	Бюджет на МФ	12/2021	Увеличаване даряването на храни преди изтичането на срока на годност и намаляване на хранителните отпадъци	Изготвен проект на указания/нормативни промени за премахване на бариерите, свързани с ДДС	Одобрени указания/нормативен акт, чрез които са премахнати бариерите за даряване на храни преди изтичането на срока на годност	МФ	Община, неправителствени организации

*Бюджетът е индикативен

ПОДПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ

ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Целите за рециклиране на битовите отпадъци, които страната си е поставила да постигне поетапно до 2035 г., са както следва:

- до 1 януари 2020 - най-малко 50 на сто от общото им тегло
- до 1 януари 2025 - най-малко 55 на сто от общото им тегло
- до 1 януари 2030 - най-малко 60 на сто от общото им тегло
- до 1 януари 2035 - най-малко 65 на сто от общото им тегло

Целите се изпълняват от общините в РСУО, в съответствие с решението, взето от Общото събрание на съответната регионална система.

Важна предпоставка за постигане на целите за намаляване количествата на депонираните отпадъци и увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци са и част от действията, предприети през последните години в това направление, а именно:

- ясно определената отговорност на общините за управление на битовите отпадъци, включително поставените цели за рециклиране
- определянето на задължителни количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло
- въведеното законово изискване към административните, стопанските, образователните, търговските и други подобни обекти, които генерират битови отпадъци, да събират разделно отпадъците от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метал и да сключват договори за предаването им на оторизирани за такава дейност фирми и организации
- въвеждането на икономически инструменти, стимулиращи общините да подобрят показателите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци (отчисления за депониране на всеки тон битови отпадъци), като тези от тях, които изпълнят посочените цели за рециклиране на битовите отпадъци се освобождават от 50% от дължимите отчисления за депониране
- друг икономически стимул по отношение на осигуряване от общините на площадки за предаване на разделно събрани отпадъци от гражданите и фирми е освобождаването на общините от допълнително заплащане с 15% завишение на дължимите отчисления за депониране, за общини, които не изпълнят задължението си за осигуряване на посочената инфраструктура
- нормативно осигурената възможност общините да използват натрупаните суми от заплатените от тях отчисления за депониране за финансиране на инвестиционни разходи за рециклиране и друго оползотворяване на битовите

отпадъци

- вече функционират инсталации за отделяне на полезните компоненти от битовите отпадъци като резултат от изграждането им посредством публично-частно партньорство между организациите по оползотворяване за отпадъци от опаковки, както и финансово подпомагане чрез ПУДООС, на някои от тях.
- Разработени, одобрени и финансирани проекти по ОПОС в рамките на последните два програмни периода. С реализацията на проектите за регионални системи по ОПОС 2007-2013 г. са изградени и 11 сепариращи, 18 инсталации за компостиране на зелени отпадъци и 1 инсталация за анаеробно разграждане на хранителни отпадъци. По ОПОС 2014-2020 г. са подписани договори и в процес на изграждане са 35 инсталации за компостиране на зелени отпадъци и 3 броя анаеробни инсталации. След тяхното изграждане и въвеждане в експлоатация в страната ще функционират 53 инсталации за компостиране за зелени отпадъци и 4 инсталации за анаеробно разграждане.
- Над 6 млн. жители на страната са обхванати от системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки от хартия и метал, пластмаса и стъкло. Това е важна предпоставка за изпълнение не само на националните цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, но е принос за изпълнение на общинските и националните цели по настоящата програма за рециклиране на поне 50% от битовите отпадъци до 2020 г. Към настоящия момент в системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки са обхванати 207 общини.
- Проведени са обучителни програми за общините за запознаването им с нормативната уредба относно изискванията за рециклиране на битовите отпадъци и представяне на добри общински практики и препоръки в тази област.

II. ЦЕЛИ И МЕРКИ КЪМ ПОПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ

Стратегическа цел

Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

Оперативна цел

Увеличаване на количеството на рециклираните и оползотворени битови отпадъци и намаляване на количествата на вредни вещества, съдържащи се в тях.

Мерки

В Програмата за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци са предвидени мерки, които условно могат да бъдат класифицирани като инвестиционни мерки и неинвестиционни (меки) мерки.

Инвестиционните мерки са насочени основно към реализация на проекти за изграждане

на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци, инсталации за рециклиране, инсталации за компостиране, създаване на центрове за подготовка за повторна употреба и др.

„Меките" мерки са насочени към осъществяването на различни тематични проверки, провеждане на информационни и разяснителни кампании и обучения, различни нормативни промени и др.

В резултат от изпълнението на мерките от програмата до 2030 г. минимум 55% от общото тегло на битовите отпадъци ще бъдат подготвени за повторна употреба и рециклиране.

РСУО Ловеч попада в индикативния списък към Приложение №7 в които могат да се изградят инсталации за предварително третиране, към индикативния списък към Приложение №8 в които е необходимо да се осигурят инсталации за третиране на биоразградими отпадъци във връзка със задълженията за разделно събиране на хранително отпадъци от НПУО.

План за действие към Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
СЦ 2	Доизграждане/надграждане на регионална система за управление на битовите отпадъци; - *Изграждане на инсталация за предварително третиране на смесени битови отпадъци* - *Изграждане на инсталация за компостиране на зелени и/или биоразградими отпадъци;* - *Изграждане на инсталация за третиране на биоразградими/хранителни отпадъци*	400	Програма за околна среда 2021-2027 г	01/2022-12/2028	Осигурена необходима инфраструктура за пълното завършване на регионалната система.	Изготвено и подадено проектно предложения и сключен договор	Изградена инсталация	Община от РСУО	МОСВ, УО на ПОС
СЦ 2	Създаване на центрове за подготовка за повторна употреба и поправка, и/или друг начин за предотвратяване на отпадъците	200	Програма за околна среда 2021-2027 г., общински бюджет	01/2022 - 12/2025	Създадени центрове за подготовка за повторна употреба и поправка	Брой изготвени проекти; брой изпълнявани проекти	Брой създадени центрове за подготовка за повторна употреба и поправка	Община	юридически лица със стопанска цел
СЦ 2	Изготвяне на общински/регионални програми за управление на отпадъците, съответстващи на НПУО.	20	Бюджет на общината	след 2028 г.	Общините разполагат с управленски документ като важен инструмент за планиране и провеждане на общинската политика за управление на отпадъците	Общините са изготвили задания за разработване на програмите	Програмите са одобрени от Общински съвети	Общини	Местни НПО, бизнес и др.
СЦ 2	Изграждане на общински площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани	200	Програма за околна среда 2021-2027 г.,	01/2022 - 12/2024	Изградена площадка в общината, даваща възможност на населението	Брой изградени площадки	Във всички населени места над 10 хил.жители има	Община	УО на ПОС

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
	отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, масово разпространени и други разделно събрани отпадъци		общински бюджет		да предава безвъзмездно разделно събрани отпадъци		изградени площадки за предаване на разделно събрани отпадъци		
СЦ 2	Изграждане на нови и разширяване на съществуващите системи за разделно събиране на битови отпадъци	30	ПОС 2021-2027, общински бюджет	01/2022-12/2028	Изградена нова система и разширена съществуваща система за разделно събиране на битови отпадъци	Изготвено проектно предложение и сключен договор с бенефициенти	Изградени нови системи или разширени съществуващи системи	Община, РСУО	УО на ПОС
СЦ 2	Широко информиране на населението за точните местонахождения на местата за предаване и площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци, вид и количество на отпадъците, които да се оставят на тези площадки и др.	2 хил. на кампания	Общински бюджет	01/2022 - 11/2028	Обществеността е информирана относно местонахождението на площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци и вида и количествата на отпадъците, които могат да бъдат предавани	Публикуване на интернет страницата на общината информация за местонахождението на площадките за разделно събрани отпадъци и вида и количествата на събираните отпадъци до 12.2021 г. и актуализирането и	Публикуване на интернет страниците си информация за местонахождението на площадките за разделно събрани отпадъци и вида и количествата на събираните отпадъци	Община	
СЦ 2	Провеждане от общината на информационни кампании за разделно събиране, подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци като ресурси в съответствие с мерките, предвидени в общинските	2 хил. на кампания	Общински бюджет, "Програма за околна среда 2021-2027"	Ежегодно до 2028 г.	Гражданите и фирмите са информирани за реда, начина и ползите от разделното събиране и оползотворяване на битовите отпадъци	Проведена поне една информационни кампании за разделно събиране и подобряване управлението на	Ежегодно провеждани информационни кампании за разделно събиране и подобряване управлението на битовите отпадъци	Община	

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
	програми за управление на отпадъците					битовите отпадъци на година			
СЦ 2	Ежегодно провеждане на поне две кампании за разделно събиране на отпадъци от хартия и други материали (напр. в края и в началото на учебната година)	2 хил. на кампания	Общински бюджет	Ежегодно до 2028 г.	Допълнителни количества разделно събрани отпадъци от общините	Проведени поне две кампании за разделно събиране на стара хартия и други отпадъци в годината	Провеждат се ежегодни информационни кампании за разделно събиране на стара хартия и други отпадъци	Община	Училища, НПО, ОО
СЦ 2	Създаване и поддържане от общината на електронни регистри на търговските, административните, стопански и други подобни обекти, чиято дейност е свързана с управление на отпадъците	-	Общински бюджет	12/2025	Създадени регистри на обектите, които подлежат на контрол по управление на отпадъците от общините	Създаден и поддържан регистър	Общината има информация за обхвата на обектите, които подлежат на контрол от общините по нормативната уредба за управление на отпадъците	Община	
СЦ 2	Изготвяне на годишни планове и годишни отчети за осъществяване на контрол от общината за изпълнение на изискванията на общинските наредби за управление на отпадъците относно разделното събиране и подготовката за повторна употреба на битовите отпадъци	-	Общински бюджет	Ежегодно до 2028 г.	Одобрени годишни планове и годишни отчети за контрол по нормативната уредба за управление на отпадъците	Одобрени общински годишни планове и годишни отчети за контрол по нормативната уредба за управление на отпадъците	Осъществена контролната дейност по управление на отпадъците на основата на детайлно разработен план и отчитат изпълнението на годишните цели за контролната	Община	

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
							дейност на основата на годишния план		
СЦ 2	Осигуряване на необходимото техническо оборудване за общинската администрация, с което служителите отговарящи за отпадъците да извършват проверки	10	Общински бюджет	12/2023	Повишена ефективност и възможност за извършване на планови и извънпланови проверки	Брой предоставено оборудване	Техническото оборудване е повече спрямо 2020 г.	Община	
СЦ 2	Прилагане от общината на изисквания на ЗМДТ относно формиране на такса битови при новите бази за отделните услуги в рамките на план-сметката на общината	-	Общински бюджет	01/2022	Приложен е принципа "замърсителят плаща" по отношение определяне размера на такса битови отпадъци	Приложени нови изисквания на ЗМДТ	Приложени нови изисквания на ЗМДТ	Община	

*Бюджетът е индикативен

ПОДПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ СТРОИТЕЛСТВО И РАЗРУШАВАНЕ

ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради се характеризират с висок потенциал за рециклиране и повторна употреба, като някои от техните компоненти имат висока ресурсна стойност. Правилното управление на строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради допринася за постигането на устойчивост и подобряване качеството на живот. Според РДО до 2020 г. подготовката за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване следва да се увеличи най-малко до 70% от общото им тегло, като се изключват незамърсени почви, земни и скални маси от изкопи в естествено състояние. В националното законодателство заложената крайна цел за рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване до 1 януари 2020 г. от най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците също не е променяна и се запазва и за периода на НПУО 2021-2028 г.
Важна предпоставка за постигане на целите са част от действията, предприети за постигане на тези цели до момента, а именно:

- одобрените нормативни разпоредби в ЗУО и в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали от 2017 г. - в тях са разграничени ясно отговорностите на общинските, регионалните и централните институции, като са поставени следните ключови изисквания:

  - Възложителят на инвестиционен проект е отговорен за изпълнението на целите за рециклиране на строителните отпадъци.

  - Възложителят е длъжен да разработи План за управление на строителните отпадъци като задължителна част от строителната документация за инвестиционния проект за издаване на разрешение за строеж и се одобрява заедно с целия проект. Изпълнението на Плана за управление на строителните отпадъци осигурява проследимост на количествата на отпадъците от момента на тяхното образуване до предаването им за оползотворяване или крайно обезвреждане. Въвеждането на този механизъм улеснява осъществяването на контрол от страна на компетентните органи за изпълнение на изискванията на наредбата, както превантивно – на етап издаване на разрешение за строеж, така и последващо – при контрол на изпълнението на строителните дейности и в процедурата на въвеждане в експлоатация на обекта.

  - Възложителите на инвестиционни проекти, финансирани с публични средства, са отговорни за влагане в строежите на определен процент материали от рециклирани строителни отпадъци или материално оползотворяване в обратни насипи.

  - Възложителите на СМР и/или премахването на строежи извън предходната точка осигуряват селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове отпадъци в минимални количества.

II. ЦЕЛИ И МЕРКИ КЪМ ПОПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ РАЗРУШАВАНЕ НА СГРАДИ

Стратегическа цел

Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

Оперативна цел

Увеличаване на количеството на рециклираните и оползотворени битови отпадъци и намаляване на количествата на вредни вещества, съдържащи се в тях.

Мерки

Подпрограмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради съдържа както инвестиционни мерки, така и „меки“ мерки.

Меките мерки са основно насочени към успешното прилагане на практика на нормативната уредба, както и към повишаване на информираността и капацитета в разглежданата област.

Инвестиционните мерки по подпрограмата са свързани с реализацията на процедура за финансиране на проекти и изпълнение на проекти за системи, съоръжения и инсталации за селективно разрушаване, подготовка, рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и за производство на рециклирани строителни материали. Възможни източници на финансиране са средства, осигурени от Програма за околна среда 2021-2027 г. Възможно е и публично – частно партньорство между бизнеса и общината, включително чрез предоставяне на подходящи общински терени за изграждане на съоръжения.

План за действие на Подпрограмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
СЦ 2	Реализация на проект за системи, съоръжения и инсталации за селективно разрушаване, подготовка, рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци	20	ПОС 2021-2027 – финансови инструменти	01/2023-12/2028	Намален риск за околната среда и човешкото здраве от вредното въздействие на тези групи отпадъци	Изготвено проектно предложение и сключен договор	Изградена система, съоръжение и инсталация	Община	Юридически лица със стопанска цел
СЦ 2	Разделно събиране и рециклиране на строителни отпадъци, вкл. в индустриални зони при доказана необходимост	100	ПОС 2021-2027; общински бюджет	01/2023-12/2028	Намален риск за околната среда и човешкото здраве от вредното въздействие на тези групи отпадъци	Изпълнен проект за разделно събиране и рециклиране на строителни отпадъци	Изпълнен проект	Община	Юридически лица със стопанска цел
СЦ 2	Прилагане на контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци	4	Общински бюджет	01/2021-12/2028	Осъществен контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за	В годишните планове за извършване на контролна дейност на компетентните органи са включени тематични проверки относно спазване на изискванията за строителни	Спазени са всички изисквания на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителни отпадъци	Община	Възложители на инвестиционни проекти

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
					строителните отпадъци	отпадъци; брой извършени проверки; брой наложени санкции; брой съставени предписания			
СЦ 2	Включване в документацията за провеждане на обществени поръчки за строителство на сгради на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали	0	Бюджет на възложителите на обществени поръчки	12/2028	В строителството на сгради се влагат рециклирани строителни материали	2021-2023 - 2%; 2024-2028 - 2,5%	2028 - 2,5%	Община, когато е възложител на обществени поръчки	Изпълнител/ Строител
СЦ 2	Включване в документацията за провеждане на обществени поръчки за строителство на пътища на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали	0	Бюджет на възложителите на обществени поръчки	12/2028	В строителството на пътища се влагат рециклирани строителни материали или на третирани строителни отпадъци за материално оползотворяване в обратни насипи	2021-2023 - 8%; 2024-2028 -10%	2028 - 10%	Общината, когато е възложител на обществени поръчки	Изпълнител/ Строител
СЦ 2	Включване в документацията за провеждане на обществени поръчки за рехабилитация, основен ремонт и реконструкция	0	Бюджет на възложителите на обществени поръчки	12/2028	При ремонтите на пътища се влагат рециклирани	2021-2023 - 2%; 2024-2028 -3%	2028 - 3%	Общината, когато е възложител на	Изпълнител/ Строител

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
	на пътища на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали				строителни материали			обществени поръчки	
СЦ 2	Включване в документацията за провеждане на обществени поръчки за строителство, реконструкция и основен ремонт на други строежи от техническата инфраструктура на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали	0	Бюджет на възложителите на обществени поръчки	12/2028	В строителството на други строежи от техническата инфраструктура се влагат рециклирани строителни материали	2021-2023 - 5%; 2024-2028 -8%	2028 - 8%	Общината, когато е възложител на обществени поръчки	Изпълнител/ Строител
СЦ 2	Включване в тръжните документи за строителство на изискването за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи	0	Бюджет на възложителите на обществени поръчки	12/2028	Строителни отпадъци се оползотворяват в обратни насипи	2021-2022 - 8% 2023-2024 - 9% 2025 - 10% 2026-2028 - 11%	2028 - 12%	Общината, когато е възложител на обществени поръчки	Изпълнител/ Строител

*Бюджетът е индикативен

ПОДПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МРО

УПРАВЛЕНИЕ НА ОПАКОВКИТЕ И ОТПАДЪЦИТЕ ОТ ОПАКОВКИ

ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Съгласно ЗУО "Масово разпространени отпадъци" са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление. Съгласно националното законодателство са поставени годишни количествени цели за рециклиране и оползотворяване на шест групи масово разпространени отпадъци:

- Отпадъци от опаковки
- ИУМПС
- ИУЕЕО
- Отпадъчни масла и нефтопродукти
- Отпадъци от гуми
- Отпадъци от батерии и акумулатори

Целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, ИУМПС, ИУЕЕО и от батерии и акумулатори са заложени на общоевропейско ниво, а в България са поставени и се изпълняват национални количествени цели и за отпадъци от гуми и за отпадъчни масла и нефтопродукти. Целите за оползотворяване и рециклиране на шестте групи МРО на територията на цялата страна се изпълняват успешно чрез въведените схеми за разширена отговорност на производителя. Поставени са изисквания за ясно определяне на ролите на отделните заинтересовани страни, ефективността на разходите, определянето на вноските, които производителите заплащат, изисквания за прозрачност, както и системи за отчитане и ефективен контрол на дейността на схемите.

Заложените цели за МРО по години са следните:

Група МРО	Цели
Отпадъци от опаковки	**До 2025 г.:** 65% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклира, в т.ч. Пластмаси: 50% Дърво: 25% Черни метали: 70% Алуминий: 50% Стъкло: 70% Хартия и картон: 75% **До 2030 г.:** 70% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклират, в.т.ч.: Пластмаси: 55% Дърво: 30% Черни метали: 80% Алуминий: 60% Стъкло: 75% Хартия и картон: 85%

Група МРО	Цели
ИУМПС	**Ежегодно:** ниво на повторна употреба и оползотворяване, не по-ниско от 95% от теглото на всяко ИУМПС **Ежегодно:** ниво на повторна употреба и рециклиране, не по-ниско от 85% от теглото на всяко ИУМПС
ИУЕЕО	**Ежегодно:** разделно е събрано мин. 65% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години
Отпадъци от отработени масла	**Ежегодно:** мин. 40% от количеството масла, пуснати на пазара през съответната година
Отпадъци от гуми	**Ежегодно:** не по-малко от 50% от количеството гуми, пуснати на пазара на РБ през текущата година се регенерират и/или рециклират
Отпадъци от портативни батерии и акумулатори (ПБА)	**Ежегодно:** разделно са събрани мин. 45% от пуснатите на пазара ПБА с изключение на ПБА, които са били пуснати на пазара, но са изнесени или изпратени от територията на страната
Отпадъци от индустриални батерии и акумулатори	**Ежегодно:** разделно са събрани мин. 25% от пуснатите на пазара индустриални батерии и акумулатори
Отпадъци от автомобилни батерии и акумулатори	**Ежегодно** са събрани разделно 100% от пуснатите на пазара автомобилни батерии и акумулатори

За разлика от останалите МРО, в управлението на отпадъците от опаковки общините имат значително по-активно участие и задължения като една от основните заинтересовани страни, което изисква много по-добра координация между всички участници в процеса на управление на отпадъците от опаковки. В случай че нямат сключен договор с организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки, общините са длъжни да разработват и изпълняват сами програми за разделно събиране на отпадъци от опаковки и да предоставят ежегодно информация на МОСВ в тази връзка.

Всички МРО, с изключение на отпадъците от опаковки, се образуват в резултат на употребата на самия продукт, пуснат на пазара, който след употребата се превръща в отпадък. Отпадъците от опаковки са резултатът от употребата на продукти, които са опаковани и именно опаковките, а не самите продукти са предмет на изискванията за рециклиране и оползотворяване. В допълнение при опаковките става въпрос за изключително широк диапазон от опаковани продукти – десетки хиляди вида, което допълнително усложнява организирането на системите за разделното им събиране.

В допълнение към гореизложените цели наскоро приетото европейско законодателство от пакета „Кръгова икономика“ поставя по-специални изисквания към едни от най-широко разпространените пластмасови опаковки, а именно пластмасовите бутилки за напитки за еднократна употреба. По-конкретно се поставя изискването всяка държава членка да гарантира, че:

- от 2025 г. някои бутилки за напитки трябва да съдържат най-малко 25% рециклирана пластмаса, а от 2030 г. - най-малко 30%.

- държавите-членки да осигурят разделното събиране с цел рециклиране на пластмасови бутилки за еднократна употреба до 3 литра на ниво най-малко 77% до 2025 г. и до 2029 г. - 90%.

II. ЦЕЛИ И МЕРКИ КЪМ ПОПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МРО И ОТПАДЪЦИ ОТ ОПАКОВКИ

Стратегическа цел

Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

Оперативна цел

Увеличаване на количеството на рециклираните и оползотворени МРО и намаляване на количествата на вредни вещества, съдържащи се в тях.

Мерки

Подпрограмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО включва основно „меки" мерки, които имат административно-регулаторен и информационно-образователен характер. Предвидени са мерки за повишаване на административния капацитет.

План за действие към Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
СЦ2	Провеждане на информационните кампании сред обществеността, относно ОО и МРО	5 хил. лв. на кампания	Общински бюджет	Ежегодно до 2028	Увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци	Брой проведени информационни кампании	Повишена информираността на обществеността по въпросите на управлението на МРО, отчетена при проучвания на общественото мнение	Община	ОО
СЦ 2	Обобщаване и публикуване на информация за местата за събиране на ИУЕЕО, НУБА, ИУГ и изготвяне на годишна справка за количества отпадъци	-		Ежегодно	Прозрачност и информиране на обществеността относно управлението на МРО	Публикуване на информация	Информиране на населението	община	ОО
СЦ 2	Сключване на договори за разделно събиране на ОО и МРО;	-	-	2021 – 2028 г.	Увеличаване на количествата разделно събрани хартия и картон, стъкло, пластмаси, дърво и метали, вкл. отпадъци от опаковки от същите материали	Сключен договор	Повишаване количествата разделно събрани отпадъци от опаковки и МРО.	Община	
СЦ 2	Оптимизиране на системите за разделно събиране на МРО		Фирма или организация	ежегодно	Увеличаване на количествата разделно	Справка за разположение на системата	Достъпност на системата за гражданите	Община	ОО

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
					събрани отпадъци				
СЦ 2	Увеличаване на контрола от страна на общината, относно спазването на забраната за изхвърляне на МРО на нерегламентирани за целта места			2021-2028 г.	Увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци	Извършени проверки и предприети мерки	Създадена ефективност за използване на системата	Община	
СЦ 2	Уведомяване на обществеността за лицата, притежаващи разрешителен документ за извършване на дейности по събиране, съхранение и оползотворяване на МРО.			Постоянен	Увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци	Уведомяване на обществеността	Уведомяване на обществеността	Община	РИОСВ, фирми притежаващи разрешителен документ;
Управление на опаковките и отпадъците от опаковки									
СЦ2	Въвеждане от общината в наредбата по чл.22 от ЗУО на изисквания за търговските и други подобни обекти за разделно събиране на отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси, дърво и метали, вкл. отпадъци от опаковки от същите материали, и осъществяване на контрол и налагане на предписания/глоби	1	Бюджет на общината	2021-2028	Увеличаване на количествата разделно събрани хартия и картон, стъкло, пластмаси, дърво и метали, вкл. отпадъци от опаковки от същите материали	Разработване на конкретни механизми за общината;	Всички задължени търговски и други подобни обекти прилагат изискванията за разделно събиране на отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси, дърво и метали, вкл. отпадъци от опаковки от същите материали	Община	Търговски и други подобни обекти
СЦ2	Поемане на доброволни ангажименти от бизнеса за прилагане на практики за предотвратяване генерирането на	0	Бюджет на организациите, поели	2021-2028	Предотвратени количества отпадъци от опаковки	Планирани мерки за предотвратяване на	Изпълнени мерки за предотвратяване на отпадъци от опаковки от бизнеса	Общини	Бизнес организации (търговски

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
	отпадъци от опаковки от стоки, които предлагат на пазара		доброволно ангажимента			отпадъците от опаковки от бизнеса			обекти и др.)
СЦ2	Провеждане на информационни кампании/обучение сред училищата, детските градини и общинските звена за разделното събиране на ОО и МРО на територията на общината	2	Бюджет на общината	2021-2028	Увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци	Брой проведени информационни кампании	Повишена информираността на обществеността по въпросите на управлението на МРО, отчетена при проучвания на общественото мнение	Община	ОО

*Бюджетът е индикативен

ПОДПРОГРАМА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонирани битови отпадъци

I. ВЪВЕДЕНИЕ

В резултат на изпълнението на подпрограмата за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци се очаква до 2040 г. количеството на депонираните битови отпадъци да се намали до 10% или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци. По-конкретно:

- ще бъде осигурен капацитет за депониране на остатъчните битови отпадъци и на друга площадкова инфраструктура
- ще бъдат рекултивирани и закрити всички общински депа
- ще бъде осигурена инфраструктура за стабилизиране на биоразградимата фракция на отпадъците
- ще бъдат разработени иновативни продукти и технологии, чрез които се подобрява йерархията на управление на отпадъците
- ще бъдат изготвени практически решения за проблемите с най-широко генерираните производствени опасни отпадъци
- ще бъде повишен капацитетът на институциите да осъществяват контрол н трансграничен превоз на отпадъци, вкл. за откриване на незаконни превози на отпадъци.

II. ЦЕЛИ И МЕРКИ КЪМ ПОПРОГРАМА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

Стратегическа цел

Намаляване на количествата и на риска от депонирани битови отпадъци

Оперативна цел

Намаляване на количествата на депонираните битови отпадъци и увеличаване дела на рециклираните и оползотворените такива;

Мерки

Предвидените мерки са както инвестиционни, така и "меки" мерки. Инвестиционните мерки са насочени основно към изграждане на площадкова инфраструктура за битови отпадъци, закриване и рекултивация на общински депа, третиране на утайки от ПСОВ, устойчиво управление на излезли от употреба препарати за растителна защита и др.

„Меките" мерки са насочени към реализация на публични, бизнес и научни проекти за разработване/внедряване на различни иновативни методи за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци. Предвидени са мерки за повишаване на капацитета на публичната администрация по отношение трансграничния превоз на отпадъци и др.

План за действие към Подпрограма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ3: НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ									
СЦ3	Доизграждане/надграждане на регионални системи за управление на битовите отпадъци	100	Програма за околна среда 2021-2027 г.	01/2022-12/2028	Осигурена необходима инфраструктура с цел намаляване на количеството депонирани битови отпадъци в общината	Изградени инсталации	Намалено количество депонирани битови отпадъци и постигнати цели към 2030/2035 г.	Общини, част от РСУО	МОСВ
СЦ3	Мониторинг и следексплоатационни грижи на общинското на общинското депо	Съгласно плана за мониторинг	Отчисления по чл. 60 от ЗУО; Общински бюджет	Постоянен	Контрол и последващ мониторинг на параметрите на закритото общинско депо	Информираност на населението за закриване на депото	Създадена организация за контрол	Община	
СЦ3	Периодично почистване на локално образувани натрупвания на отпадъци на нерегламентирани за целта места	20	Общински бюджет	Постоянен	Предотвратяване замърсяването с отпадъци	Брой нерегламентирани замърсявания	% или брой намаление нерегламентирани замърсявания	Община	
СЦ3	Закриване и рекултивация на клетка №3 от регионалното депо за отпадъци	Съгласно проект	ПОС 2021 – 2028 г,. ПУДООС, общински бюджет	01/2022-12/2028	Предотвратяване замърсяването с отпадъци	Рекултивиране на клетка №3 на регионалното депо	Предотвратяване замърсяването с отпадъци	Общини, част от РСУО	

*Бюджетът е индикативен

IX. КООРДИНАЦИЯ С НАЦИОНАЛНИ, ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

13.1. Координация с програмни документи на национално ниво

При разработване на настоящата програмата са взети предвид основните постановки на националните програмни документи, в т.ч.:

- *Националния план за управление на отпадъците 2021-2027 г.*

Националният план за управление на отпадъците (НПУО) има ключова роля за постигане на ефективно използване на ресурсите и устойчиво управление на отпадъците, тъй като анализите на съществуващата ситуация показват, че в България съществува значителен потенциал за подобряване на предотвратяването и управлението на отпадъците, по-добро използване на ресурсите, като същевременно бъдат намалени вредните въздействия на отпадъците върху околната среда.

Генералната стратегическа цел на страната в сферата на управление на отпадъците е: „Общество и бизнес, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси.“

Формулирани са три стратегическите цели в синхрон за настоящата програма, гарантиращи постигането на генералната стратегическа цел, като следва:

- Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване
- Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци
- Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

Направени са прогнози и финансови разчети за необходимите инвестиции за постигане на целите на НПУО.

Изпълнението на програмите с мерки от НПУО ще осигури достигане на националните цели за управление на отпадъците, произтичащи от европейското законодателство и ЗУО.

Националния план за управление на отпадъците има следната структура и съдържание:

- Основни изводи от анализа на състоянието на управлението на отпадъците
- SWOT анализ (анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите)
- Цели и подцели
- План за действие с Програми от мерки за постигане на целите
- Координация с други планове и програми
- Система за контрол на изпълнението, оценка на резултатите, отчети актуализация на НПУО
- Приложения, в които са представени - Подробните анализи за състоянието на управлението на отпадъците

- *Национална програма за развитие: България 2030 г. приета с протокол на Министерски съвет №67.25 от 02.12.2020 г.*

Националната програма за развитие на БЪЛГАРИЯ 2030 (детайлизирана стратегия) е рамков стратегически документ от най-висок порядък в йерархията на националните програмни документи, детерминиращ визията и общите цели на политиките за развитие във всеки сектор на държавното управление, включително техните териториални измерения.

Ангажиментът за разработване на национален стратегически документ за развитие на страната в средно- и дългосрочен период е залегнал в програмата за управление на правителството на Република България за периода 2017 – 2021 г., приета с Решение №447 на Министерски съвет от 2017 г. При изготвянето на Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030 е отделено специално внимание на Програмата за устойчиво развитие за периода до 2030 г. на Организацията на обединените нации (ООН) *„Да преобразим света*“ и на включените в нея 17 глобални цели за устойчиво развитие. Програмата и Целите са разгледани като рамка на националните политики за развитие, а самата Национална програма за развитие България 2030 – като отговора на правителството за изпълнението им.

Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030 стъпва на нарочен Анализ на социално-икономическото развитие на страната след присъединяването ѝ към Европейския съюз, целящ да идентифицира ключовите проблемни области и пропуски в политиките за развитие на страна, обсъден със социално-икономическите партньори в рамите на Икономическия и социален съвет и Националния съвет за тристранно сътрудничество.

Тази детайлизирана версия на Националната програма за развитие: България 2030 стъпва върху визията, целите и приоритети за социално-икономическо развитие на България в периода 2021-2030 г., одобрени с Решение на Министерски съвет №33 от 20.01.2020 г. В документа подробно са разписани областите на въздействие, които ще бъдат обект на целенасочени интервенции до 2030 г., подредени по приоритети (13 приоритета) и подприоритети и съпътствани от индикатори за резултат, индикативен финансов ресурс, източници за финансиране и съотносими цели за развитие на ООН.

9.1. Координация с програмни документи на община Ловеч

Програмата за управление на отпадъците на община Ловеч 2021-2028 г. е елемент от цялостната система за планиране на развитието на общината. Целите и мерките в настоящата Програма са синхронизирани и съобразени с ключови общински програмни документи – програма за управление на отпадъците 2016-202 г., План за интегрирано развитие на община Ловеч (ПИРО 2021 – 2027 г.)

X. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

14.1. Наблюдение на изпълнението на програмата за управление на отпадъците

Наблюдението и оценката на изпълнението на Програмата за управление на отпадъците на Община Ловеч е от ключово значение, с оглед проследяване на напредъка по постигане на поставените цели, срокове и ресурси и навременно предприемане на действия за преодоляване на възникващи проблеми при реализацията на мерките, а при необходимост - предприемане на действия за актуализация на Програмата.

Наблюдението на Програмата за управление на отпадъците ще се осъществява чрез периодично събиране на информация, свързана с напредъка по изпълнение на включените в Програмата мерки и степента на постигане на индикаторите, както и анализ на събраната информация и на възникнали проблеми при изпълнението и причините за тях. В допълнение, за всяка мярка ще се наблюдава и спазването на планирания график и степента на изразходване на ресурсите.

Дейностите по прилагане изпълнението на общински планове и стратегии в областта на околната среда и управлението на отпадъците се извършват от експерти в община Ловеч, дирекция „Техническа инфраструктура околна среда“ е създадено звено „Контрол, екология, чистота и обществен ред“ – „КЕЧОР“.

14.2. Контрол и отчитане на изпълнението на програмата за управление на отпадъците

Орган за контрол по изпълнение на програмата за управление на отпадъците е общинският съвет. Кметът на общината информира ежегодно общинския съвет и обществеността за изпълнението на програмата през предходната календарна година.

За целта той изготвя Отчет за изпълнение на Програмата за управление на отпадъците. Отчетът се представя в срок до 31 март, като копие от отчета се изпраща на РИОСВ.

Целта на отчета за изпълнение на програмата през предходната календарна година е да се проследи напредъкът при изпълнението и да се идентифицират необходимите промени или адаптиране на програмата за текущата година.

Отчетът се изготвя на достъпен език и стил и се препоръчва да включва графики, фигури, таблици, които да илюстрират напредъка по изпълнение на мерките и целите. Това е необходимо за по-добро разбиране на съдържанието от страна на неспециалисти в областта на отпадъците – както общински съветници, така и широката общественост.

Целесъобразно е годишният отчет за изпълнение на програмата за управление на отпадъците да се изготвя в следния формат:

1. Въведение

2. Общи условия за изпълнение и промени в социално-икономическите условия в общината

3. Действия, предприети от общината за осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението
    - Създадени механизми за събиране, обработка и анализ на данни
    - Преглед на проблемите, възникнали в процеса на изпълнение на програмата през съответната година, и предприетите мерки за преодоляването им
    - Резултати от извършени оценки и тематични допитвания към края на съответната година
4. Напредък по изпълнение на целите и мерките в Програмата
5. Заключение

Приложения

Въведението включва уводни бележки, в които се обяснява основанието за изготвяне на отчета, за кого е предназначен отчетът, какви са целите на отчета и пояснение как е структуриран. Може да се включат и други важни съображения във връзка с изпълнение на програмата за управление на отпадъците в отчетния период.

Отчетът за изпълнение е основната част от документа и представя промени в средата за изпълнение през отчетната година; описание на предприетите от общината действия за мониторинг и контрол по изпълнение на програмата, вкл. проведени оценки и/или допитвания до населението; постигнатия напредък по изпълнение на целите и мерките въз основа на включените в програмата индикатори за изпълнение и анализ на тяхното изпълнение, както и причините за неизпълнение. Описанието на напредъка по изпълнението на целите и мерките се структурира по целите, включени в Програмата за управление на отпадъците.

В заключителната част се представят изводи от анализа на изпълнението и предложения за промени или адаптиране на програмата за текущата година в случай на необходимост.

В приложение в табличен формат се докладва напредъкът по изпълнение на индикаторите, разработени за постигане на специфичните цели в програмата за управление на отпадъците, който е основата за текстовата част на отчета за напредъка по изпълнение на програмата.

14.3.Процедура по актуализация на програмата

Програмата за управление на отпадъците ще бъде актуализирана в случай на промени в законодателството, които налагат съществени промени в заложените стратегически и оперативни цели и в планираните мерки за тяхното постигане. Процедурата на

актуализация ще включва изготвяне на актуализиран вариант на Програмата за управление на отпадъците на Община Ловеч, провеждане на публично обсъждане, прилагане на законодателството за екологична оценка на планове и програми, внасяне на актуализираната програма за одобрение и приемане от Общински съвет.

XI. НАСОКИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ И ОРГАНИЗИРАНЕ НА КОНСУЛТАЦИИ С ОБЩЕСТВЕНОСТТА И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ ПРИ РАЗРАБОТВАНЕ НА ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

1. Общи положения

Правото на гражданите на общините да се информират е регламентирано в ЗМСМА. В чл. 22 и чл. 28 от ЗМСМА са регламентирани задълженията на общинския съвет и на кмета във връзка с осигуряване на достъп на гражданите до работата на общинската администрация и актовете на общинския съвет. Провеждането на консултациите на общините с обществеността при разработване на общински програми за управление на отпадъците следва да се осланя на следните основни принципи:

- Прозрачност – проектът на програмата и информация за разработване на документа са публично достъпни.
- Равнопоставеност – процесът на консултации дава възможност за участие на всички заинтересовани страни и жители на общините от региона.
- Документиране – всички изказани предложения и коментари по време на организираното обществено обсъждане са документирани.
- Обратна връзка – участниците получават отговори относно техните предложения.

Целесъобразно е процесът на обществени консултации да започне още в ранен етап от изготвяне на програмата. Като начало е необходимо да се идентифицират заинтересованите страни, така че да се осигури консултиране на всички важни интереси.

2. Анализ на заинтересованите страни

Под „заинтересованите страни" в случая се разбират обществени и частни институции, групи от хора или отделни личности, които ще бъдат заинтересовани (пряко засегнати) от общинската програма за управление на отпадъците в община Ловеч и ще могат да повлияят върху нейните параметри, приемане и реализиране.

За целите на анализа са идентифицират основните заинтересовани страни, както и техните интереси, отношение и степен на поддръжка по отношение на прилагането на програмата. Анализът на заинтересованите страни се базира върху изготвянето на „матрица" и „схема за подход" за работа с всички заинтересовани страни. За целите на анализа, за всяка заинтересована страна са идентифицирани нейната роля и интереси в управлението на отпадъците, и се оценяват:

(а) доминиращото отношение към базисните принципи на промяната, която ще се предлага от общинската програма;

(б) посоката на възможно влияние върху изготвянето на програмата (респ. върху принципите и основните цели), както и върху мерките в програмата;
(в) степента на това влияние.

Отношението и посоката на влияние са оценени както следва:

- положителни (+);
- отрицателни (-) или
- неутрални (~).

Горната класификация произтича от типологията на заинтересованите страни. Субектите с положително отношение и влияние формират групата на „подкрепящите страни", а тези с отрицателно – групата на страните, които са по-скоро против предвижданата промяна (като цяло или отделни нейни елементи). Онези, които са без ясно изразени интереси и роля, образуват групата на неутралните/колебаещи се страни.
Степента на влияние е оценена по следната 5-степенна скала, както следва:

1 – не оказва влияние;
2 – ограничено влияние;
3 – средно влияние;
4 – съществено влияние;
5 – много силно влияние

По-долу в табличен вид е дадена разработената матрица на заинтересовани страни, при разработката и прилагането на програмата:

Таблица 27 Матрица на влиянието на заинтересованите страни

Заинтересована страна	***Основна роля и интереси***	***Доминиращо отношение***	***Посока на влияние***	***Степен на влияние***
Регионална инспекция по околна среда и водите **(РИОСВ)**	Заинтересована във връзка спазване на нормативните документи относно изготвянето на общински/регионални програми за управление на отпадъците, за изпълнение на нормативните документи и др.	+	+	4
Регионална здравна инспекция **(РЗИ)**	Заинтересована страна относно прилагане на здравно-хигиенни аспекти и опазване на човешкото здраве по отношение управлението и третирането на отпадъци	+	+	3
Население	Жителите на общината се явяват едновременно потребители на услугите, заинтересовани от тяхното качество и задължени	~ За сега не може да се идентифицира	~	2

	лица по смисъла на нормативната уредба за отпадъци.	отношението на населението към промяната с програмата. Допуска се, че на този етап по-скоро положително		
Търговски обекти, бизнес и др. подобни; представители на бизнес асоциациите;	Заинтересовани страни явяващи се потребители на услуги, както и задължени лица по смисъла на нормативната уредба за отпадъци.	~ За сега не може да се идентифицира отношението им към промяната с програмата. Допуска се, че на този етап по-скоро положително	~	2
Доставчици на услуги по управление на отпадъци (Оператор на РСУО, фирми за сметосъбиране, организации за оползотворяване на МРО, ОО и др.)	Заинтересовани страни във връзка с прилагане на услуги по управление на отпадъците, съгласно нормативната уредба по управление на отпадъците	+	+	5
Болници (за опасни отпадъци), представени от ръководството на болницата	Заинтересовани страни явяващи се потребители на услуги по управление на отпадъците (за опасни отпадъци)	~ За сега не може да се идентифицира отношението им към промяната с програмата. Допуска се, че на този етап по-скоро положително	~	2
ПСОВ на територията на общините, представени от ръководството им	Заинтересовани страни явяващи се потребители на услуги по управление на отпадъците	~ За сега не може да се индентифицира им към промяната с	~	2

		програмата. Допуска се, че на този етап по-скоро положително		

Всяка от основните заинтересовани страни в представената по-горе матрица има конкретна, ясна и активна роля за подобряване на ефективността и ефикасността на управлението на отпадъците. Генераторите на отпадъци (население, бизнес, ПСОВ и болници на територията на съответните общини), имат отговорности за предотвратяване, намаляване и разделно събиране на отпадъците, като тези отговорности са възложени с нормативната уредба както на национално, така и на общинско ниво. Освен това, предвид промените в количеството и състава на отпадъците, регулаторните органи в лицето на РИОСВ, включително общината, следва да осъществяват постоянен диалог със заинтересованите страни, за да приемат подходящи регулации за подобряване на системата за управление на отпадъците.

3. Методи за провеждане на консултации

Обхватът на възможните методи за взаимодействие с идентифицираните по-горе заинтересованите страни е широк и може да бъде избран съобразно целите на комуникацията – информиране, убеждаване, консултиране.

Чрез информирането общината е необходимо да предостави информация на заинтересованите страни за хода на разработване на Програмата и за нейното съдържание. За целите на информирането е подходящо да се използват съобщения в местните медии и други изяви в средствата за масово осведомяване, както и интернет страницата на всяка една от общините от региона.

Убеждаването се състои в предоставяне на информация и аргументи, чиято цел е да се спечели подкрепата на идентифицираните заинтересованите страни. Убеждаването е също инструмент за взаимодействие между заинтересованите страни с доминиращо влияние с оглед постигане на консенсус между тях по едни или други аспекти на Програмата. За целите на убеждаването могат да се използват работни срещи, кръгли маси, интернет страницата на всяка една от общините от региона, интервюта в средства за масово осведомяване и др.

Чрез консултирането следва да се търси участието на заинтересовани страни, за да се чуят и отчетат техните мнения и коментари и да се анализират различни варианти за развитие. За целите на консултирането могат да се ползват работни срещи, публични обсъждания, интернет допитване, анкетни карти, кръгли маси с широк кръг заинтересовани страни. С оглед характеристиките на заинтересованите страни и възможностите за привличането им, подходящи методи за консултации с обществеността относно програмата за управление на отпадъците са:

- ***Публикуване на информация на интернет страница на общината***

Интернет страницата на общината е основен инструмент за допитване за мнения и становища и има редица предимства. На първо място, той е прозрачен и най-достъпен и може да бъде използван за отчитане на мнението на широк кръг заинтересовани страни. Използването на интернет страницата ще увеличи шанса за участие в консултациите на повече млади хора, за които е известно, че този метод е единствения използван. Освен това той е ефикасен, тъй като не изисква значителни ресурси, и бърз – предварителната подготовка включва изготвяне на материалите, които ще се публикуват за консултациите.

- ***Публикации и интервюта в медиите***

Община Ловеч следва да изготви кратка информация за местните медии, в която да се информира обществеността за изготвянето на Общинската програма за управление на отпадъците и нейните цели. Добре би било експерт от общината, да осигури интервю на ключови фигури (кмет на общината, председател на съответната комисия в общинските съвети) в местните печатни и/или електронни средства за масово осведомяване.

- ***Анкетно допитване***

Анкетното допитване е полезен метод за събиране на качествена информация за нагласите на населението относно отпадъците в общината.

- ***Кръгла маса***

Кръглата маса е доказано ефективен инструмент за получаване на коментари и мнения от заинтересованите страни. Кръгла маса може да бъде проведена с представители на организации на заинтересованите страни Целесъобразно е да се поканят представители на всички ключови заинтересовани страни.

- ***Работни срещи***

Предвид това, че отговорност за изготвяне на програмата за управление на отпадъците е на кмета на общината, а общинският съвет приемат програмата, наложително е при изготвяне на програмата общинската администрация да проведе една или повече (съобразно необходимостта) работни срещи с комисиите в общинския съвет, които имат отношение към политиката за управление на отпадъците. В този контекст, макар и извън обсъжданата в тази секция тема за консултации с обществеността, следва да се проведе и вътрешно съгласуване на проекта на програма за управление на отпадъците и консултиране между административните звена с функции за отпадъци в общинската администрация съобразно приетите в общината съгласувателни процедури. Работни срещи могат да се проведат и с други групи заинтересовани страни, като например оператори на инфраструктура за отпадъци и организации за оползотворяване, като

времето и мястото се избират така, че да осигурят максимално участие и свободна обмяна на мнения и гледни точки.

- ***Обществено обсъждане***

Основен елемент от схемата за провеждане на консултации е общественото обсъждане на проекта на програмата за управление на отпадъците. Общественото обсъждане се предшества от публикуване на интернет страницата на общината на проекта на документа и покана към обществеността и заинтересованите страни за предоставяне на коментари и предложения. По време на общественото обсъждане всички изказани предложения и коментари се документират, а след обсъждането те се анализират и участниците получават информация за включените предложения, както и аргументация за тези, които не са взети предвид.

4. Организиране на процеса на публични консултации

С оглед постигане на ефективност, процесът на публичните консултации трябва да бъде добре подготвен и проведен, като е целесъобразно да се изпълнят някои основни и доказано полезни дейности, а именно:

- ***Определяне на отговорен експерт от общинските администрация***

В най-ранен етап от изготвяне на програмата общината разработвя рамка за привличане и консултиране с обществеността, като определя необходимите финансови и човешки ресурси и ясно дефинира задълженията за тази дейност. Препоръчително е общината да определи едно лице за координатор и за връзка, което да се занимава с всички въпроси относно обществените консултации и да регистрира и потвърждава всички подадени мнения и коментари при получаването им. Препоръчително е този експерт да бъде от специализираната дирекция, на която са възложени основните функции за управление на отпадъци.

- ***Изготвяне на схема и график за консултациите с обществеността***

Съобразно графика за изготвяне на общинската програма за управление на отпадъците се изготвя схема за консултации с обществеността и график за провеждането им, в зависимост от избраните методи за консултиране. Приетият в България стандартен срок за провеждане на консултации по проекти на стратегически и нормативни документи е 30 дни. Този срок осигурява достатъчно време за получаване на обратна връзка, за да могат заинтересованите страни да се запознаят с представения проект на програмата, да го оценят и да изготвят своето мнение. В този период се планира и провеждане и обществено обсъждане на проекта на програма, като то не отменя, а допълва провеждането на други форми за информиране и консултиране със заинтересованите страни (например кръгла маса, допитване и др.).

- ***Подготовка на документи за консултациите***

За провеждане на консултации с обществеността е целесъобразно да се подготвят следните документи:

- Кратко резюме от 2-3 страници, което ще съдържа контекстът, основните акценти от Програмата за управление на отпадъците и обхватът на консултациите. Резюмето е необходимо, за да помогне на заинтересованите страни да се ориентират в основните въпроси и да определят отношението си към консултациите. В резюмето следва да бъдат разяснени основните принципи и елементи на политиката за управление на отпадъците. То трябва да е написано на ясен език и в стил, съобразен с аудиторията от неспециалисти, като се избягват професионални термини и съкращения.
- Писмо от името на кмета до заинтересованите страни държавни институции и ведомства. Необходимо във връзка с покана за изразяване на писмени становища и мнения от определени групи заинтересовани страни - институции и ведомства.
- Съобщение-покана към жителите на общината за участие в обществените консултации, като изразят мнения и коментари по проекта на Програма. Поканата се публикува на интернет страницата на общината, също се поставя в сградата на общината, а може да се публикува и в местни медии. В поканата следва да се посочат началната и крайната дата и начините за изпращане на мнения и коментари със съответните адрес, тел. и ел. поща; както и начините за достъп до програмата. в съобщението следва да се посочи и място за достъп до проектопрограмата в сградата на общината, освен чрез интернет страницата, като се укаже и работното време за достъп.
- Презентация на ключови компоненти от проекта на Програма за управление на отпадъците, която ще се използва в планираните публични събития – обществено обсъждане, кръгла маса и работни срещи.

- ***Публикации в средства за масова информация***

С цел информиране на обществеността и заинтересованите страни за изготвяната програма за управление на отпадъците и с оглед предстоящите консултации с обществеността, препоръчително е общината да осигури публикации в местните медии както чрез информационни съобщения, така и чрез интервю по темата на ръководен служител от общината (кмет, ресорен зам. кмет, експерт по отпадъци/околна среда.)

- ***Публикуване на информация за консултации с обществеността чрез интернет страницата на общината***

Препоръчително е на интернет страницата на общината да се публикува съобщение за изготвения проект на програма и покана за участие в публичните консултации чрез изпращане на мнения и коментари. Публикуват се също пълният текст на проекта на Програмата и Резюме на програмния документ. Определения се отговорен служител от общинската администрация управлява процеса на предоставяне на мнения и коментари от обществеността.

- ***Отразяване на получени бележки в проекта на Програма за управление на отпадъците на общината***

Отговорният служител изготвя протоколи от проведените консултации с обществеността и заинтересованите страни, справка за направените предложения и бележки. Въз основа на протоколите и справките се изготвя обобщен доклад за резултатите от процеса на консултиране, който се съобщава на обществеността чрез публикуване на интернет страницата. В част Въведение в окончателния текст на програмата за управление на общината се дава кратка информация за процеса на консултиране, осъществен при нейното разработване.

XII. ПРОЦЕДУРА ЗА ПРЕЦЕНКА НЕОБХОДИМОСТТА ОТ ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА И ОЦЕНКА НА СЪВМЕСТИМОСТТА С ПРЕДМЕТА И ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ЗООС И ЗБР

Изискванията и последователността на провеждане на процедурите са уредени в Закона за опазване на околната среда и Закона за биологичното разнообразие които определят рамката за провеждане на съвместени процедури за екологична оценка и оценка за съвместимост на планове и програми и съответните подзаконов актове - Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми и Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.

Общинската програма за управление на отпадъците подлежи на:

- процедура по преценка на необходимостта от извършване на екологична оценка, в изпълнение на чл.2, ал.2, т.1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, издадена на основание на Закона за опазване на околната среда; и
- процедура по оценка за съвместимост с предмета и целите на опазване на защитените зони в изпълнение на чл.2, ал.1, т.1 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, издадена на основание на Закона за биологичното разнообразие.

В съответствие с Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, оценката за съвместимостта на планове, програми и инвестиционни предложения, попадащи в обхвата на ЗООС, се извършва чрез процедурата по екологична оценка по реда на Закона за опазване на околната среда и при спазване на специалните разпоредби на ЗБР и на Глава Трета от Наредбата, т.е. двете процедури са съвместени в една обща процедура.

Компетентен орган

Компетентен орган за провеждане на съвместената процедура е РИОСВ Плевен.

Уведомяване на РИОСВ с искане за преценка за екологична оценка - За целите на провеждане на процедурата общината уведомява на най-ранен етап компетентния орган за програмата, като представя в РИОСВ информацията, предвидена в Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.

Решение на компетентния орган - В предвидения в наредбата срок РИОСВ се произнася с решение за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка. Компетентният орган преценява необходимостта от извършване на ЕО, като определя степента на значимост на въздействието върху околната среда и човешкото здраве въз основа на:

1. представената от РСУО информация в искането за извършване на оценката;
2. критериите, посочени в чл. 85, ал. 4 от ЗООС;
3. становището от съответната РЗИ, което се изисква служебно от РИОСВ.

При решение да не се извършва екологична оценка за програмата компетентният орган РИОСВ излага в мотивите на решението основания за заключението, че при прилагането на плана или програмата не се предполага значително въздействие върху околната среда и човешкото здраве. При решение да се извърши ЕО за съответния план или програма компетентният орган може да постави изисквания към обхвата на оценката.

В този случай се провежда процедурата за екологична оценка, като се спазват стъпките, етапите и сроковете, определени в Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, до издаване на становището на РИОСВ по екологичната оценка.

<u>Приложения към Програмата:</u>

1. Списък на отпадъците, извън обхвата на ЗУО;
2. Списък на използваните ресурси материали за разработване на програмата.